اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۱ خرداد ۱۴۰۱
• اول ذی‌القعده ۱۴۴۳
• اول ژوئن ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۸۸ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۷۰ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

توجه به ظرفیت‌های درونی اسلحه تحریم را از کار می‌اندازد

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رئیس‌جمهوری تاجیکستان و هیات همراه، تاکید کردند: ظرفیت‌های گسترش همکاری‌های دو کشور در زمینه‌های مختلف بسیار فراتر از سطح کنونی است و باید با توجه به سیاست دولت ایران مبنی‌بر تقویت روابط با همسایگان، روابط دو کشور دچار تحول اساسی شود. رهبر معظم انقلاب اسلامی با اشاره به اشتراکات عمیق تاریخی، دینی، فرهنگی و زبانیِ ایران و تاجیکستان گفتند: توجه به ظرفیت‌های درونی اسلحه تحریم را از کار می‌اندازد.

۲

به مناسبت روز جهانی بدون دخانیات بررسی شد

پُک اقتصاد از دخانیات

۳-۷-۸-۹-۱۰-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶

عکس: صمت

سرمقاله

افق اقتصاد انرژی در ایران و جهان ۲

یادداشت‌های امروز

نفس‌های تنگ افیونی ۴

بازی با کلمات سیگار را گران می‌کند ۹

بازار بهینه‌سازی انرژی ۱۰

گفت‌وگو

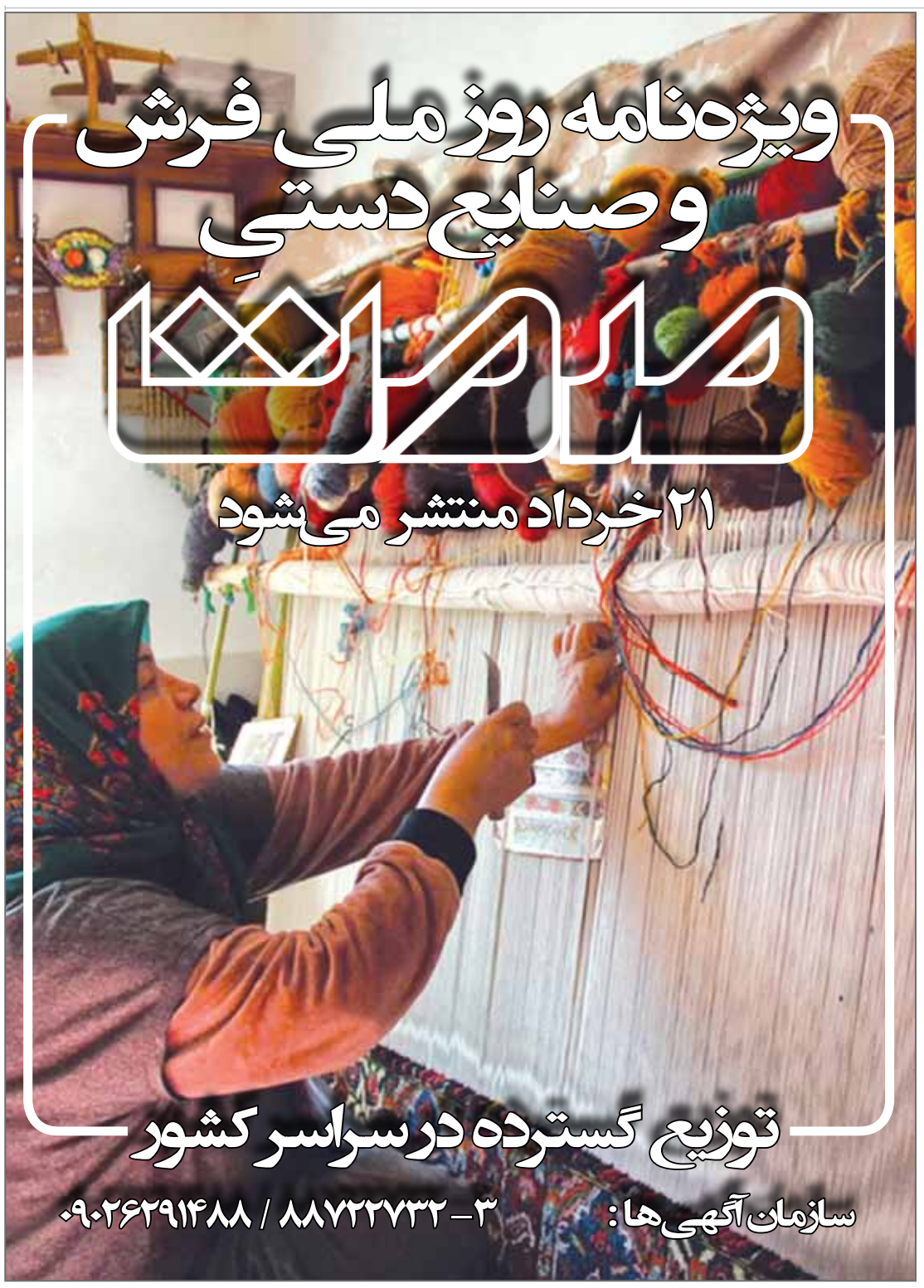
سیگار روزانه ۲۲۰ نفر را می‌کشد ۴

یک پُک از محیط زیست ۱۰

گزارش‌های روز

تنظیم بی‌حاصل بازار ۱۱

حادثه خبر نمی‌کند اما... ۱۲

ویژه‌نامه روز ملی فرش و صنایع دستیِ صمت

۲۱ خرداد منتشر می‌شود

توزیع گسترده در سراسر کشور

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ / ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه

سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹

شرکت فولاد هرمزگان جنوب (سهامی عام) به شماره ثبت ۱۲۸۸۶ و شناسه ملی ۱۰۸۰۰۱۵۴۰۲۴

بدینوسیله به اطلاع کلیه سهامداران محترم و نمایندگان قانونی آنان می‌رساند جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام شرکت فولاد هرمزگان جنوب (سهامی عام) به شرح ذیل برگزار می‌گردد:

– **زمان:** روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۱/۰۳/۲۵** ساعت **۱۰:۰۰** صبح

– **مکان:** بندرعباس، میدان انقلاب، هتل هرمز، سالن برگزاری کنفرانس

دستور جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه:

* استماع گزارش هیات‌مدیره و بازرس قانونی شرکت درخصوص عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
* بررسی و تصویب صورت‌های مالی و عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
* انتخاب بازرس قانونی و حسابرس شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹
* تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت در سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹
* اتخاذ تصمیم درباره تقسیم سود
* تعیین پاداش اعضای هیات‌مدیره
* تعیین حق حضور اعضای غیرموظف هیات‌مدیره
* سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

باتوجه به ابلاغیه شماره ۱۲۱/۱۶۶۵۴۷ مورخ **۱۴۰۰/۱۰/۰۴** سازمان بورس و اوراق بهادار،حضور سهامداران در جلسه مجمع با شرط رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی جدید و ارائه کارت واکسن امکان‌پذیر خواهد بود.

– سهامداران محترم می‌توانند مجمع مذکور را نیز به صورت زنده از طریق سایت شرکت به نشانی www.Hosco.ir مشاهده نمایند.

نمایندگان سهامداران حقوقی می‌توانند معرفی‌نامه خود را حداکثر تا دو روز قبل از برگزاری مجمع از طریق نمابر ذیل ارسال و از ساعت ۹ صبح روز برگزاری مجمع با ارائه اصل معرفی‌نامه و کارت شناسایی معتبر برگه ورود به مجمع را دریافت نمایند. همچنین ارائه کارت ملی برای سهامداران حقیقی و وکالت‌نامه رسمی برای نمایندگان آنها در روز برگزاری مجمع لازم می‌باشد.

(**نکته مهم:** درج شناسه ملی، شماره ثبت سهامدار حقوقی، همچنین کدملی و شماره شناسنامه و تاریخ تولد نماینده معرفی شده در معرفی‌نامه ارسالی الزامی می‌باشد.)

نشانی امور سهام شرکت: هرمزگان، بندرعباس، کیلومتر ۱۳ بزرگراه شهید رجائی، شرکت فولاد هرمزگان جنوب کدپستی:۷۹۱۷۱۷۶۳۱۹

تلفن : ۰۷۶۴۴۸۴۸۹۴۵ **نمابر:** ۰۷۶۳۳۵۳۰۱۴۵

هیات‌مدیره شرکت فولاد هرمزگان جنوب(سهامی عام)

سر مقاله

افق اقتصاد انرژی در ایران و جهان

رضا پدیدار - رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران (بخش نخست)

در یک ماه اخیر، نرخ نفت به‌دلیل نگرانی فزاینده از درگیری‌ها در اوکراین افزایش یافته و امریکا را امسال به واردکننده خالص نفت خام تبدیل کرده است. در این میان شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل درصدد اجرای پروژه‌های نفتی جدید خود بوده و شرکت‌های انرژی امارات میلیاردها دلار در پروژه‌های جدید نفت سرمایه‌گذاری می‌کنند. از یک طرف اروپا با چالش تحریم‌ها برای تامین انرژی مواجه است و در طرفی دیگر شرکت‌های نفتی غربی در عراق و اقلیم کردستان با بلاتکلیفی دست‌وپنجه نرم می‌کنند. این مهم در شرایطی است که شرکت‌های بزرگ نفت و گاز امریکا از بحران اوکراین برای فشار به‌منظور گسترش سوخت‌های فسیلی این کشور استفاده می‌کنند. رخدادهای انرژی در جهان به مباحث مهم و ارزشمندی همچون اقتصاد انرژی، بازار انرژی، راهبردها و سیاست‌های ژئوپلتیک انرژی و در نهایت فناوری انرژی و محیط‌زیست پرداخته و بیشتر کشورهای جهان را در ایجاد تعمق منطقی در فرآیند انرژی و افق پیش روی آن وادار کرده است. در این زمینه قریب به اتفاق تحلیلگران انتظار دارند نرخ نفت همچنان به روند صعودی خود ادامه دهد و نرخ نفت تا پایان امسال میلادی در بالای ۱۰۰ دلار باقی بماند.

وضعیت عرضه نفت شرکت‌های نفتی در ایالات متحده شرایط مساعدی ندارد و باوجود افزایش تعداد دکل‌های حفاری، سرعت این افزایش آنقدر بالا نیست که قیمت‌های خرده‌فروشی سوخت کاهش یابد. با این حال آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی می‌کند تولید نفت امسال و سال آینده با رشد همراه باشد و انتظار دارد تولید نفت امریکا به بالاترین حد خود یعنی ۱۳.۶ میلیون بشکه در روز برسد. این افزایش احتمالا از سوی تولیدکنندگان خصوصی شیل و همچنین شرکت‌های بزرگی مانند شل، آکسون و شورون محقق می‌شود. سه شرکت یادشده در انتشار نتایج عملکرد سال ۲۰۲۱ خود اعلام کرده‌اند برنامه‌هایی برای رشد دارند و در همین حال، گرچه عرضه جهانی نفت همچنان محدود است، اما اوپک پلاس مصمم است در هر شرایطی به سناریوی تولید اولیه خود پایبند بماند.

برخی تحلیلگران معتقدند دولت‌ها در ایران اغلب نفت و گاز را که منبع پایان‌پذیر انرژی فسیلی است، وسیله‌ای برای کسب درآمد آسان ارزی و ریالی فرض کرده‌اند و تمام هم‌وغم‌شان، استخراج این منابع و فروش و صادرات آنها و صرف منابع مالی حاصل از آنهاست. در این بین سیاست‌های اشتباه قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی و رابطه مالی نادرست با بخش نفت و گاز موجب شده سرمایه‌گذاری درستی در بخش فناوری‌های تولید و مصرف انرژی انجام نشود، این در حالی است که در دنیای پیشرفته امروز، کشورها به‌دنبال تدوین و اجرای سامانه‌های یکپارچه انرژی هستند تا از شکنندگی در نرخ نفت جلوگیری کنند. صنعت نفت و گاز کشور در شرایطی از روزهای پایانی سال گذشته عبور کرد که حمله روسیه به اوکراین و شرایط نامتوازن بازار نفت در بستر احیای پساکرونا به قیمت‌های بالا منجر شده و تاکنون مذاکرات رفع تحریم نیز به نتیجه نرسیده است. در بستر تحولات متعدد ملی و بین‌المللی، همواره این سوال مطرح می‌شود که چه چشم‌اندازی برای این بخش در سال آینده و همچنین سال‌های پس از آن وجود دارد؟

برای پاسخ به این سوال ابتدا باید به بررسی وضعیت فعلی پرداخت، چراکه سرمایه‌گذاری در اکتشاف و توسعه میادین نفت و گاز جزو ارقام پایین دهه گذشته است و عمده فعالیت‌ها بر اتمام طرح‌هایی متمرکز است که دستاورد عمده آنها حفظ ظرفیت تولید خواهد بود. در هر صورت ارقام فعلی سرمایه‌گذاری (حداکثر ۴ میلیارد دلار) چندان مطلوب به‌نظر نمی‌رسد. سقف ظرفیت تولید روزانه نفت خام کشور در محدوده تقریبی ۳.۸ میلیون بشکه قرار گرفته و ظرفیت تولید روزانه گاز نزدیک ۹۰۰ تا ۹۵۰ میلیون مترمکعب برآورد می‌شود.

در بخش پالایش نفت و میعانات گازی ظرفیت پایدار حدود ۲.۲ میلیون بشکه در روز است که برنامه‌هایی بلندپروازانه برای افزایش ظرفیت به ۴ تا ۵ میلیون بشکه در روز اعلام شده، این در حالی است که با لحاظ تحریم‌ها، تولید واقعی نفت و میعانات گازی کشور حداقل یک میلیون بشکه در روز کمتر از ظرفیت اعلامی فوق برآورد می‌شود؛ هرچند در گاز با لحاظ نیاز تامین برق و سوخت با وضعیت متفاوتی مواجهیم. برنامه اعلامی پیشین برای سرمایه‌گذاری بیش از ۲۰۰ میلیارد دلاری در نفت و گاز در دوران برنامه ششم توسعه به نتیجه نرسید و برآورد می‌شود در خوشبینانه‌ترین حالت حدود یک‌پنجم آن محقق شده باشد.

در همین حال وزارت نفت از برنامه سرمایه‌گذاری ۱۶۰ میلیارد دلاری در حوزه بالادست نفت و گاز خبر داده که حدود ۹۰ میلیارد دلار آن برای رسیدن به ظرفیت تولید روزانه نفت ۵.۷ میلیون بشکه خواهد بود.

پیش‌بینی می‌شود این هدف‌گذاری در بازه زمانی حداکثر ۸ ساله با فرض لغو تحریم‌ها، قابل تحقق نبوده و دستیابی به حتی نیمی از ارقام دور از انتظار است.

این موضوع به مجموعه‌ای از عوامل دیرپا و ساختاری از قبیل ریسک کشور، مدل‌های قراردادی، شرایط محیط کسب‌وکار، نظام بروکراسی و فرآیندهای تصمیم‌گیری باز می‌گردد که اصلاح آنها زمان‌بر و نیازمند تحول پارادایم در نظام سیاست‌گذاری کشور است. این روند خارج از کنترل دولت ارزیابی می‌شود. در بخش دوم این یادداشت که هفته آینده همین روز و در همین ستون منتشر خواهد شد به دورنمای انرژی ایران و راهکارهای دستیابی به این اهداف می‌پردازیم.

عوارض صادراتی کالاهای صنایع معدنی لغو شد

گمرک به‌طور رسمی لغو عوارض صادراتی کالاهای صنایع معدنی را به کلیه واحدهای ستادی و گمرکات اجرایی ابلاغ کرد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از گمرک ایران، علی اکبر شامانی، مدیرکل دفتر صادرات گمرک ایران در نامه‌ای به کلیه واحدهای ستادی و گمرکات اجرایی اعلام کرد مهلت موضوع اخذ عوارض صادراتی پلکانی از مواد معدنی و کالاهای صنایع معدنی و محصولات پتروشیمی و کشاورزی به پایان رسیده و هرگونه اخذ عوارض خلاف مصوبه تنظیم بازار است. پیش از این، اخذ عوارض صادراتی از مواد اولیه معدنی و صنایع معدنی با انتقادات معدنداران و صاحبان صنایع معدنی همراه بود که وزارت صنعت، معدن و تجارت طی ۲ مرحله اقدام به اصلاح و حذف عوارض صادراتی برخی مواد و محصولات معدنی کرده بود. پیش از این مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابلاغ مصوبه عوارض جدید صادراتی شامل کاهش یک یا دوپله‌ای عوارض برخی کالاها از ۷ اردیبهشت به گمرکات خبر داده بود. وی همچنین از حذف عوارض صادراتی برخی کالاها که عوارض آنها به‌طور تقریبی به صفر رسیده، در عوارض جدید خبر داد و تاکید کرد: در صورتی‌که دوباره مسائلی بحرانی مانند جنگ اوکراین و به‌دنبال آن افزایش قیمت‌های جهانی رخ دهد، برای این‌گونه کالاها که عوارض‌شان به صفر رسیده، باز هم عوارض در نظر گرفته می‌شود. امیری افزود: عوارض صادراتی برخی کالاها سه پله و برخی دیگر از کالاها یک یا دو پله نزولی اعلام شده است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رئیس‌جمهوری تاجیکستان:

توجه به ظرفیت‌های درونی، اسلحه تحریم را از کار می‌اندازد

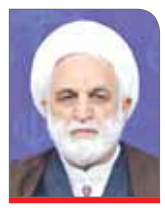

رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر روز گذشته در دیدار رئیس‌جمهوری تاجیکستان و هیات همراه، تاکید کردند: ظرفیت‌های گسترش همکاری‌های دو کشور در زمینه‌های مختلف بسیار فراتر از سطح کنونی است و باید با توجه به سیاست دولت ایران مبنی‌بر تقویت روابط با همسایگان، روابط دو کشور دچار تحول اساسی شود.

به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، رهبر معظم انقلاب اسلامی با اشاره به اشتراکات عمیق تاریخی، دینی، فرهنگی و زبانی ایران و تاجیکستان، دو کشور را همچون خویشاوند و برادر خواندند. آیت‌الله خامنه‌ای از اقدامات رئیس‌جمهوری تاجیکستان در گسترش زبان فارسی تقدیر و با اشاره به نخستین سفر خارجی آقای رئیسی به تاجیکستان، تاکید کردند: انجام این سفر نشان‌دهنده اهتمام دولت برای گسترش روابط با تاجیکستان است و در یک سال گذشته نیز سطح روابط افزایش یافته، اما با نقطه مطلوب بسیار فاصله دارد. ایشان، ظرفیت‌های فنی و مهندسی، صنعتی و علمی ایران را برای کمک به تاجیکستان بسیار مستعد و مهم ارزیابی کردند و افزودند: برای استفاده از این ظرفیت‌ها و گسترش جدی همکاری‌ها، باید کمیسیون مشترک به‌صورت کند تا به مرحله عملیاتی برسند. رهبر معظم انقلاب اسلامی اقلیم متنوع ایران و زمین‌ها و دشت‌های پهناور و پیشرفت‌های علمی و فناوری و صنعتی و شرکت‌های دانش‌بنیان در ایران و همچنین آب فراوان و معادن گسترده در تاجیکستان را زمینه‌های ارتقای همکاری‌های مشترک برشمردند و خاطرنشان کردند: باوجود تحریم‌ها، جمهوری اسلامی ایران پیشرفت‌های خوبی در زمینه‌های مختلف داشته و اگر تحریم‌ها نبود، این پیشرفت‌ها به‌دست نمی‌آمد، زیرا تحریم‌ها باعث شد به نیرو و ظرفیت‌های داخلی خود اتکا کنیم. آیت‌الله خامنه‌ای تحریم را اسلحه قدرت‌ها در مقابل کشورها خواندند و تاکید کردند: آن چیزی که این اسلحه را از کار می‌اندازد، توجه به نیروها و ظرفیت‌های درونی است. ایشان با تاکید بر اینکه یکی از عرصه‌های همکاری و هم‌فکری میان ایران و تاجیکستان، مسائل منطقه به‌ویژه وضعیت افغانستان است، گفتند: نگرانی‌های ایران و تاجیکستان درباره افغانستان مشترک است و هر دو کشور از گسترش تروریسم و رشد گروه‌های تکفیری در این کشور نگران هستند و ما معتقدیم آقایانی که اکنون در افغانستان بر سر کار هستند باید بتوانند با یک حکومت جامع و فراگیر از همه گروه‌ها استفاده کنند. رهبر معظم انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به سفر اخیر رئیس ستاد کل نیروهای مسلح کشورمان به تاجیکستان و افتتاح کارخانه تولید پهپاد، این‌گونه همکاری‌ها را بسیار مهم ارزیابی و خاطرنشان کردند: پهپاد امروز عامل مهمی در امنیت کشورها است. در این دیدار که رئیس‌جمهوری نیز حضور داشت، امامعلی رحمان با ابراز خرسندی فراوان از حضور در تهران و دیدار با رهبر معظم انقلاب اسلامی، به گفت‌وگوهای خود با رئیس‌جمهوری ایران اشاره کرد و گفت: مذاکرات خوبی در زمینه‌های مختلف از جمله روابط تجاری و اقتصادی و صنعتی انجام شد و باتوجه به اسناد امضاشده امید است با هدایت‌های جناب‌عالی، روابط دو کشور بیش از پیش گسترش یابد. وی نگرانی‌های امنیتی به‌ویژه درباره افغانستان و گسترش تروریسم را از موضوعات مهم میان دو کشور برشمرد و افزود: ما خواستار صلح و آرامش و حکومتی با حضور همه قومیت‌ها، در افغانستان هستیم و امیدواریم با افزایش همکاری‌های امنیتی ایران و تاجیکستان، بتوان بر نگرانی‌ها غلبه کرد.

اصلاح قانون مطبوعات ضروری به‌نظر می‌رسد

رئیس قوه قضاییه گفت: از اول انقلاب در قانون مطبوعات اصلاحات و تغییراتی لحاظ شده و انجام این اصلاحات در زمان حاضر نیز مبتنی بر شرایط و مقتضیات زمان، ضروری به‌نظر می‌رسد.

به گزارش مرکز رسانه قوه قضاییه، حجت‌الاسلام‌والمسلمین محسنی اژه‌ای در نشست با اعضای هیات منصفه سیاسی و مطبوعاتی، ضمن تبیین و تشریح نقش و تاثیرگذاری رسانه‌ها بر حوزه‌های مختلف زیست اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و عملکرد رسانه‌های نوینی که سبب تحول در جنگ روایت‌ها شده‌اند، اظهار کرد: امروز تاثیرگذاری رسانه‌ها در شئون مختلف زندگی و مسائل حکمرانی، برجسته است. از سویی دیگر، پیوسته شاهد تحول در حوزه رسانه و ابزارهای مرتبط با آن هستیم؛ بنابراین مانیز نیازمند تحول در این مقوله هستیم.

رئیس دستگاه قضا در ادامه با اشاره به اصل ۲۴ قانون اساسی، ناظر بر آزادی بیان نشریات و مطبوعات؛ مگر آنکه مخل مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد و همچنین اصل ۱۶۸ قانون مزبور، ناظر بر رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی به‌صورت علنی و با حضور هیات منصفه، گفت: از اول انقلاب در قانون مطبوعات اصلاحات و تغییراتی لحاظ شده و انجام این اصلاحات در زمان حاضر نیز مبتنی بر شرایط و مقتضیات زمان، ضروری به‌نظر می‌رسد.

رئیس قوه قضاییه ضمن یادآوری این مهم که دستگاه قضا نمی‌تواند از اجرای مفاد و حکم قانون تخطی کند، تصریح کرد: ما در قوه قضاییه این آمادگی را داریم که با اعضای هیات منصفه جرائم سیاسی و مطبوعاتی و سایر نخبگان این حوزه در راستای اصلاح قوانین مربوطه، تصحیح روش‌ها و ارائه آموزش‌های به‌روز، نشست‌های هم‌اندیشی و تخصصی برگزار کنیم تا در زمینه اختلاف‌نظرها و نکات و نقاط دارای ابهام به جمع‌بندی و اشتراک نظر و عمل نائل شویم.

رئیس قوه قضاییه در همین راستا بیان کرد: بدون تردید در مسائل و موضوعاتی نظیر مقوله‌های رسانه‌ای، فرهنگی، سینمایی و مقوله‌های مشابه، اختلاف دیدگاه و نظر وجود دارد، اما آن چیزی که ملاک و معیار است، اجرای قانون و عمل به آن است؛ بنابراین چنانچه هیات منصفه جرائم سیاسی و مطبوعاتی یا هیات قضایی رسیدگی کننده به جرائم مزبور، وقوع جرمی را محرز دانست باید بدون توجه و مداخلیت دیدگاه‌های بعضا متفاوت موجود، موضوع را تعقیب و رسیدگی کند.

پیش از سخنان رئیس قوه قضاییه در این نشست، حجت‌الاسلام‌والمسلمین رحیمیان، رئیس هیات منصفه سیاسی و مطبوعاتی اظهار کرد: همان‌طور که حضور حجت‌الاسلام‌والمسلمین محسنی اژه‌ای در رأس قوه قضاییه با پیشینه درخشانی که در این دستگاه داشتند منشأ خیرات و برکات بسیاری بوده، امیدواریم در مسائل مرتبط با حوزه‌های سیاسی و مطبوعاتی و آنچه که در این عرصه‌ها می‌گذرد نیز شاهد شکوفایی و روند مطلوب‌تری در قوه قضاییه باشیم. وی با اشاره به تغییر و تحولات صورت گرفته در عرصه رسانه طی سالیان و دهه‌های گذشته، احکام و قوانین مربوط به عرصه رسانه و مطبوعات را نیازمند اصلاح دانست و گفت: در گذشته تنها روزنامه‌ها و مجلات، مصداق رسانه بودند اما امروز این مفهوم بسیار گسترده شده و شاهدیم که گاهی نقش تابلوها و بیلبوردهای خیابانی و بزرگراهی، فراگیرتر و نافذتر از رسانه‌های معمولی است.

ناصر سراج، نماینده رئیس قوه قضاییه در تعیین اعضای هیات منصفه سیاسی و مطبوعاتی نیز طی سخنانی در این جلسه گفت: در حال حاضر کلیه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی کشور بدون‌استثنا با حضور هیات منصفه تشکیل می‌شود.

سراج همچنین مواردی را که رای قاضی خلاف رای برائت یا مجرمیت هیات منصفه بوده انگشت‌شمار و بسیار معدود دانست و گفت: مادامی که قانون فعلی وجود داشته باشد، قضات موظفند طبق قانون حکم دهند و طبیعی است که اگر قانون اصلاح شود قضات نیز تابع قانون جدید خواهند بود.

وی با بیان اینکه در نتیجه انتخابات ۴۴۱ نفر به عضویت هیات منصفه سیاسی و مطبوعاتی سراسر کشور در آمدند، گفت: اعضای هیات منصفه سیاسی و مطبوعاتی در تهران ۲۱ نفر و در سایر استان‌ها ۱۴ نفر است.

آغاز اعمال نرخ ارز ETS بانک مرکزی در سامانه گمرک

معاون برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل گمرک ایران از اعمال نرخ ارز ETS بانک مرکزی در محاسبات حقوق ورودی، براساس قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در سامانه اطلاعاتی گمرک خبر داد. به گزارش مهر به نقل از گمرک ایران، سید میثم حسینی‌لر، معاون برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل گمرک ایران درباره پیاده‌سازی سامانه‌ای نرخ محاسباتی حقوق ورودی در سال جدید گفت: با عنایت به قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و الزام اعمال اخذ حقوق ورودی براساس نرخ ارز ETS، پس از مشخص شدن تغییرات و کاهش سود بازرگانی در هیات وزیران و کاهش تعرفه‌های گمرکی در کالای اساسی طبق قانون بودجه مذکور و اعلام آن به گمرک به‌عنوان سازمان مجری، تغییرات قانونی از عصر روز سه‌شنبه هفته گذشته باوجود تعطیلی تهران در سامانه اطلاعاتی گمرک آغاز شد و در روز شنبه و یکشنبه هفته جاری تست‌های فنی در سامانه صورت گرفت. وی افزود: گمرک به‌عنوان مجری موظف بود با تبادل اطلاعات با سازمان‌های قانونی مرتبط در راستای اجرای قانون عمل کند؛ بنابراین با عبور موفق از مرحله تست عملکردی در سامانه و رفع مشکلات ناشی از فرمت‌های جدید دیتا از وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان مالیاتی و بانک مرکزی، از روز دوشنبه تغییر در نرخ محاسباتی در سامانه اطلاعاتی گمرک اعمال شد. حسینی‌لر در ادامه گفت: مبنای تعیین نرخ روزانه محاسباتی حقوق ورودی، بانک مرکزی است و گمرک هیچ دخل و تصرفی در آن ندارد و از آنجا که طبق اعلام بانک مرکزی، نرخ ارز ETS در ابتدای هر روز در آن بانک بروزرسانی می‌شود، اطلاعات به‌روزشده نرخ ارز به‌صورت سرویس الکترونیکی و از طریق بستر شبکه ملی اطلاعات (مطابق با بند «ث» ماده ۶۷ قانون برنامه ششم توسعه کشور) در سامانه‌های اطلاعاتی گمرک پیاده‌سازی شده (تبادل) و روزانه ساعت ۹ صبح نیز اعمال می‌شود. (بنا به اعلام آن بانک). معاون برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل گمرک ایران تاکید کرد: براساس اعلام بانک مرکزی، در روزهای تعطیل رسمی، نرخ ارز ازسوی آن بانک بروزرسانی نمی‌شود و آخرین روز کاری قبل از تعطیل ملاک عمل خواهد بود.

حسینی‌لر در پایان گفت: یادآور می‌شود گمرک جمهوری اسلامی ایران سیاست‌گذار در تعیین حقوق ورودی و تعیین‌کننده نرخ ارز نیست و تنها مجری قانون است و براساس قانون بودجه سال ۱۴۰۱ این مهم نیز در کنار موارد دیگر، چون مأخذ تعرفه‌های دریافتی از وزارت صنعت، معدن و تجارت، مالیات بر ارزش افزوده و تغییر تعرفه‌ای یا حقوق ورودی در سامانه گمرک در کمترین زمان ممکن از روز دوشنبه ۹ خرداد، پیاده‌سازی شد و قابل بهره‌برداری است. گفتنی است تجار، فعالان و ذی‌نفعان حوزه تجارت می‌توانند نرخ محاسباتی بانک مرکزی را در تارنمای fxmarketrate.cbi.ir ملاحظه کنند.

عکس روز

مترو پل آبادان در نهمین روز پس از حادثه

عکس: ایسنا

ویژه تر از خبر

کاهش مشارکت اقتصادی در ۱۹ استان

نرخ بیکاری ۵ استان که در سال ۹۹ دورقمی بود، به استناد داده‌های مرکز آمار در سال ۱۴۰۰ تک‌رقمی شده که اغلب متاثر از کاهش نرخ مشارکت اقتصادی بوده است. به گزارش مهر، نرخ بیکاری ۵ استان که در سال ۹۹ دورقمی بوده، در سال ۱۴۰۰ تک‌رقمی شده که به‌اذعان مرکز آمار ایران، علت آن، کاهش مشارکت اقتصادی (جمعیتی که در سن اشتغال قرار دارد اما جویای کار نیست) است. بر همین اساس، نرخ بیکاری استان کهگیلویه‌وبویراحمد از ۱۰.۹ درصد به ۹.۱ درصد، قم از ۱۰ درصد به ۹.۳ درصد، سیستان‌وبلوچستان از ۱۱.۴ درصد به ۹.۴ درصد، خراسان شمالی از ۱۰.۸ درصد به ۹.۷ درصد و البرز از ۱۱.۵ درصد به ۹.۷ درصد کاهش یافته و تک‌رقمی شده است.

در مقابل نرخ بیکاری یک استان یعنی اردبیل که تک‌رقمی بود، دورقمی شده و از ۷.۴ درصد به ۱۰.۳ درصد افزایش یافته است. همچنین مقایسه آماری نشان می‌دهد در بین استان‌های دارای نرخ بیکاری دورقمی استان هرمزگان با نرخ بیکاری ۱۵.۸ درصد بالاترین نرخ بیکاری و استان اردبیل با نرخ ۱۰.۳ درصدی پایین‌ترین نرخ بیکاری را به خود اختصاص داده‌اند. پس از استان هرمزگان، استان کرمانشاه با نرخ بیکاری ۱۴.۹ درصد، خوزستان ۱۲.۶ درصد، لرستان ۱۲.۵ درصد، آذربایجان غربی ۱۲.۴ درصد و چهارمحال و بختیاری با نرخ ۱۲.۳ درصد قرار دارند. باید توجه داشت نرخ مشارکت اقتصادی که بیانگر تعداد افراد فعال در جامعه (بیکار یا شاغل/افراد جویای کار) است، در سال ۱۴۰۰ به‌طور میانگین یک تا ۴ درصد با کاهش مواجه شده که بر همین اساس نرخ مشارکت اقتصادی در ۱۹ استان کاهشی شده است. به‌عنوان نمونه بررسی نرخ بیکاری استان خراسان شمالی نشان می‌دهد نرخ این شاخص در سال ۹۹ در این استان ۱۰.۸ درصد بوده که در سال ۱۴۰۰ به ۹.۷ درصد رسیده است؛ یعنی کاهش ۱.۱ درصدی در نرخ بیکاری این استان رخ داده اما از آن طرف نرخ مشارکت اقتصادی در خراسان شمالی از ۴۶.۲ درصد به ۴۴.۷ درصد کاهش یافته است؛ بنابراین می‌توان گفت کاهش نرخ بیکاری، به‌دلیل کاهش جمعیت فعال بوده است؛ نه شاغل شدن بیکاران. بررسی داده‌های مرکز آمار نشان می‌دهد در ۱۲ استان کشور نرخ مشارکت اقتصادی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ افزایش یافته که شامل استان‌های اردبیل، آذربایجان غربی، بوشهر، تهران، خراسان جنوبی، سیستان‌وبلوچستان، قزوین، کرمان، گیلان، لرستان، مرکزی و یزد می‌شود.

گسترش صنعت
چهارشنبه
۱۱ خرداد ۱۴۰۱
اول ذی‌القعده ۱۴۴۳
اول ژوئن ۲۰۲۲
شماره ۲۰۷۰
پیاپی ۳۳۸۸
www.sanatnewspaper.com

سیگار روزانه ۲۲۰ نفر را می‌کشد

ترک سیگار به روش اپلیکیشنی

تبعات اخذ مالیات از دود

اماواگرهای انحصارزدایی و انحصارگرایی در تولید سیگار

دودی که از بازار قاچاق بلند می‌شود

تامین ۵۰ درصد نیاز بازار سیگار با قاچاق

عکس: صنعت

فاطمه امیراحمدی: تولید در کشور همواره با سختی‌های بسیاری همراه است و در این‌باره تولید دخانیات هم معضلات خود را دارد. عنوان می‌شود فاصله بین نیاز بازار و تولید داخل، حدود ۱۲ میلیارد نخ سیگار است که با قاچاق تامین می‌شود. بازار تقاضای کشور سالانه حدود ۷۵ میلیارد نخ سیگار است (البته آمار غیررسمی حکایت از بازار حدود ۱۰۰ میلیاردی دارد.) که از این مقدار، حدود ۶۳ میلیارد نخ در داخل و از سوی شرکت‌های فعال در کشور تولید و باقیمانده آن از مجرای غیررسمی تامین می‌شود.

چرا تولید مطابق با نیاز بازار نیست؟

فاصله تولید و نیاز بازار

محمدرضا تاجدار از فعالان دخانیات درباره وضعیت تولید و قاچاق دخانیات در کشور به صنعت گفت: تولید دخانیات در کشور پیچیدگی‌های خاص خود را دارد. در سال ۱۴۰۰ افزون بر ۶۳ میلیارد نخ سیگار از سوی تولیدکنندگان داخلی چه با برند ایرانی و چه بین‌المللی تولید شد. براساس برآوردهای انجام‌شده از بازار تقاضا، نیاز کشور ۷۵ میلیارد نخ و فاصله تولید و نیاز بازار ۱۲ میلیارد نخ سیگار است. وی افزود: با توجه به اینکه واردات دخانیات به کشور تقریبا صفر است می‌توان نتیجه گرفت این ۱۲ میلیارد نخ از طریق قاچاق وارد بازار کشور شده و تامین می‌شود. او ادامه داد: البته بررسی آماری در حوزه میزان دقیق مصرف سیگار در کشور از سوی نهادهای متولی انجام نشده است. این فعال صنعت دخانیات تصریح کرد: آمار منتشرشده براساس مشاهده میدانی و برآوردهایی است که از بازار کشور می‌شود.

مشکلات تولید

تاجدار در پاسخ به این پرسش که چرا تولید به میزان نیاز بازار انجام نمی‌شود، گفت: این مسئله به موضوع‌های گوناگونی برمی‌گردد. به‌عنوان مثال، اگر تخصیص و تامین ارز به‌موقع انجام نشود مانند آنچه در سال ۹۷ رخ داد، تولید داخلی کشور کاهش پیدا می‌کند و در مقابل، کالای قاچاق جایگزین آن می‌شود. وی با اشاره به چالش دوم، اظهار کرد: از سوی دیگر، اگر عوارض و مالیات غیرکارشناسی افزایش پیدا کند که بارها این امر رخ داده و پیشنهادهایی از سوی نمایندگان خانه ملت برای حوزه دخانیات تدوین شده، سبب می‌شود فاصله قیمتی تولیدات داخل با کالای مشابه خارجی بالا باشد و در واقع سیگارهایی که از طریق قاچاق تامین می‌شود، ارزان‌قیمت‌تر از محصولات داخلی در بازار تمام شود. این کارشناس دخانیات اضافه کرد: امسال عوارض و مالیات برای تولیدکنندگان داخلی حدود ۳۰ درصد بود و برای شرکت‌های فعال بین‌المللی که در کشور فعالیت دارند بین ۴۵ تا ۴۷ درصد. با توجه به تحریم و تامین مواد اولیه مورد نیاز و نرخ آنها، محصولات با هزینه خیلی بالاتر به‌دست تولیدکنندگان داخلی می‌رسد؛ بنابراین فاصله قیمتی بین تولیدات داخل و خارج زیاد می‌شود.

قاچاق عمده

تاجدار با بیان اینکه برخی برندهای مشهور در بازار هستند که تعیین تکلیف نشده‌اند، اظهار کرد: ۱۰۰ درصد سیگارهای بعضی برندهای خارجی مانند مارلبرو با قاچاق وارد می‌شود و در اتوبان‌ها تا فروشگاه‌ها به‌طور عمده در حال عرضه و فروش است. نهادی هم با این افراد برخورد نمی‌کند در حالی که حتی یک نخ هم از مجرای رسمی وارد نشده است. او عنوان کرد: برآوردها این است که از ۱۲ میلیارد نخ سیگار قاچاق، ۵ میلیارد مربوط به این برند است.

مدیریت بازار از سوی خارجی‌ها

تاجدار در پاسخ به این پرسش که با توجه به تفاوت مالیات و عوارض برای شرکت‌های تولیدکننده داخلی و خارجی فعال در کشور آیا فعالیت برای این شرکت‌های خارجی صرفه اقتصادی دارد، گفت: عموما سیگارهایی که به کشور قاچاق می‌شود به‌استثنای مارلبرو در محدود قیمتی تولیدات داخلی قرار می‌گیرند. شرکت‌های بین‌المللی که در ایران فعالیت دارند مانند وینستون در امارات و عراق هم تولید می‌شوند. در سایر کشورهای همسایه ایران که کارخانه دارند، طبیعی است که بر بازار خود تسلط دارند و اجاره نمی‌دهند سیگارهای برند آنها از مبادی غیررسمی از کشورهای اطراف وارد شود؛ بنابراین برندهای خارجی که در کشور فعال هستند، بر بازار داخلی و خارجی خود مدیریت داشته و اجازه قاچاق نمی‌دهند، مگر به‌طور خیلی محدود به شکل کولبری که بیشتر هم مربوط به تولیدات زیرپله‌ای است؛ یعنی مربوط به تولیدات اصلی شرکت‌ها نیست. تاجدار در ادامه سخنان خود عنوان کرد: این برند خارجی (مارلبرو)، چون در کشور شرکت و نمایندگی ندارد، قاچاق می‌شود. در این‌باره عراق و امارات حجم بیشتری از این سیگار را وارد یا تولید می‌کنند و در ادامه بخشی از آنها هم به ایران قاچاق می‌شود. وی درباره برندهای خارجی که در کشور فعالیت دارند، گفت: شرکت جی‌تی‌آی که سیگار وینستون در کشور تولید می‌کند یا شرکت کنت، اجازه قاچاق نمی‌دهند.

انحصار و رونق قاچاق

تاجدار با بیان اینکه سیگارهای شرکت‌هایی که در ایران نمایندگی ندارند، به‌راحتی قاچاق می‌شود، گفت: در دهه ۷۰ زمانی که واردات سیگار ممنوع شد و هیچ‌یک از این شرکت‌های بین‌المللی حضور نداشتند، محصولات آنها به شکل قاچاق وارد کشور می‌شدند. به‌طوری که ۷۵ درصد بازار دخانیات کشور مربوط به کالاهای قاچاق بود.

یک الزام و تامین بازار

وی اضافه کرد: پس از ۴ تا ۵ سال تجربه در این‌باره در نهایت مسئولان به این نتیجه رسیدند که واردات انجام شود تا بتوان قاچاق را ریشه‌کن کرد. در ادامه هم پس از ۳ سال واردات، تولید در داخل آغاز شد و در واقع شرکت‌های خارجی که محصولاتشان به کشور قاچاق می‌شد، ملزم شدند خط تولید در کشور راه‌اندازی کنند و در داخل تولید داشته باشند. این فعال صنعت دخانیات افزود: در برنامه ۵ ساله پنجم، قانون‌گذار مکلف کرد نیاز داخلی سیگار در کشور تولید و تامین شود. به‌این ترتیب، شرکت‌های خارجی ناچار شدند به‌طور مستقیم در ایران کارخانه راه‌اندازی کنند. در حال حاضر که منافع این شرکت‌ها درگیر شده، هم اشتغال ایجاد کرده‌اند و هم اجازه قاچاق نمی‌دهند. علاوه‌بر اینکه محل درآمدی برای دولت است و با مالیات و عوارضی که از این شرکت‌ها گرفته می‌شود به دولت کمک می‌کند.

گلایه از عوارض و مالیات

تاجدار درباره برخی عوارض و مالیاتی که مجلس از شرکت‌های داخلی می‌گیرد به گلایه گفت: این مالیات نامتعارف سبب می‌شود نظم تولید و توزیع بهم بخورد و صرفه‌اقتصادی قاچاق را بالا ببرد؛ بنابراین بازار را در اختیار افراد سودجو قرار می‌دهد. او افزود: در دهه ۹۰ انحصارزدایی از شرکت‌های تولید داخل سبب شد رقابت شکل گیرد و آمار قاچاق کم شود و این امر می‌تواند برای صنعت خودرو کشور الگو شود. اگر شرکت‌های خارجی در داخل تولید داشته باشند سبب می‌شود کیفیت در محصولات داخلی هم افزایش پیدا کند و ضمن تنظیم بازار برای تمام ذائقه‌ها کالا تولید خواهد شد؛ بنابراین از سال ۹۱ که این انحصار در تولید و بازار سیگار در کشور شکسته شد، تولیدکنندگان داخلی زیادی فعال شدند، رقابت ایجاد شد و کیفیت بهبود پیدا کرد.

ظرفیت تولید وجود دارد

تاجدار در پاسخ به این پرسش که چرا به اندازه نیاز بازار، تولید نداریم، گفت: ظرفیت تولید وجود دارد و می‌توانیم حجم بیشتری تولید کنیم. سال ۹۱ حدود ۳۰ میلیارد نخ سیگار در کشور تولید می‌شد که در کمتر از یک دهه دو برابر شده و آمار سال گذشته از تولید ۶۳ میلیارد نخ سیگار حکایت دارد. روند تولید براساس نیاز بازار مناسب است اما سلیقه‌ها متفاوت و بخش خالی بازار مربوط به محصولات خاص است. بخشی از جامعه دنبال برند خاصی هستند که در کشور سرمایه‌گذاری برای تولید ندارند؛ از این‌رو از طریق قاچاق تامین می‌شوند.

صنعت دخانیات در انحصار دولت

در ادامه آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت درباره چرایی خلأ بازار سیگار به صنعت گفت: صنعت دخانیات سابقه طولانی در کشور دارد و زیرساخت‌های آن فراهم است. سال‌ها این صنعت انحصاری در اختیار دولت بود و تامین توتون از کشت تا فرآوری و توزیع با نظارت شرکت دخانیات انجام می‌شد.

وی افزود: تولید سیگار از کشت توتون تا عرضه در بازار فرآیند طولانی دارد و بسیار کاربر است. سال‌ها کشاورزان زیادی درگیر کشت توتون بودند و محصولات‌شان تضمینی خریداری می‌شد اما در ادامه با تغییر رویه و خارج شدن آن از انحصار دولت، سبب شد با تغییر در الگوی کشاورزی زمین‌های کشت توتون به محصولات ضروری‌تر اختصاص یابد. در نهایت هم توتون موردنیاز با خارج شدن ارز، وارد می‌شود. او ادامه داد: سال‌ها استان‌های شمالی کشور، آذربایجان غربی، کردستان، اصفهان و حتی خراسان، قزوین و زنجان کشت توتون داشتند. با توجه به اقلیم این مناطق، واحدهای مناسب برای نگهداری و فرآوری توتون در این استان‌ها راه‌اندازی شد. این عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت گفت: با واگذاری بخشی از شرکت دخانیات به بخش خصوصی این تمرکز از بین رفت و فاصله تولید با نیاز بازار زیاد شد، به‌طوری که درحال‌حاضر نیمی از نیاز بازار سیگار از طریق قاچاق تامین می‌شود. خالقی در پایان گفت: با توجه به کمبود حدود ۵۰ درصدی در بازار رفع این معضل به مدیریت یکپارچه نیاز دارد تا فاصله تولید و بازار تقاضا کم شود.

سخن پایانی

بنابر گفته کارشناسان، زمانی تمام نیاز توتون بازار کشور از داخل تامین و حتی بخشی از تولید هم به روسیه صادر می‌شد. آنچه در گذشته صادر می‌شد از نوع توتون‌های نه‌چندان مرغوب بود که در روسیه با اضافه شدن اسانس‌های گوناگون در قالب سیگار وارد کشور می‌شد. امروز اما با راه‌اندازی کارخانجات تولید سیگار از سوی بخش خصوصی، تولید سالانه کشور از ۳۰ میلیارد نخ در ابتدای دهه ۹۰ به ۶۳ میلیارد نخ در پایان سال ۱۴۰۰ رسیده است. این امر حکایت از رشد تولید در کشور دارد. با وجود افزایش بیش از دوبرابری به گفته کارشناسان صنعت همچنان نیمی از بازار تقاضا تامین نیست و این بخش به‌وسیله واردات غیررسمی و از طریق قاچاق پوشش داده می‌شود. بنا به نظر دیگر کارشناسان، ظرفیت افزایش تولید در کشور وجود دارد، چراکه ظرفیت خالی در کارخانجات فعال داخلی و بین‌المللی فعال در کشور زیاد است اما آنچه نیاز باقی بازار است مربوط به محصولات خاص بوده که در کشور تولید ندارند. در این‌باره لازم است شرکت مادر یا نمایندگی این برندها در ایران حضور داشته باشند تا با توزیع رسمی مانع قاچاق این نوع سیگارها به کشور شوند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
شرکت شهرکهای صنعتی تهران (سهامی خاص)

فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله ای ش ۵- ۱۴۰۱ پروژه حفاری یک حلقه چاه آب در شهرک صنعتی عباس آباد

شرکت شهرکهاي صنعتي تهران در نظر دارد مناقصه عمومي خدمات (حفاري يك حلقه چاه آب در شهرک صنعتي عباس آباد) به شماره (۲۰۰۱۰۰۱۰۵۱۰۰۰۰۰۶) را از طريق سامانه تدارکات الکترونيکي دولت به پيمانکار واجد صلاحيت و داراي گواهينامه هاي صلاحيت پايه ۵ رشته کاوش هاي زميني از سازمان برنامه و بودجه کشور و تاييد صلاحيت ايمني امور پيمانکاري از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي واگذار نمايد. کليه مراحل برگزاري مناقصه از دريافت اسناد مناقصه تا ارائه پيشنهاد مناقصه گران و بازگشايي پاکت ها از طريق درگاه سامانه تدارکات الکترونيکي دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضويت قبلي ، مراحل ثبت نام در سايت مذکور و دريافت گواهي امضاي الکترونيکي را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند .

- مبلغ برآورد اوليه بر اساس فهرست بهاي رشته چاه سال ۱۴۰۰ : (۱/۶۴۶/۶۳۹/۵۷۰ ريال)
- مبلغ تضمين شرکت درمناقصه : (۵۸۲/۳۳۱/۹۷۹ ريال)
- محل پروژه: پاکدشت , کيلومتر ۲۰ جاده گرمسار , شهرک صنعتي عباس آباد تلفن : ۳۶۴۲۳۲۳۲
- تاريخ انتشار مناقصه در سامانه تاريخ ۱۴۰۱/۳/۱۱ مي باشد .
- مهلت زماني دريافت اسناد مناقصه از سايت : از تاريخ ۱۴۰۱/۳/۱۱ الي ساعت ۱۶ تاريخ ۱۴۰۱/۳/۲۱
- مهلت زماني ارائه پيشنهاد : تا ساعت ۱۶ تاريخ ۱۴۰۱/۴/۱
- پاکت الف حاوي اصل ضمانتنامه بانکي مي بايست علاوه بر بارگذاري ، به صورت فيزيکي تا ساعت ۱۴ تاريخ ۱۴۰۱/۴/۱ در دبيرخانه شرکت ثبت شده و تحويل داده شود .
- زمان بازگشايي پاکت ها : ساعت ۱۰ صبح تاريخ ۱۴۰۱/۴/۴
- محل گشايش پيشنهادها: دفتر معاونت فني شرکت شهرک هاي صنعتي تهران
- اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دريافت اطلاعات بيشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف : نشاني سهروردي شمالي کوچه شهيد محبي پلاک ۲ طبقه ۴ معاونت فني و تلفن : ۸۸۷۶۱۰۳۸-۰۲۱

www.tehraniec.ir و پايگاه ملي اطلاع رساني: http://iets.mporg.ir

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضويت در سامانه : مرکز تماس ۴۱۹۳۴-۰۲۱ داخلي ۴

دفتر ثبت نام : ۸۸۹۶۹۷۳۷

شناسه آگهی: ۱۳۲۸۷۷۷ — شرکت شهرکهای صنعتی تهران

شرکت صبا امید غرب خاورمیانه (سهامی خاص)

آگهی مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای)

شرکت صبا امید غرب خاورمیانه مجری بزرگترین پروژه گندله‌سازی غرب کشور

شرکت صبا امید غرب خاورمیانه (سهامی خاص) در نظر دارد **طراحی، تأمین، اجرا و راه‌اندازی پست اختصاصی ۲۰ کیلو ولت به ۶/۶ کیلو ولت پروژه گندله‌سازی یک میلیون تنی** خود واقع در استان کردستان، شهرستان بیجار، بخش کرانی را به شرکت‌های حائز صلاحیت، تجارب و سوابق اجرائی مرتبط از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای و مطابق با اسناد تهیه شده واگذار نماید.

زمان تحویل اسناد: از روز دوشنبه ۱۴۰۱/۰۳/۰۹ تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه ۱۴۰۱/۰۳/۱۸

مهلت ارائه پیشنهادات: پایان وقت اداری روز شنبه ۱۴۰۱/۰۳/۳۱

بهای فروش اسناد: مبلغ ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (ده میلیون ریال) قابل واریز به حساب شرکت صبا امید غرب خاورمیانه به شماره IR۸۶۰۵۷۰۰۲۷۶۸۱۰۱۴۲۳۴۰۷۶۱۰۱ نزد بانک پاسارگاد.

محل تحویل اسناد: تهران، بلوار سعادت آباد، ترسیده به خروجی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی شرق (نیایش)، خیابان حق طلب غربی (۲۶م)، پلاک ۴۹ طبقه اول، واحد مدیریت بازرگانی.

شماره تماس: ۹۱۳۱۸۱۸۱-۰۲۱ داخلی ۵۴۵ آماده پاسخگویی به سوالات و ارائه اطلاعات بیشتر می باشد.

شهرداری کرج

«آگهی مناقصه عمومی شماره ۲۰۰۱۰۰۵۲۶۵۰۰۰۰۶۶»

شهرداری کرج در نظر دارد برابر بودجه مصوب شورای اسلامی شهر، پروژه مندرج در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح پروژه	مبلغ پروژه به ریال	مبلغ سپرده به ریال	رتبه لازم	نحوه پرداخت قرارداد
۱	پروژه تهیه مصالح و اجرای مناسب‌سازی گذرگاه‌های عرضی عابرپیاده برای تردد معلولین و نابینایان- سطح منطقه دو- تا سقف اعتبار	۱۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰	ابنیه یا راه و ترابری	نقدی

۱- سپرده شرکت در مناقصه به یکی از روش‌های ذیل ارائه گردد: ضمانت‌نامه بانکی معادل مبلغ فوق که به مدت ۹۰ روز اعتبار داشته و قابل تمدید باشد و یا واریز فیش نقدی به مبلغ فوق به حساب ۷۰۰۷۸۶۹۴۸۶۲۳ بانک شهر ۲- برندگان نفر اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد. ۳- مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال به‌عنوان هزینه خرید اسناد به حساب ۷۰۰۷۸۵۳۱۳۷۹۵ به نام شهرداری کرج از طریق سامانه الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir می‌بایست واریز گردد. ۴- متقاضیان می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی تا ساعت ۱۳:۳۰ تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۶ جهت خرید اسناد مناقصه به سامانه الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ۵- شرکت‌کنندگان می‌بایست ضمن بارگذاری ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه در سامانه ستاد، نسبت به تحویل اصل ضمانت‌نامه تا ساعت ۱۳:۳۰ تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۶ به آدرس کرج- میدان توحید- بلوار بلال- شهرداری کرج طبقه هفتم اداره امور پیمانها و قراردادها اقدام نمایند. ۶- در صورت بروز هرگونه تناقض در موارد مندرج در آگهی با سامانه ستاد، ملاک عمل سامانه ستاد خواهد بود. ۷- پیشنهادات رسیده در مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ در کمیسیون عالی معاملات شهرداری کرج مطرح و پس از بررسی و کنترل، برنده مناقصه اعلام خواهد شد. ۸- هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

* جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۵۸۹۲۴۲۳-۰۲۶ تماس و یا به سایت www.karaj.ir مراجعه نمائید. ۰۱۷/

اداره امور قراردادها و پیمانها- شهرداری کرج

یادداشت

نفس‌های تنگ افیونی

فاطمه امیراحمدی
روزنامه‌نگار

اسم سیگار و مواد مخدر هر خانواده‌ای را دچار اضطراب می‌کند، چراکه بسیاری را درگیر خود کرده است. این روزها حلقه‌های دود، شفافیت نوجوانی و جوانی را سیاه کرده و صورت‌هایی که هنوز با دنیای بزرگسالی فاصله دارند در گوشه‌وکنار خیابان‌ها و پارک‌ها، معصومانه صفحات زندگی خود را با یک نخ سیگار سیاه می‌کنند. انگار دیگر از آن دنیای زیبای نوجوانی خبری نیست که دختران و پسران، غوره نشده می‌خواهند مویز شوند و شتابان به‌سوی میانسالی در هروله هستند.

امروز، صبحگاهان رنگ دیگری دارد و در پارک‌ها و لابه‌لای درختان، دختران و پسران نوجوانی پنهان شده‌اند که آینده‌شان را در حلقه‌های دود ترسیم کرده‌اند؛ برخی سرمست از احساس بزرگسالی و بعضی خمیده در پیچ‌وتاب زندگی، روی نیمکت‌ها به جای حفظ کردن شعرهای فارسی، شاخص‌های جدید زندگی را تدوین می‌کنند. روزگاری نوشته بودم «در نقطه‌ای نه‌چندان کور، چند دختر یونیفرم‌پوش دبیرستانی در حال تردد هستند که یکی از آنها با نگاهی بی‌تفاوت به من، در حال دود کردن سیگاری به بلندای انگشتان خود بود. در انتهای پارک، مردی با کوله و کتابی باز و سیگاری بین انگشتان خود به خواب عمیقی فرو رفته است.» همین داستان با بازیگران جدید در عصر همان‌روز نیز تکرار شد: «مردان جوان و پیر روی نیمکت‌ها، اوقاتی را با سیگار دود کردن در سکوت می‌گذرانند و فقط نگاه می‌کنند.» تنها یک لوله باریک شاید ۵ سانتی‌متری، نقطه اشتراک تمام این داستانک‌ها شده است.

فرهنگ حاکم بر جهان سیگاری‌ها هم عجیب است. نوعی صمیمیت همگانی در هر گوشه دنیا بین آنها حکمفرماست که هنگامی سیگار خاموش، بدون حرف طرف کسی که در حال سیگار کشیدن است، گرفته شود، فورا آتشش مهیا می‌شود. حتی غریبه‌ترین افراد می‌توانند بدون خجالت از یکدیگر سیگار طلب کنند تا فورا پاکت سیگار به آنها تعارف شود. روابط استادی و دانشجویی هم با یک نخ سیگار صمیمی‌تر می‌شود. هر دو خسته از کلاس درس کنار پنجره سیگار تعارفی یکدیگر را دود می‌کنند. از انصاف نگذریم حلقه‌های سیاه دود، زیبایی خاصی دارد اما همچون قارچ‌های زیبا جان می‌گیرند تا شکل بگیرند.

نفس‌های خسته از غرور کاذب نوجوانی و جوانی، جان‌ها را به یغما می‌برد تا در انتها به خط ممتد صاف پایان زندگی ختم شود. خاموشی سالانه ۷ میلیون نفر در کشورمان بر اثر مصرف مواد دخانی، قابل‌تامل است.

براساس آمار منتشرشده بیش از ۲ میلیارد نفر در جهان سیگاری هستند که این آمار در ایران، حدود ۱۵ میلیون نفر برآورد می‌شود. سن مصرف سیگار در ایران به مرز ۱۱ سالگی رسیده و این یعنی عمق فاجعه‌ای که ابعاد بزرگ‌تری به خود خواهد گرفت. اگر کتاب در سبد خانوار حضور کمرنگ دارد در مقابل دخانیات (سیگار و قلیان) بخشی از درآمدها را به خود اختصاص داده است.

افق ۱۴۰۴ ترسیم شده برای کاهش ۳۰ درصدی مصرف دخانیات در کشور، در راستای اجرای بیانیه سازمان ملل متحد برای کاهش ۲۵ درصدی مرگ‌ومیر ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در ایران بوده که با توجه به افزایش مصرف سیگار و قلیان دور از دسترس، به نظر می‌رسد.

حال به نظر می‌رسد بیش از اینکه با پند و اندرز در بیان خطرات استعمال دخانیات برای نوجوان و جوان سخنرانی کنیم باید ریشه مشکلات روحی و روانی که دلیل اصلی گرایش به مواد دخانی است را شناسایی و رفع کنیم. فرهنگ‌سازی بدون فراهم کردن زیرساخت‌های درمانی به لحاظ روحی شاید آب در هاون کوبیدن باشد. خنده‌دار است از خودرو سبز بنویسیم اما صاحب خودرو، سیگار به لب سرمست از داشتن یک خودرو پاک باشد. نمی‌توان از آلودگی گفت اما از حلقه‌های دود سیگار نگفت. نمی‌توان از اقلام سبز گفت اما از مضرات توتون و تنباکو ننوشت...

«می‌نویسم تا روزگار را نقاشی کنم»

قرارداد برای خرید تجهیزات مترو

معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران از قرارداد ۸۰۰ میلیارد تومانی برای تامین تجهیزات مترو خبر داد.

مجتبی شفیعی در گفت‌وگو با ایسنا درباره سرانجام خرید تجهیزات مترو گفت: تعدادی از اقلام موردنیاز ما در مترو، اقلام مصرفی است که برای تعمیر و نگهداری‌های دوره‌ای ترمز، چرخ، تجهیزات داخلی و... مورداستفاده قرار می‌گیرند که متاسفانه موجودی برخی از این اقلام حیاتی و استراتژیک در برهه‌ای از زمان صفر شده بود.

وی با بیان اینکه خوشبختانه برای برخی از این اقلام، موفق به سفارش‌گذاری و خرید شدیم، افزود: بخش عمده‌ای از سفارش چرخ‌های ما پس از ثبت‌سفارش و خرید، هم‌اکنون ترخیص شده و در حال تحویل است و این روند ادامه دارد. او با تاکید بر استفاده از توان شرکت‌های داخلی در تامین تجهیزات موردنیاز مترو، اظهار کرد: در بازدید شهردار تهران از کارخانه واگن‌سازی و مجموعه بهره‌برداری مترو، مقرر شد نمایشگاهی از اقلام موردنیاز که درحال‌حاضر با کمبود آنها مواجه هستیم، برگزار شود تا تولیدکنندگان با اطلاع از قطعات موردنیاز، در صورت توان تولید این قطعات، با اعلام آمادگی خود زمینه تامین این قطعات در داخل را فراهم کنند.

شفیعی در پاسخ به این پرسش که آیا شهرداری تهران به‌دنبال از رده خارج کردن قطارهای دارای سامانه‌های رانش قدیمی است یا خیر، گفت: در قرارگاه حمل‌ونقل عمومی با همکاری جهاد دانشگاهی در قالب پروژه‌ای به‌دنبال بروزرسانی سامانه رانش برخی از قطارهای قدیمی هستیم تا بتوانیم این سامانه‌ها را با سامانه‌های رانش جدید جایگزین کنیم.

در گفت‌وگوی صمت با مشاور جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات مطرح شد

سیگار روزانه ۲۲۰ نفر را می‌کشد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

دخانیات دشمن اصلی ریه بوده و استعمال‌کننده و استنشاق‌کننده، هر دو را قربانی می‌کند. آمارهای تکان‌دهنده از مرگ‌ومیرهای ناشی از مصرف دخانیات به‌جز مواد مخدر، عمق فاجعه را ملموس‌تر می‌کند. مرگ سالانه ۸۰ هزار نفر، عدد بزرگی است و اسفناک‌تر اینکه یک‌پنجم این افراد یعنی ۱۶ هزار نفر حتی یک‌بار هم لب به سیگار نزده‌اند. به گفته محمدرضا مسجدی، دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات، تلفات سیگار در ایران معادل سقوط روزانه ۲ هواپیماست. چرا با وجود تحریم صنایع گوناگون از جمله مواد غذایی و دارو، شرکت‌های خارجی سرمایه‌گذار در تولید سیگار هنوز در کشورمان فعالیت دارند؟ به‌گفته مسجدی به‌طور متوسط سالانه حدود ۶۰ میلیارد نخ سیگار معادل ۳ میلیارد پاکت سیگار در کشور مصرف می‌شود که اگر متوسط هر بسته سیگار ۲۰ هزار تومان باشد ضربدر ۳ میلیارد پاکت، حدود ۶۰ میلیارد تومان می‌شود. این در حالی است که برآوردی از هزینه قلیان و توتون آن در دست نیست.

در راستای اجرای بیانیه سازمان ملل متحد برای کاهش ۲۵ درصدی مرگ‌ومیر ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در ایران، کاهش ۳۰ درصدی مصرف دخانیات تا افق ۱۴۰۴ هدف‌گذاری شده است. در این میان، اباذر اشتری‌مهرجردی، جامعه‌شناس و عضو هیات‌علمی موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی نظر دیگری دارد. مشاور جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات در گفت‌وگو با صمت از افزایش تولید و تقاضا در کشور می‌گوید که سالانه آمار جانباختگان را افزایش داده است. در ادامه مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.

براساس آمارهای جهانی اگر هر یک میلیون نخ سیگار مقصر مرگ یک نفر باشد، سالانه ۸۰ هزار نفر در ایران به‌واسطه سیگار فوت می‌کنند که یک‌پنجم آنها یعنی ۱۶ هزار نفر که در عمرشان حتی لب به سیگار نزده‌اند هم قربانی شده‌اند، چون در معرض دود سیگار قرار داشته‌اند

◉ در مضرات سیگار آمده، تلفات مصرف آن در ایران معادل سقوط ۲ هواپیما در روز است. این در حالی است که براساس افق ترسیم‌شده برای ۱۴۰۴ باید آمار مصرف سیگار در ایران ۳۰ درصد کاهش پیدا کند. در حال حاضر، وضعیت مصرف سیگار چگونه است و چرا هدف‌گذاری کاهش مصرف، محقق نشده است؟

یک سلسله آمارهای جهانی در حوزه مصرف سیگار وجود دارد و یک سلسله آمارهای ملی که با مقایسه این دو می‌توان وضعیت مصرف سیگار در کشور را مشخص کرد. آمار جهانی اعلام می‌کند به ازای مصرف هر یک میلیون نخ سیگار در سال، یک نفر فوت می‌کند. در ایران میزان مصرف مشخص نیست اما آمار تولید می‌گوید سالانه بین ۶۵ تا ۶۷ میلیارد نخ سیگار تولید و عرضه می‌شود. رئیس شرکت ملی دخانیات کشور در سال ۱۳۹۹ اعلام کرد ایران در تولید سیگار خودکفا شده است. در کنار این آمار، موضوع قاچاق هم مطرح است. در بازار شاهد عرضه انواع سیگارهای قاچاق مانند کنت، انواع وینستون و... هستیم که عموما برندهای امریکایی هستند. برآورد شده ۲۰ درصد کل مصرف دخانیات کشور مربوط به این سیگارهاست. اگر این ۲۰ درصد به حدود ۶۵ میلیارد نخ اضافه شود که حدود ۱۰ میلیارد نخ است، مصرف سالانه سیگار در کشور بین ۷۷ تا ۸۰ میلیارد نخ سیگار می‌شود.

آمار رسمی وجود ندارد اما این تجزیه‌وتحلیل به ما عدد ۷۷ تا ۸۰ میلیارد نخ مصرف سالانه را می‌دهد.

براساس آمار جهانی اگر هر یک میلیون نخ سیگار معادل مرگ یک نفر باشد؛ یعنی سالانه ۸۰ هزار نفر در ایران به‌واسطه سیگار فوت می‌کنند.

اگر این عدد بر تعداد روزهای سال تقسیم شود، روزانه ۲۲۰ نفر به‌دلیل مصرف سیگار دچار مرگ می‌شوند. اما فاجعه اینجاست که یک‌پنجم این آمار (۸۰ هزار نفر) یعنی ۱۶ هزار نفر در مدت عمرشان حتی لب به سیگار نزده‌اند و چون در معرض دود دسته دوم و سوم قرار داشته‌اند، دچار مرگ زودرس شده‌اند.

مسئله دخانیات موضوعی شخصی نیست، بلکه مسئله‌ای اجتماعی است. هنگامی‌که موضوع فردی تلقی می‌شود فقط روی کسانی که مصرف‌کننده هستند تمرکزشده که براساس آمار حدود ۱۵ درصد جامعه اعم از مرد و زن مصرف‌کننده دخانیات هستند.

حدود ۲۲ درصد از مردان و ۵ درصد زنان کشور، دخانیات استعمال می‌کنند. اما اگر مسئله از موضوعی فردی به اجتماعی تبدیل شود، مرگ‌ومیر ۱۶ هزار نفر از دخانیات مربوط به کسانی است که حتی لب به سیگار نزده‌اند مانند کودکان، زنان باردار و... که فقط در معرض دود سیگار بوده‌اند، که عمق فاجعه را ملموس‌تر می‌کند.

اباذر اشتری‌مهرجردی

یکی از کشورهایی که به کاهش مصرف سیگار توجه ویژه دارد، استرالیاست. قیمت یک پاکت سیگار در این کشور ۹۶ دلار است، یعنی حدود ۳ میلیون تومان

◉ در بحث مضرات مصرف دخانیات، نقش قلیان چقدر است؟

مشکل ما در کشور این است که به قلیان به‌عنوان دخانیات توجه نمی‌شود. آمارهای غیررسمی می‌گوید (آمار رسمی نداریم مطالعات موردی مانند پایان‌نامه‌های دانشجویی آمار تقریبی به ما می‌دهد.) مصرف قلیان در زنان دو برابر مردان است. این نکته در کنار خانوادگی شدن مصرف قلیان (یکی از لوازم تفریحی در سرگرمی‌های خانوادگی) عمق فاجعه را بیشتر نشان می‌دهد.

شکسته شدن قبح موضوع و خانوادگی شدن مصرف قلیان، مزید بر علت عوارض مصرف دخانیات در کشور شده که پیامدهای آن در آینده‌ای نه‌چندان دور بیشتر خود را نشان می‌دهد. علاوه‌بر اینکه کشیدن یک قلیان کامل معادل دود کردن ۹۰ نخ (۵ پاکت) سیگار است.

مسئله دیگر عدم‌آگاهی افراد نسبت به عمق فاجعه است. آمار حوزه دخانیات آن‌قدر دور از انتظار است که تصور می‌شود چنین آماری امکان‌پذیر نیست. قابل درک برای افراد نیست که ۱۶ هزار نفر بدون اینکه سیگار بکشند، قربانی می‌شوند.

افراد سیگاری قادر نیستند یک پاکت سیگار را در ۳۰ دقیقه دود کنند، در حالی که ممکن است به‌طور کامل در کمتر از یک ساعت یک قلیان بکشند که معادل ۹۰ نخ سیگار است. نسبت به این حقایق باید به مردم اطلاع‌رسانی کرد. تصور این است که یک قلیان در ۳۰ تا ۴۵ دقیقه کشیده می‌شود و اتفاقی رخ نمی‌دهد. فراموش نکنیم با گذشته زمان، نشست انواع سموم و فلزات سنگین و از آن مهم‌تر قارچ‌هایی که آب قلیان به بدن منتقل می‌کنند، مشکلات ریوی، کلیوی و... ایجاد می‌کند.

◉ وظیفه نهادهای ذی‌ربط چیست؟

مهم‌ترین کار فرهنگ‌سازی بوده و نقطه شروع فرهنگ‌سازی این است که دخانیات مانند مواد مخدر یک مسئله اجتماعی تلقی شود. در این زمان، وزارت آموزش‌وپرورش، بهداشت، فرهنگ و ارشاد اسلامی و... پشت کار آمده و پیگیر موضوع می‌شوند. امروز یکی از حامیان تولید دخانیات در کشور به‌دلیل موضوعاتی مانند اشتغالزایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده که دردآور است. دلیل این امر، بدفهمی موضوع است، زیرا نهادهای ذی‌ربط دخانیات را مسئله‌ای فردی تلقی می‌کنند.

◉ در حالی که پیامدهای آن اجتماعی است.

دقیقا. از سال ۱۳۹۲ که کشور تحریم شد تا امروز (به‌ویژه در دوره دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین امریکا) تنها محصولی که تحریم نشد، دخانیات بود و شرکت‌های خارجی همچنان در ایران فعالیت دارند. همچنین در دوره برجام، حدود ۳ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه تولید دخانیات در کشور انجام شد. به‌عنوان مثال، ژاپن ۴ کارخانه تولید سیگار راه‌اندازی کرد. این سرمایه‌گذاری خارجی چه نفعی برای کشور داشته است؟ تولید سیگار چه ارزش‌افزوده‌ای برای جامعه دارد؟ آیا مرگ‌ومیر ۲۲۰ نفر در روز به اشتغالزایی آن می‌ارزد؟ تولید کنیم که سالانه ۸۰ هزار نفر را به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به کام مرگ بکشانیم؟ قابل‌توجیه است؟ پاسخ این پرسش‌ها را باید وزارت بهداشت و صنعت، معدن و تجارت بدهند.

مجلس قوانین خوبی در این حوزه مصوب کرده است. به‌عنوان نمونه ممنوعیت فروش سیگار به شکل نخی یکی از آنهاست. آیا رعایت می‌شود؟ ضمانت اجرایی آن چیست؟ ممنوعیت فروش سیگار به افراد زیر ۱۸ سال قانون دیگر است، آیا اجرا می‌شود؟

◉ ممنوعیت فروش نخی سیگار چه کمکی به کاهش مصرف آن می‌کند؟

پول توجیبی نوجوانان عدد مشخصی است. به‌عنوان مثال، یک نوجوان ۱۲ یا ۱۳ ساله که هفتگی ۵۰ هزار تومان از والدین پول دریافت می‌کند نمی‌تواند یک پاکت کامل سیگار خریداری کند اما می‌تواند چند نخ سیگار بخرد و تفریحی بکشد.

با این ممنوعیت زمینه گرایش نوجوانان به دخانیات کمتر شده، چون پول خرید پاکت سیگار را ندارند؛ بنابراین وقتی هزینه آن نباشد، به سمت آن هم نمی‌روند.

یکی از کشورهایی که به موضوع کاهش حجم مصرف سیگار توجه ویژه دارد و اقدامات جدی داشته، استرالیاست. یک پاکت سیگار در این کشور ۹۶ دلار بوده که حدود ۳ میلیون تومان در ایران می‌شود.

◉ اگر قیمت سیگار افزایش پیدا کند، میزان مصرف نزولی خواهد شد؟

چند نفر در کشور حاضرند برای یک پاکت سیگار ۳ میلیون تومان بپردازند؟ افزایش قیمت، چه برای قشر نوجوان و چه برای بزرگسالان، محدودیت ایجاد می‌کند. اگر نرخ هر پاکت سیگار، نه ۳ میلیون تومان که ۱۰۰ هزار تومان شود، باز هم می‌توان امیدوار بود افراد کمتری به سمت آن گرایش پیدا کنند.

توجه داشته باشید بیشترین مصرف دخانیات در بین طبقه متوسط رو به پایین جامعه است. متوسط درآمد این طبقه زیر ۱۰ میلیون تومان در ماه بوده و عموما حقوق وزارت کار است. آیا فردی با ۶ تا ۷ میلیون تومان درآمد حاضر است برای یک پاکت سیگار، ۱۰۰ هزار تومان بپردازد که اگر روزی یک پاکت مصرف شود، ماهانه ۳ میلیون تومان می‌شود. چنین هزینه‌کردی بسیاری از افرادی که برای نخستین‌بار می‌خواهند سیگار را امتحان کنند، از منصرف می‌کند.

◉ دراین‌باره دولت باید افزایش قیمت سیگار را در دستور کار قرار دهد؟

کارشناسان باید مطالعه کنند که در سطح کلان چه باید کرد تا نوجوانان برای سرگرمی به سمت انواع دخانیات اعم از سیگار و قلیان نروند. تجربه در سایر کشورها نشان داده که فراهم کردن محل‌های ورزشی و سایر سرگرمی‌ها می‌تواند یکی از اهرام‌هایی باشد که از ورود نوجوان به مسئله دخانیات جلوگیری می‌کند.

◉ چرا امروز گرایش نوجوانان به سیگار در کشور زیاد شده است؟

نوجوان در این مقطع سنی، به‌دنبال ایجاد شخصیتی مستقل نسبت به دیگران به‌ویژه خانواده است. تا پیش از این، کودک زیر ۱۱ سال به‌واسطه خانواده شناخته می‌شد اما پس از این سن، نوجوان به‌دنبال شخصیت مستقل از افراد خانواده است و اینکه به‌واسطه خودش شناخته شود. متاسفانه یکی از راه‌هایی که به‌طور غیررسمی پیش پای او گذاشته شده، سیگار کشیدن است.

در بین نوجوانان سیگار کشیدن به معنی بزرگ شدن است و به غلط این‌طور جا افتاده که اگر سیگار بکشد، نشانه شخصیت و منزلت او در بین سایرین خواهد بود.

معنای این هنجارشکنی این است که فرد جسارت و شجاعت داشتن یک شخصیت مستقل را پیدا کرده است.

◉ درحال‌حاضر ایران در مصرف دخانیات رتبه چندم را دارد؟

آمار رسمی از سال ۲۰۱۸ میلادی بروزرسانی نشده است. این آمارها هر ۴ سال یک بار استخراج می‌شود. فراموش نکنیم رتبه خیلی مهم نیست و آنچه اهمیت دارد، اقدامات پیشگیرانه است. براساس اهداف افق ۱۴۰۴ باید آمار دخانیات ۳۰ درصد کاهش عرضه و تقاضا داشته باشد اما در ۶ سال گذشته تولید داخلی روند افزایشی داشته و به همان نسبت عرضه نیز بیشتر شده است و به‌دلیل عدم‌فراهم کردن ابزار سرگرمی سالم، افزایش تقاضا هم تجربه شد.

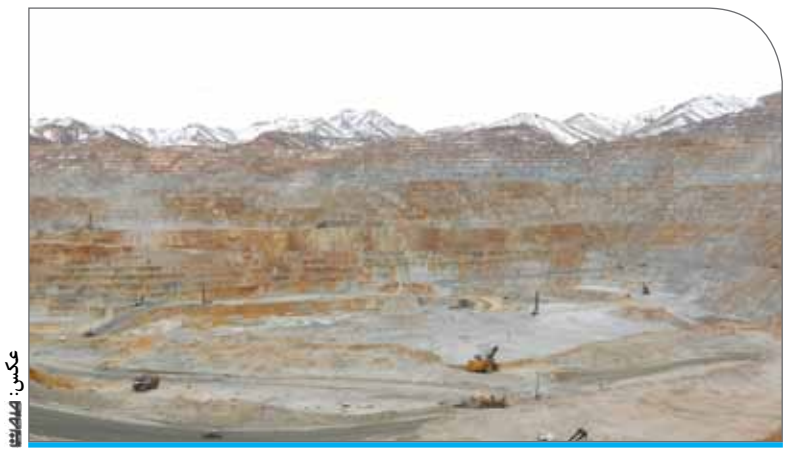
آمار رسمی وجود ندارد اما براساس گزارش‌های آماری از تولید و قاچاق می‌توان به این نتیجه رسید که تولید صعودی بوده است.

سخن پایانی

مهم‌ترین زمینه برای فرهنگ‌سازی، آگاهی‌سازی است. نخست باید تلاش شود که مردم آگاه شوند. تجربیات جهانی می‌گوید ۱۶ درصد مردم با آگاهی یافتن نسبت به مسئله‌ای، تغییر رفتار می‌دهند. ۱۶ درصد با اعمال قانون و روش‌های سلبی و زور تغییر رفتار دارند و ۶۸ درصد باقی از طریق اقدامات فرهنگی و فعالیت‌های اجتماعی تغییر رفتار می‌دهند که این بخش دقیقا برعهده وزارت آموزش‌وپرورش، آموزش عالی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت بهداشت است.

بررسی نقش معدن و صنایع در رشد اقتصاد

اشتغال‌آفرینی معدن را جدی بگیریم

عکس: معدن

صنایع و معادن به‌عنوان اساسی‌ترین موتور محرکه اقتصادی کشور، باوجود تحریم‌ها، با در دست داشتن منابع عظیم توانسته با اتکا به دانش و فناوری‌های داخلی و ملی، بسیاری از تولیدات داخلی کشور را در رده‌های برتر جهانی حفظ کند؛ تا جایی که در بخش معدن، صادرات نسبت به تولید ناخالص داخلی (جی‌دی‌پی) بسیار بالاتر از بخش صنعتی و سایر بخش‌های اقتصادی است. ایران از نظر ظرفیت‌های معدنی جزو ۱۰ کشور مطرح جهان است، با این حال میزان سرمایه‌گذاری در معادن کشور نسبت به بخش‌های دیگر بسیار اندک است.

۶۸ نوع کانی معدنی در کشور شناسایی شده و تا ۸۰ نوع هم قابل افزایش است که هر کدام، مزیتی برای ایجاد زنجیره‌ای از کارآفرینی به‌شمار می‌روند. البته در راستای توانمندسازی این بخش نیازمند توجه ویژه به بخش خصوصی و سیستم بانکی در راستای ارائه تسهیلات هستیم. با استخراج و فرآوری معادن در مناطق مختلف، می‌توان درآمد قابل توجهی برای کشور ایجاد کرد و معضل بیکاری را به‌ویژه در مناطق محروم تا حد قابل توجهی کاهش داد.

باتوجه به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تولید ۷۰۰میلیون تن ماده معدنی، توجه ویژه به بخش معدن و صنایع معدنی به‌عنوان یک صنعت خودکفا (معدن به‌جای نفت) می‌تواند نقش موثری در رشد اقتصادی کشور داشته باشد. اهمیت بخش معدن و صنایع معدنی و درآمدهای حاصل از آن به‌دلیل پوشش بیش از ۶۰درصد درآمدهای نفتی کشور خواهد بود. ایران تنها از یک درصد ذخایر معدنی خود بهره‌برداری می‌کند، در حالی که میانگین جهانی حدود ۵ درصد است. در صورتی که ایران به‌میزان میانگین جهانی از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری کند، چند برابر درآمدهای نفتی را به‌دست خواهد آورد. البته در بحث مقایسه ایران با سایر کشورها، باید اصل تطابق هزینه و درآمد (قدرت خرید) و دسترسی به زیرساخت‌ها را مدنظر قرار داد.

معدن نمود عینی اشتغال‌آفرینی و درآمدزایی

علی رضایی، نماینده کنگاور در مجلس یازدهم در گفت‌وگو با ایلنا گفت: برخی حوزه‌ها مثل معدن در ایران می‌توانند دو هدف مهم کشور یعنی اشتغال‌آفرینی و درآمدزایی را تامین کنند.

علی رضایی افزود: اگر بنا باشد مانند دهه‌های گذشته، مسیر خام‌فروشی را دنبال کنیم، اشتغال‌آفرینی و درآمد حداکثری از حوزه معدن حاصل نمی‌شود.

وی در ادامه گفت: ظرفیت‌هایی مانند معدن، زمانی به کار کشور می‌آید که اکتشاف و استخراج اصولی به‌موقع انجام شود. به‌تبع آن، فرآوری مواد معدنی که شاید مهم‌ترین بخش کار باشد، به لطف ایجاد زیرساخت‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان محقق می‌شود.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس تصریح کرد: بسیاری از کشورها باید هزینه زیادی کنند تا اشتغال‌آفرینی محقق شود، اما خوشبختانه در کشور ما ظرفیت‌هایی وجود دارد که بدون هزینه یا کمترین سرمایه‌گذاری و فقط با مدیریت دقیق می‌توان این آرزو را محقق کرد.

این نماینده مردم در خانه ملت، تاکید کرد: در کشور ما به‌وفور معدن وجود دارد. از سوی دیگر، نیروی کار هم به اندازه کافی موجود است. اگر رابطه این شاخص‌ها را به‌درستی تبیین کنیم دیگر نباید تا این اندازه شاهد اقتصاد آسیب‌پذیر باشیم.

رضایی با اشاره به شعار سال، اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب، سال ۱۴۰۱ را به‌نام «تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری کردند. جالب است هر سه کلمه شعار سال در بهره گرفتن از ظرفیت معدن، مستتر است. حال این اراده، همت و تلاش مسئولان را می‌طلبد. باید دید مسئولان کشور حوزه معدن را چقدر ویژه‌تر از گذشته می‌بینند. حیف است مرتب صحبت از ظرفیت بالای این موهبت الهی بکنیم و در پایان سال با کمترین دستاورد باز همین حرف‌های تکراری مطرح شود.

ضرورت همکاری صنعت با معدن

رئیس خانه معدن ایران گفت: ایجاد هر شغل در بخش معدن می‌تواند به اشتغالزایی برای ۱۷ نفر در سایر بخش‌ها بینجامد که با قرار گرفتن در کنار بخش صنعت میسر می‌شود.

به گزارش ایرنا، محمدرضا بهرامن در دومین همایش و نمایشگاه صنعت معدنکاری ایران در محل هتل المپیک تهران بیان کرد: امروز نقش ماشین‌سازان در بخش معدن و توسعه آن تعیین‌کننده است.

وی بیان کرد: ایران با دارا بودن یک درصد جمعیت، یک درصد وسعت و در مقابل ۷ درصد ذخایر معدنی جهان، یک کشور معدنی محسوب می‌شود؛ بر همین اساس باید برای توسعه زیرساخت‌های آن سرمایه‌گذاری انجام دهیم.

بهرامن تاکید کرد: باید سیاست‌گذاری‌ها در کشور و در بخش معدن براساس ثروت‌های خدادادی باشد و حتی بتوانیم برنامه‌های ۵۰ ساله تعریف کنیم.

وی با اشاره به صنعت شن و ماسه که اساس توسعه ساخت‌وسازها و در نتیجه توسعه کشورها را تشکیل می‌دهد، خاطرنشان کرد: بیش از ۲ هزار و ۲۰۰ معدن شن و ماسه در کشور وجود دارد که می‌تواند در توسعه اقتصادی و صنعتی کشور تاثیرگذار باشد.

رئیس خانه معدن ایران ادامه داد: استان تهران براساس ساختار زمین‌شناسی‌اش در حوزه معادن شن و ماسه بسیار غنی است و باید بتوانیم از این منابع در راستای توسعه کشور بهره ببریم؛ نه اینکه به بهانه آلاینده بودن هر روز شاهد تعطیلی این معادن باشیم.

وی گفت: امروز اگر بخواهیم نیاز استان تهران به شن و ماسه را از سایر استان‌ها تامین کنیم، ترافیک و آلودگی چندده برابری به‌دنبال خواهد داشت.

بهرامن خاطرنشان کرد: این صنعت که تا سال‌های گذشته در برخی تجهیزات و ملزومات خود به خارج از کشور وابسته بود، امروز در شرایطی قرار گرفته که توان تصاحب بازار کشورهای همسایه و اوراسیا را دارد.

توجه ویژه به اشتغالزایی معادن

نقش معدن در اقتصاد کشور منحصر به مشارکت در افزایش درآمد ملی و رشد اقتصادی نیست، بلکه این بخش می‌تواند سهم قابل‌توجهی در ایجاد فرصت‌های شغلی، کاهش بیکاری و فقر در کشور داشته باشد.

بخش معدن و صنایع معدنی نه‌تنها از طریق ایجاد اشتغال مستقیم درآمد خانوارها را افزایش می‌دهد، بلکه به‌طور غیرمستقیم از طریق ارتباطات پسین و پیشین خود با سایر بخش‌های اقتصاد (از جمله بخش‌های حمل‌ونقل، صنعت، مسکن و صنایع غذایی و...) موجب افزایش تولید و اشتغال این بخش‌ها می‌شود.

در زمینه نقش معدن در اقتصاد کشورها، بیان شده که به‌ازای هر استخدام در یک شرکت معدنی، ۳ تا ۴ استخدام در سایر بخش‌های اقتصاد، به‌طور غیرمستقیم انجام می‌شود. سهم معدن از اشتغال مستقیم و غیرمستقیم جهانی مطابق گزارش بانک جهانی حدود ۵.۲ درصد (۲۰۰ میلیون نفر) است.

فعالیت معدنکاری در مناطقی با درآمد پایین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مثبت‌ترین موارد مربوط به ایجاد و رشد فعالیت‌های بنگاه‌های کوچک محلی است. معدن جزو حوزه‌هایی است که باعث اشتغال پایدار و متوازن افراد بومی می‌شود. براساس آمار بخش معدن بانک جهانی، استخراج معادن امکان اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۲ میلیون کارگر را فراهم می‌کند که در این بین حوزه کشاورزی، آموزش، گردشگری و بانکداری بیشترین اشتغال غیرمستقیم را خواهند داشت.

سخن پایانی

ایران دارای انواع مختلف مواد معدنی است. ذخایر اثبات‌شده سنگ‌آهن ایران ۲.۷ میلیارد تن (۰.۸ درصد کل ذخایر جهان) و ذخایر سنگ معدن مس به مقدار ۲.۶ میلیارد تن (۰.۴ درصد از ذخایر جهانی) است. این کشور همچنین دارای ۱۱ میلیون تن روی (۴ درصد ذخایر جهانی) است. کل ذخایر اثبات‌شده معادن ایران حدود ۶۰ میلیارد تن برآورد شده که با اجرای اولویت نخست اکتشافی کشور در گستره‌ای به مساحت ۵۰۰ هزار کیلومتر مربع، انتظار می‌رود به بیش از ۱۰۰ میلیارد تن برسد؛ از این رو بخش معدن و صنایع معدنی یکی از حوزه‌های مهم و اثرگذار در تولید و تجارت کشور به‌شمار می‌آید؛ بنابراین هرگونه تصمیم‌گیری درباره بازنگری در سیاست‌های کلی معدن باید با نظر و مشورت فعالان این حوزه صورت پذیرد.

"آگهی تمدید مناقصه عمومی دو مرحله‌ای"
برق‌رسانی از پست GIS به پست برق (اتاق کنترل) کارخانه احیاء مستقیم شماره دو مجتمع جهان فولاد سیرجان به صورت EPC
۱۴۰۱/۸۸

پیرو آگهی شماره ۱۴۰۱/۸۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۱ "مناقصه عمومی دومرحله‌ای" برق‌رسانی از پست GIS به پست برق (اتاق کنترل) کارخانه احیاء مستقیم شماره دو مجتمع جهان فولاد سیرجان به صورت EPC " بدین‌وسیله به اطلاع می‌رساند مهلت ارسال اسناد مناقصه تا روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۳۱ تمدید شده است.

ضمنا جهت دریافت اسناد مناقصه به سایت SJSCO.IR مراجعه نمایید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره (۰۲۱-۸۴۳۳۵۲۰۶) سرکار خانم نادرنژاد تماس حاصل نمایید.

واحد بازرگانی شرکت کانی مس (مدیریت طرح پروژه‌های مجتمع جهان فولاد سیرجان)

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۴۵۶۲۸
نوبت اول
شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: مهندسی، تهیه و تامین، ساخت و نصب، تست و راه‌اندازی سیستم رولر پرس (HPGR) به روش EPC
نوع مناقصه: عمومی دومرحله‌ای
مدت زمان: ۲۴ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۴ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وبسایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۱ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۳
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت / فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۴
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولادخوزستان. مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
ایمیل: AL.KAZEMI@KSC.IR
تلفن: ۰۶۱-۳۲۱۳-۶۴۱۴
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۱۶
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه
نوبت اول
شرکت تعاونی کارکنان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

بدینوسیله از کلیه اعضاء محترم شرکت تعاونی دعوت می‌شود تا در مجمع عمومی عادی نوبت (اول) که راس ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۴/۰۷ در محل سازمان گسترش واقع در خیابان ولی‌عصر(ع) نبش خیابان جام‌جم ساختمان شماره ۲ طبقه ۸ تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانید.

یادآوری می‌شود:
- هر عضو حداکثر می‌تواند دارنده ۳ برگ وکالت باشد لذا اعضایی که امکان حضور در جلسه مجمع را ندارند می‌توانند به منظور تکمیل فرم وکالت از ۲ روز قبل از زمان برگزاری مجمع (وکیل و موکل) به بازرس شرکت تعاونی (آقای مرتضی زریخش) واقع در خیابان ولی‌عصر نبش خیابان جام‌جم سازمان گسترش طبقه دوم واحد حقوقی سازمان مراجعه نمایند.
- اعضائی که تمایل نامزدی در انتخابات بازرس شرکت را دارند از تاریخ انتشار این آگهی به مدت یک هفته فرصت دارند جهت تکمیل فرم ثبت‌نام و تحویل مدارک به دفتر شرکت تعاونی واقع در خیابان ولی‌عصر نبش خیابان جام‌جم ساختمان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران مراجعه نمایند.
- مصوبات مجمع عمومی در صورت رسمیت یافتن و عدم مغایرت با ضوابط قانونی برای کلیه اعضاء اعم از حاضر و غایب نافذ و معتبر خواهد بود.

دستور جلسه:
۱- استماع گزارش هیات‌مدیره و بازرس قانونی
۲- اتخاذ تصمیم و تصویب صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰
۳- تصمیم‌گیری درخصوص نحوه تقسیم سود سال ۱۴۰۰
۴- طرح و تصویب بودجه سال ۱۴۰۱
۵- ارائه و تصویب تغییرات اعضاء و سرمایه تا پایان سال ۱۴۰۰
۶- تعیین پاداش اعضاء هیات‌مدیره، مدیرعامل، حق‌الزحمه بازرس و پاداش کارکنان
۷- انتخاب بازرسان
۸- انتخاب روزنامه رسمی کثیرالانتشار (اصلی و علی‌البدل)

رئیس هیات‌مدیره

"مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای) خرید سنسورهای نوری DELTA"
بهمراه قطعات یدکی مورد نیاز کارخانه نورد بردسیر شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به خرید سنسورهای نوری DELTA بهمراه قطعات یدکی مورد نیاز کارخانه نورد بردسیر شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان از طریق مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای اقدام نماید؛ لذا از تأمین‌کنندگان معتبر که دارای توانایی مناسب و سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید. حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۵ ساعت ۱۴:۰۰ نسبت به ارسال پاکات اقدام نمایند. بدیهی است بعد از تاریخ فوق به هیچ درخواستی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مدارک لازم جهت ارسال:
نامه اعلام آمادگی، مدارک مربوط به چک‌لیست ارزیابی تامین‌کنندگان، پیش‌نویس قرارداد خرید به همراه ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (دانلود مدارک از سایت مجتمع جهان فولادسیرجان قسمت خرید و فروش- مناقصات.(sjsco.ir)
آدرس تحویل پاکات (الف - ب - ج): سیرجان- بلوار نماز بعد از چهارراه پیام نور- روبه‌روی سالن اداره ارشاد (غدیر)- دبیرخانه کمیسیون معاملات مجتمع جهان فولاد سیرجان - کدپستی ۷۸۱۶۹۶۴۷۴۱ - شماره تماس ۰۳۴-۴۲۲۵۱۱۹۳
* نامه اعلام آمادگی به همراه رسید تحویل پاکات را به آدرس ایمیل sjsco.alibiglari@gmail.com ارسال فرمایید *
* ارائه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد. *
* هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد. *
واحد تدارکات و خرید شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

خبر

حضور گل‌گهر در رویداد ملی عصر امید

رویداد ملی عصر امید با محوریت ایجاد فرصتی برای جوانان، شرکت‌های دانش‌بنیان، سرمایه‌گذاران و شرکت‌های بزرگ از ایده‌آرایی تا جذب سرمایه، با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی افتتاح شد. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر به‌همراه شرکت‌های گهرزمین، جهان‌فولاد سیرجان، توسعه آهن و فولاد گل‌گهر، گهرروش، نظم‌آوران و آرمان‌گهر در این رویداد با راه‌اندازی غرفه، شرکت مدیران و کارشناسان در همایش‌ها و پنل‌های تخصصی و ارائه دستاوردها و توانمندی‌های مرتبط در منطقه گل‌گهر، در این رویداد ملی و نمایشگاه حضوری فعال دارند. این رویداد بزرگ که توسط دانشگاه آزاد اسلامی کشور و با شعار هزار گروه پژوهشی و زیرساخت، هزار ایده و استارت‌آپ؛ هزار شرکت فناور و خلاق، در حال برگزاری است، این رویداد با حضور ۲۳۰ مجموعه صنعتی و دانشگاهی کشور آغاز به‌کار کرده و تا یازدهم خرداد در مصلای امام‌خمینی (ره) تهران ادامه خواهد داشت. لازم به ذکر است، دانش‌پژوهان، فعالان حوزه دانش و فناوری و نوآوری می‌توانند هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۸ با حضور در این رویداد با شرکت‌کنندگان گفت‌وگو و رایزنی کرده و از نزدیک با دستاوردهای آنها آشنا شوند. گفتنی است، شرکت گل‌گهر در کنار حضور در این رویداد و نمایشگاه، با تاکید بر رویداد توسعه ایده‌های فناورانه گل‌گهر، فرصت ارائه ایده را نیز برای علاقه‌مندان فراهم کرده تا افراد فعال در حوزه فناوری‌های صنعتی بتوانند از فرصت حمایت‌های مادی و معنوی این شرکت بهره ببرند.

براساس برنامه‌ریزی‌های فولاد مبارکه

مصرف انرژی مطابق با استانداردهای جهانی است

گروه معدن
editor@smtnews.ir

مصرف انرژی برای تولید یک تن فولاد در این شرکت فاصله چندانی با استانداردهای جهانی انرژی ندارد. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، سید امیر طباطبائیان، مدیر انرژی و سیالات این شرکت درباره اقدامات فولاد مبارکه در راستای بهینه‌سازی مصرف انرژی اظهار کرد: در راستای تحقق سیاست‌های کشور در زمینه کاهش مصرف انرژی، کمیته عالی انرژی به ریاست معاون بهره‌برداری این شرکت در سال ۱۳۷۷ و ابتدای آغاز به‌کار فولاد مبارکه راه‌اندازی شد.

سیدامیر طباطبائیان افزود: در این کمیته چند سیاست کلان از جمله سیاست‌گذاری برای تامین مستمر و پیوسته انرژی در حال حاضر و آینده شرکت، بهینه‌سازی سیستم‌ها و فرآیندهای تولید در راستای کاهش هزینه‌های محصولات و سیاست‌گذاری در زمینه استانداردسازی مدیریت انرژی در دستور کار قرار گرفت.

عکس: آیدا فریدی

سیدامیر طباطبائیان

مدیر انرژی و سیالات فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: در این زمینه با استفاده از توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های مشاور انرژی، فرآیندها و مواردی را که قابلیت بهبود داشته‌اند، شناسایی و برای کاهش مصرف انرژی آنها برنامه‌ریزی کرده‌ایم و به این نتیجه رسیده‌ایم که از توانمندسازی نیروی انسانی برای کاهش مصرف انرژی استفاده کنیم.

▣ همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان

طباطبائیان با اشاره به انعقاد تفاهمنامه‌هایی برای تامین مستمر انرژی با شرکت‌های دانش‌بنیان تصریح کرد: فولاد مبارکه در تابستان برای تامین برق و در زمستان برای تامین گاز با توجه به افزایش مصرف در بخش خانگی دچار محدودیت‌هایی می‌شود. وی اذعان داشت: به‌تازگی شرکت فولاد مبارکه تفاهمنامه‌ای با شرکت ملی گاز ایران منعقد کرده که طی آن با استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، گاز ال ان جی (LNG) تولید و ذخیره‌سازی شود تا بتوانیم از این ظرفیت برای جبران محدودیت گاز فولاد مبارکه در زمستان بهره‌مند شویم. مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه تاکید کرد: چندین سال است که در دنیا از این روش برای فصول سرد سال استفاده شده و زمانی که محدودیت مصرف انرژی برای تولید فولاد وجود دارد، می‌توان با گرم کردن آن، محدودیت‌های گاز اعمال‌شده را جبران کرد. وی با بیان اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان با بومی‌سازی این فناوری با فولاد مبارکه همکاری خواهند داشت، بیان کرد: در صورت تحقق این امر، کمک قابل توجهی به صنعت نفت و گاز کشور و همچنین صنایع بزرگی مانند فولاد مبارکه خواهد شد. قرار است انتقال فناوری در شرکت‌های دانش‌بنیان انجام شود و در مراحل بعدی این فناوری برای صنایع بزرگ‌تر توسعه یابد.

▣ استانداردهای جهانی تولید فولاد

طباطبائیان با بیان اینکه مدت زمان تفاهمنامه منعقدشده با شرکت ملی گاز ایران ۲ سال است، عنوان کرد: امکان تمدید این تفاهمنامه نیز وجود دارد. وی تصریح کرد: برای تولید یک تن فولاد، استانداردهای جهانی متفاوت بوده و بین ۲۵ تا ۳۲ گیگاژول برآورد شده است. در حال حاضر مصرف انرژی برای تولید یک تن فولاد در شرکت فولاد مبارکه فاصله چندانی با استانداردهای جهانی انرژی ندارد. طباطبائیان با اشاره به تاثیر کاهش تخصیص انرژی به فولاد مبارکه در فصل‌های تابستان و زمستان بیان کرد: اعمال محدودیت‌های انرژی به فولاد مبارکه منجر به از دست رفتن بخش قابل توجهی از تولید در این شرکت خواهد شد و در صورت کاهش تولید این شرکت، تولید صنایع پایین‌دستی نیز کاهش می‌یابد و به بازار نیز لطمه وارد می‌شود.

▣ تبدیل بخار به برق

وی با بیان اینکه فولاد مبارکه برای جبران محدودیت‌های انرژی، پروژه‌های بهینه‌سازی را در دستور کار خود قرار داده، ابراز کرد: در این زمینه اجرای پروژه بازیابی حرارت از دود توربین گاز فولاد از سال ۹۹ آغاز شده و در حال حاضر در مدار تولید است. مدیر انرژی و سیالات فولاد مبارکه ادامه داد: در این پروژه از دود، بخار تولید می‌شود و با این بخار به‌میزان ۴۰ مگاوات برق تولید خواهد شد. این روش از نظر زیست‌محیطی باتوجه به جلوگیری از انتشار ۱۶۰ هزار تن گاز گلخانه‌ای در هر سال، بسیار مناسب است، چرا که منجر به کاهش ۲۰ درصدی مصرف انرژی در نیروگاه شده و راندمان نیروگاه را نیز ۶ درصد افزایش می‌دهد. با بهینه‌سازی بیشتر در مصرف انرژی، تولید را افزایش و نرخ کالاها را کاهش خواهیم داد.

▣ کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی

طباطبائیان با اشاره به کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی در پلنت جدید اکسیژن فولاد مبارکه نسبت به پلنت‌های قدیمی این شرکت یادآور شد: در حال حاضر عملیات کاهش فشار گاز در فولاد مبارکه به‌صورت سنتی و توسط رگلاتورهای مخصوص انجام می‌شود، اما در نظر داریم این فرآیند را توسط توربین‌های انبساطی و با استفاده از فناوری جدید انجام دهیم. در این فرآیند می‌توانیم ۱۵ مگاوات انرژی الکتریکی تولید کنیم که شرکت‌های دانش‌بنیان و پیمانکاری در حال اجرای این پروژه هستند.

▣ رسالت فولاد مبارکه، تولید فولاد است

مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه درباره استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در فولاد مبارکه افزود: رسالت فولاد مبارکه، تولید فولاد است و مسئولیتی برای تامین برق و گاز کشور ندارد، اما باتوجه به شرایط فعلی به یاری وزارت نیرو شتافته و تفاهمنامه‌ای مشترک با وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیرو منعقد کرده تا با سرمایه‌گذاری‌های موثر، در تامین انرژی موردنیاز صنایع کشور مشارکت کند. وی ابراز کرد: قرار است صنایع بزرگ کشور با سرمایه‌گذاری‌های کلان، به‌میزان ۱۰ هزار مگاوات انرژی الکتریکی به ظرفیت کشور اضافه کنند که سهم فولاد مبارکه در این زمینه ۱۵۰۰ مگاوات خواهد بود. از این میزان هزار مگاوات آن در نیروگاه حرارتی با راندمان ۵۹ درصد تولید می‌شود. طباطبائیان تصریح کرد: از طریق احداث نیروگاه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر مانند نیروگاه‌های خورشیدی، بادی و موارد دیگری که در دست بررسی داریم، ۵۰۰ مگاوات برق تولید خواهد شد و در آینده نزدیک، خبرهای خوبی از آن منتشر می‌شود.

سخن پایانی

توربین‌های گازی نیروگاه حرارتی در تابستان و توربین‌های بخار آن طی ۲ سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید. ۳۰ درصد عملیات ساخت نیروگاه خورشیدی نیز در تابستان سال آینده و در قالب فاز اول بهره‌برداری می‌شود و به‌مرور زمان طی ۲ تا ۳ سال آینده، همه ظرفیت آن وارد مدار خواهد شد.

بسمه تعالی

راه امام خمینی (ره)
راه ما، هدف او هدف ما، و رهنمود او مشعل فروزنده‌ی ماست.
رهبر معظم انقلاب

در سی و سومین سالگرد ارتحال رهبر کبیر انقلاب اسلامی پس از دو سال وقفه ناخواسته (بواسطه فراگیری بیماری کرونا) و در آستانه برگزاری آیین‌های بزرگداشت بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (سلام الله علیه) بیش از هر زمان دیگر نیازمند استفاده از این فرصت برای خوانش دوباره اندیشه دینی و سیاسی، و آرمانهای اخلاقی و انسانی آن بزرگمرد الهی هستیم. آنچه که این نیاز را دو چندان می سازد شرایط دشوار بین المللی، منطقه ای و داخلی است.

همانگونه که امام خمینی با ژرف اندیشی خویش در تبیین ماهیت نظامهای استکباری و سلطه گر، پیش بینی کرده بود، امروز شاهد تشدید تضاد منافع قدرتهای بزرگ در مناطقی از جهان، و شعله ور شدن آتش جنگ در بخشی از اروپا و کشتار انسانها و آوارگی میلیونها تن و افزایش رنج و گرفتاری ملتها هستیم.

در خاورمیانه علیرغم آنکه امنیت و آرامش مردم سوریه و عراق و یمن و لبنان و افغانستان بر اثر پیامدهای لشکرکشی و دخالتهای نامشروع آمریکا و هم پیمانان غربی آن، سلب گردیده است و فلسطین و قدس عزیز همچنان در اشغال صهیونیستها، شاهد افزایش جنایتهای رژیم صهیونیستی با حمایتهای آشکار سران کاخ سفید و دولتهای غربی می باشد و با کمال تأسف خیانت اخیر چند دولت وابسته عربی در برقراری روابط رسمی با رژیم صهیونیستی نیز زخمی دیگر بر پیکر امت اسلامی وارد نمود، اما بیداری و مقاومت کم نظیر ملتهای مسلمان در این مناطق و انتفاضه اعجاب انگیز مجاهدان مظلوم فلسطینی مانع از تحقق اهداف نامشروع دولتهای متجاوز استکباری و رژیم صهیونیستی گردیده و راهبردهای آنان را در این مناطق با بن‌بستهای جدید و شکست مواجه نموده است.

این واقعیتی غیرقابل انکار و افتخارانگیز است که نظام جمهوری اسلامی و مردم شریف ایران در پرتو آموزه‌های **مکتب امام خمینی** نه تنها در این حساسترین منطقه بحرانی جهان در چهل سال گذشته از کیان موجودیت و ثبات و امنیت کشور خویش در برابر هشت سال جنگ تحمیلی و صدها توطئه ناامنی و براندازی، با تدبیر و اقتدار، پیروزمندانه ایستاده است بلکه امروز بعنوان نظامی مقتدر و با ثبات در رأس محور مقاومت، سرمشق ملتها و دولتهای دیگر شده است.

به لحاظ شرایط داخلی نیز در نگاهی منصفانه این واقعیت را آشکارا می‌توان دید که علیرغم سنگین‌ترین تحریم‌های ظالمانه و تبلیغات شبانه روزی صدها بنگاه دروغ پردازی دشمنان انقلاب اسلامی، در چهل سال گذشته با تلاش دولتها و دوایر نظام جمهوری اسلامی و ملت ایران دست آوردهایی عظیم و غیرقابل مقایسه با شرایط قبل از پیروزی انقلاب در بخش‌های مختلف از صنعت و کشاورزی و خدمات و فناوری‌های نوین و دانش بنیان و توسعه صنایع فضائی و دفاعی و موشکی گرفته تا پیشرفت‌های آشکار در حوزه بهداشت و درمان و توسعه مراکز علمی، آموزشی و فرهنگی و هنری و ورزشی پدید آمده است.

با وجود همه این پیشرفت‌های غیرقابل انکار این واقعیت را نمی‌توان ناگفته گذاشت که هنوز در برخی زمینه ها بخصوص در بخش اقتصاد و توزیع عادلانه منابع و درآمدها و ایجاد سطحی مناسب در تأمین رفاه و معیشت مردم نه تنها با آرمان‌های مطلوب امام فاصله فراوانی وجود دارد بلکه بواسطه عوامل مختلفی همچون تحریم‌های ظالمانه و فشارهای خارجی و ناکارآمدی ها و روزمرگی‌ها و سیاست‌های نادرست و فسادها که خود معلول عوامل متعدد فرهنگی و سیاسی می باشند، متأسفانه شاهد گسترش خط فقر و افزایش فشار تورم بر جامعه خصوصاً طبقات محروم و مستضعف هستیم. عزم جدی بر تغییر این شرایط، مطالبه به حق ملت ایران است و یقیناً در این زمینه ظرفیت لازم برای ایجاد تحولی بنیادین در رویکردها و روش‌ها وجود دارد و البته رمز موفقیت در این راه بازگشت به آرمان‌ها و شعارهای انقلاب است که در رأس آنها وحدت و همدلی آحاد ملت و همصدائی و همراهی مسئولین با مردم در همه عرصه ها و پرهیز واقعی از خط کشی ها حزبی و جناحی و استفاده از تمامی ظرفیت جامعه و خصوصاً نخبگان آن و پشتیبانی مردم از سیاست‌ها و برنامه های عدالت محور دولت است.

برگزاری مراسم بزرگداشت رهبر کبیر انقلاب اسلامی در سی و سومین سالگرد رحلت آن عزیز در شرایط جهانی و منطقه‌ای و داخلی که اشاره شد بار دیگر تجلیگاه عزم و اراده ملت ایران در ابراز وفاداری به اهداف انقلاب عظیم خویش و عهد دوباره با آرمان‌های الهی مقتدای خود و صحنه تجدید بیعت با خلف شایسته امام راحل (س)، رهبر فرزانه انقلاب، حضرت آیت الله خامنه ای (مد ظله) خواهد شد.

ستاد مرکزی بزرگداشت **حضرت امام خمینی (سلام الله علیه)** از اینکه بملاحظ دستورالعمل‌های بهداشتی ناگزیر از برگزاری مراسم ۱۴ خرداد در حرم مطهر حضرت امام با رعایت محدودیت جمعیت شرکت کننده می باشد از میلیونها تن پیروان حضرت امام در سراسر کشور که مشتاق حضور در مراسم معنوی حرم مطهر آن حضرت می باشند عذرخواهی نموده و مقدم این عزیزان را در برنامه‌های بزرگداشتی که از سوی ستادهای استانی در شهرهای مختلف برگزار می گردد گرامی می دارد.

برنامه‌های مراسم بزرگداشت حضرت امام خمینی به شرح زیر است:

۱۳ خرداد ۱۴۰۱ مقارن با شب ارتحال امام عظیم الشأن، ساعت ۲۱:۳۰، در حرم مطهر امام خمینی،
سخنرانی ریاست محترم جمهوری **حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر سید ابراهیم رئیسی**.

روز ۱۴ خرداد ۱۴۰۱، شروع مراسم ساعت ۹ صبح در حرم مطهر امام خمینی، تلاوت قرآن مجید، مدیحه سرایی مداحان اهل بیت (ع)، خیرمقدم و سخنان **حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی**، یادگار گرامی حضرت امام و سپس همه شیفتگان و زائران مرقد مطهر حضرت امام خمینی به سخنان مهم **رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای** (مد ظله) گوش جان می سپارند.

ستاد مرکزی بزرگداشت حضرت امام خمینی (س)

آگهی مزایده

اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۳ شهر تهران درنظر دارد فضای مازاد بر نیاز خود را به شرح ذیل از طریق مزایده در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس https://eproc.setadiran.ir اجاره دهد

۱ـ ساختمان مدرسه پیروزی واقع درتهران نو خیابان تیموری فرخیابان معتضدی جنب مسجدلیله القدرمساحت زیربنا ۳۰۰ مترمربع به‌شماره مزایده، ۴۰۰۰۰۰۲۴۸۰۰۰۱۰۰۵ را با قیمت کارشناسی دادگستری ماهیانه به مبلغ ۴۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به مدت یکسال به اجاره وگذار نمایید

۲ـ متقاضیان جهت دریافت و بارگذاری فرم‌شرکت در مزایده به مدت پانزده روز کاری پس از نشر آگهی در روزنامه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس https://eproc.setadiran.ir مراجعه وپیشنهاد خود را به صورت بارگذاری فایل اعلام وبابت شرکت در مزایده مبلغ ۲۹۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شماره حساب ۴۰۷۴۰۳۰۱۰۷۸۶۵۵۰۳ تمرکزوجوه سپرده(بودجه عمومی)به شکل ساتنا واریز فرمائیدشماره شبا IR۸۸۰۱۰۰۰۰۴۰۷۴۰۳۰۱۰۷۸۶۵۵۰۳ به شناسه واریزی ۹۶۴۱۲۷۵۷۴۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۱۳ در ضمن داشتن مجوز لازم از سازمانها و مراکز ذیربط جهت بهربرداری و شرکت در مزایده الزامیست.

۳ـ تمامی اسناد و شریط مزایده درسامانه مذکور بار گذاری شده است.

۴ـ شرکت کنندگان از تاریخ انتشار این آگهی حداقل به مدت ۱۵ روز کاری جهت بارگذاری اسنادو پیشنهاد قیمت در سامانه مهلت دارند.

۵ـ تمامی اسناد و مدارک مود نیاز طبق شرایط مزایده باید به صورت الکترونیکی درسامانه تدارکات الکترونیکی دولت بارگذاری نمایند.

۶ـ قابل توجه است شماره تماس ۷۷۴۳۰۰۰۸ جهت بازدید ساختمان مورد نظر می باشد.

شناسه آگهی: ۱۳۲۷۵۷۰ م الف / ۸۷۳

آگهی تغییرات شرکت شهرکهای صنعتی استان سیستان و بلوچستان

آگهی تغییرات شرکت شهرکهای صنعتی استان سیستان و بلوچستان سهامی خاص به شماره ثبت ۷۲۶ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۱۵۵۴۴۷ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۱ تصمیمات ذیل اتخاذ شد.

۱. سرمایه شرکت از مبلغ ۱۰۲۴۳۰۰۰۰۰ میلیون ریال به ۲۳۵،۲۱۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال (منقسم به ۱۰۰۰ سهم ۲۳۵،۲۱۸،۰۰۰ریال)، (از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت مشهود -زمین به مبلغ ۲۲۴۹۷۵ میلیون ریال) افزایش یافت و مفاد ماده ۵ اساسنامه به شرح مذکور اصلاح گردید.

با ثبت این مستند تصمیمات افزایش سرمایه انتخاب شده توسط متقاضی در سوابق الکترونیک شخصیت حقوقی مرقوم ثبت و در پایگاه آگهی‌های سازمان ثبت قابل دسترس می‌باشد.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان سیستان و بلوچستان مرجع ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری زاهدان (۱۳۲۷۲۰۵)

بررسی نقش مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات به کمک دانش‌بنیان‌ها

سیگار بد است اما خودمان باید تولید کنیم

عکس: صمت

مهتاب دمیرچی: کارشناسان معتقدند صنعت دخانیات ایران سالانه ترابرد اقتصادی بالایی دارد و این ترابرد بالا نیازمند ساماندهی از سوی تولیدکنندگان داخلی است. به گفته مشاور فناوری‌های نوین مدیرعامل شرکت دخانیات ایران، هدف از تولید اقلام دخانی بر پایه دانش و فناوری روز، افزایش مصرف نیست بلکه تسلط به بازار داخلی است. با توجه به اهداف تعیین‌شده قرار است ۳ مورد از مواد اولیه تولید اقلام دخانی تا پایان سال در کشور تولید شود و در آینده‌ای نزدیک از شرکت‌های دانش‌بنیانی که در عرصه دانش مکانیک فعالیت می‌کنند، برای تجهیز، تعمیر و ماشین آلات ساخت این اقلام بهره گرفته شود.

با این محوریت، صمت به بررسی ضرورت مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات پرداخته تا به تولیدات کم‌ضرر با بهره‌گیری از نیروی دانش‌بنیان دست یابیم.

بسیاری از دانشمندان معتقدند در جهان امروز اقتصاد بدون پشتوانه‌های علم و دانش در عمل رو به اضمحلال است. با توجه به تعریف کلی‌ای که از دانش‌بنیان بودن یک فرآیند ارائه شده، نمی‌توان اقتصاد بدون دانش را متصور شد. در حقیقت اقتصاد بدون دانش تعریفی ندارد. با نگاهی گذرا به اقتصاد صنایع گوناگون کمابیش بیشتر کارشناسان هم‌رأی هستند که دخانیات جزو صنایع پولساز دنیا است و همیشه اقتصادی پویا را به‌دنبال داشته است. حال این پرسش مطرح می‌شود که نقش تولیدات داخلی در بازار این صنعت چقدر پررنگ است؟ سیدمحمدرضا حسینی، مشاور فناوری‌های نوین مدیرعامل شرکت دخانیات ایران در گفت‌وگو با صمت و با اشاره به فرسوده بودن صنعت دخانیات ایران گفت: باتوجه به اینکه صنعت دخانیات کشور فرسوده است، اما ترابرد مالی بالایی دارد و هر ساله میلیاردها میلیارد دلار پول جابه‌جا می‌شود. از آنجایی که پویایی اقتصاد بدون پشتوانه‌های علمی و فناوری ممکن نیست ما راهی جز دانش‌بنیان کردن اقتصاد صنعت دخانیات نداریم. به‌عبارت دیگر، اگر محصولات دخانی در ایران بر پایه دانش تولید نشوند، باید فاتحه این صنعت را بخوانیم و اجازه دهیم شرکت‌های خارجی سود و ضرر بازار دخانیات ایران را تعیین کنند، بنابراین باید تولیدات‌مان را برمبنای دانش و فناوری به‌روز تولید کنیم تا به اقتصاد دانش‌بنیان در صنعت دخانیات برسیم.

تولید ۳ قلم از مواد اولیه سیگار

وی با اشاره به اینکه در ۲ بخش اصلی، دانش و فناوری را در صنعت دخانیات نهادینه و کاربردی کنیم، گفت: نخستین بخش برای کاربرد دانش روز در صنعت دخانیات، تولید مواد اولیه نظیر کاغذ، الیاف، چسب و... است که نزدیک به ۱۳۰ قلم کالا را دربرمی‌گیرد. تاکنون تمامی این اجناس وارداتی بوده و ما هیچ‌یک از این اقلام را در داخل تولید نمی‌کنیم. هدف پایه در این بخش این است که ۴ تا ۵ کالای استراتژیک خود را براساس دانش و فناوری موجود در کشور تولید کنیم تا وابستگی کمتری به واردات داشته باشیم. برهمین مبنا برنامه‌ریزی کردیم که دست‌کم تا پایان امسال، ۳ قلم جنس اساسی و استراتژیک کالاهای دخانی را خودمان تولید کنیم. در این راستا به شرکت‌های دانش‌بنیانی که می‌خواهند این کالاها را تولید کنند، تضمین خرید می‌دهیم تا به تولید آن کالایی که مورد نیاز است، بپردازند.

تعمیر و تجهیز ماشین آلات

حسینی بخش دوم مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات را منوط به استفاده از آن در ساخت یا تجهیز ماشین آلات دانست و گفت: باتوجه به اینکه تنها ۲ شرکت معتبر ایتالیایی و آلمانی در سراسر دنیا بازار ساخت تجهیزات و ماشین آلات اقلام دخانی را در اختیار دارند، نمی‌توانیم در سایزهای موردنظر تولید کنیم و همواره در تغییر سایزها با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو هستیم. برهمین اساس خواهان بکارگیری افراد و شرکت‌های دانش‌بنیانی هستیم که در حوزه مکانیک فعالیت می‌کنند تا بتوانند با بکارگیری فناوری، مشکلات تولید را در بخش تجهیز، تعمیر و نگهداری ماشین آلات ساخت اقلام دخانی تا حد زیادی مرتفع کنند. هدف تولید، اقلام دخانی با سایزهای مورد پسند بازار ایرانی است، همچنین در تلاش هستیم که موفق به ساخت ماشین تولید سیگار ملی شویم.

هدف بازار است، نه مصرف بیشتر

باتوجه به موارد گفته‌شده شاید این ابهام به‌وجود آید که شرکت دخانیات ایران در تلاش است با استفاده از دانش و فناوری افراد و شرکت‌های دانش‌بنیان تولید و مصرف استعمال دخانیات را افزایش دهد. حسینی با تاکید بر اینکه هدف به‌دست گرفتن بازار داخلی است، گفت: واضح است که استعمال سیگار و دیگر اقلام دخانی عملی زشت و نادرست در جامعه محسوب می‌شود، اما چون برای بعضی این امر یک نیاز محسوب می‌شود، درصد زیادی از مردم خواهان خرید و مصرف آن هستند؛ به‌همین دلیل کالاهای دخانی در زمره کالاهای خاص قرار می‌گیرند. هدف شرکت دخانیات ایران این نیست که مصرف بالا رود بلکه هدف این است که تولید داخلی با بهره‌گیری از دانش روز افزایش پیدا کند تا بازار را از آن خود کنیم.

قبح سیگار نباید در جامعه شکسته شود

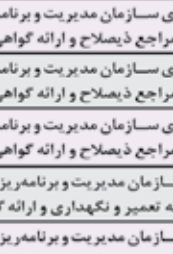
آمارهای منتشرشده حاکی از آن است که شمار گرایش نوجوانان به استعمال دخانیات افزایش یافته است و سن مصرف سیگار در بین این افراد به ۱۳ سال رسیده است. حسینی با اشاره به تولید سیگار برمبنای طیف سنی گفت: به‌طور کلی استعمال سیگار برای هر طیف سنی به‌ویژه در میان جوانان و نوجوانان عملی قبیح است و نباید از زشتی آن در جامعه کاسته شود. حال اگر ما بخواهیم در تولید اقلام دخانی از عناوینی چون سیگار برای نوجوانان استفاده کنیم در عمل رفتار این افراد را تایید کرده‌ایم، به‌همین دلیل تولید سیگار برای نوجوانان تبعات اجتماعی دارد. در هر شرایط سیگار مضر است و کشیدن آن توصیه نمی‌شود. ما باید سیگار کم‌ضررتری را برای آحاد جامعه تولید کنیم؛ چه فردی که سال‌های متمادی است که به استعمال سیگار می‌پردازد، چه فردی که در ابتدای این مسیر است، اما می‌توان چنین ادعایی داشت که توانایی تولید سیگار کم‌ضررتر ایرانی را داریم؛ سیگارهایی که از توتون سالم‌تری ساخته شده‌اند و آسیب کمتری به بدن می‌رسانند. وی افزود: لازم است در سلامت کردن این اقلام از هیچ تلاشی دریغ نکنیم، اما همواره به زشت و ناپسند بودن این عمل هم تاکید داریم. اگر ما تولید اقلام دخانی را در اختیار نگیریم، در این شرایط شرکت‌های خارجی بازار کشور را به‌دست می‌گیرند و این عمل علاوه بر ضررهای اقتصادی، آسیب در بخش سلامت جامعه را هم در پی دارد.

مدعیان تولید سیگار کم‌ضرر زیاد هستند

این کارشناس گفت: در حال حاضر فناوری جدیدی در کاهش نیکوتین و قطران سیگار (خطرناک‌ترین ماده شیمیایی موجود در دود سیگار) در اختیار نداریم و به‌دنبال این هستیم که سیگارهایی با نیکوتین و قطران پایین تولید کنیم. تاکنون ادعاهای زیادی از سوی برخی شرکت‌ها مبنی بر تولید سیگارهای خاص که ضرر بسیار کمتری دارند، شنیده‌ایم؛ این ادعاها نه‌تنها در ایران بلکه در سراسر دنیا به‌فراوانی یافت می‌شود، اما درصد بسیار کمی از آنها موفق به ساخت چنین اقلام دخانی شده‌اند که ضرر بسیار کمی داشته باشد. تاکنون شرکت‌های مطرح در دنیا این تجربه را داشته‌اند که سیگارهای با ضرر بسیار کمتر تولید کنند که حاصل چندین سال فعالیت و تلاش بوده است، چرا که تولید سیگارهای کم‌ضرر فرآیندی بسیار طولانی را می‌طلبد، به‌همین دلیل نمی‌توان ادعاهای مبنی بر تولید چنین محصولاتی را پذیرفت و باید به‌دقت مورد ارزیابی و بازبینی قرار گیرد.

تولید فیلترهای نانو برای جذب کمتر سیگار و قلیان

در ادامه با میلاد والا، صاحب یک شرکت دانش‌بنیان در عرصه نانوفناوری درباره تولید فیلترهای نانو برای استعمال سیگار و قلیان گفت‌وگو کردیم. وی به صمت گفت: فیلتر قلیان نانوفیل حاوی نانوذرات به‌منظور کاهش ترکیبات مضر دود تنباکو و نانوذرات نقره به‌منظور کاربرد آنتی‌باکتریال در برابر باکتری‌های منتقل‌شده از شلنگ قلیان است. این وسیله به‌عنوان دهنی قلیان قابل مصرف بوده و نزدیک به ۷۰ تا ۹۰ درصد مواد مضر توتون و تنباکو را به خود جذب می‌کند.

وی با اشاره به مزیت‌های این فیلترها گفت: براساس آزمون‌های انجام‌شده توسط شرکت دخانیات، این فیلترنانویی قلیان می‌تواند بخش قابل توجهی از آلودگی‌های ناشی از مواد سمی و آلاینده‌های موجود در هوا را فیلتر کند و میزان جذب آن نسبت به فیلترهای رایج بسیار بیشتر است. علاوه بر این دهانه فیلترها با مواد آنتی‌باکتریال آغشته شده که در کاهش خطر انتقال بیماری‌های واگیر موثر است. والا گفت: این فیترها لذتی را که افراد از استعمال دخانیات می‌برند، نمی‌کاهد و تنها خاصیت بهداشتی دارند و علاوه بر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس به اروپا نیز صادر و بازخورد خوبی از سوی این کشورها دریافت کردیم.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، صنعت دخانیات ایران به فرسودگی مبتلا است و برای رفع این معضل در گام نخست نیاز مند این هستیم تا مانند تمام صنایع دیگر به این صنعت هم نگرش دقیق داشته باشیم؛ هرچند نباید از زشتی استعمال آن کاست، اما تا زمانی که تولیدات داخلی نقش پررنگی در بازار اقلام دخانی کشور نداشته باشند، با جولان محصولات خارجی مواجهیم که علاوه بر ضررهای اقتصادی، بر سلامت جامعه هم تاثیر دارند.

نوبت اول
شناسه ۱۳۲۸۶۷۴

آگهی مناقصه

شرکت پالایش گاز فجر جم در نظر دارد مناقصه‌های مندرج در جدول ذیل از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه (اعلام آمادگی، فیش واریزی بابت خرید اسناد مناقصه، ارائه پیشنهادات فنی /مالی و بازگشایی پاکات) از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس: WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه، مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ – ۰۲۱ می‌باشد.

۱- نام ونشانی دستگاه مناقصه‌گزار: شرکت پالایش گاز فجر جم

۲- موضوع مناقصات: وفق جدول ذیل به صورت ارزیابی کیفی

ردیف	عنوان مناقصه	شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت	روش دعوت / مراحل اجرای تشریفات	میزان تضمین (به ریال)	مهلت دریافت اسناد از طریق سامانه ستاد	مهلت تحویل اسناد مناقصه از طریق سامانه ستاد	گواهینامه مورد نیاز
۱	تعمیرات اساسی دستگاه‌های ثابت پالایشگاه و اماکن تابعه	۲۰۰۱۰۹۲۲۷۳۰۰۰۰۲۱	ارزیابی کیفی(فشرده) / یک مرحله‌ای	۱۷,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰/-	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۹	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۹	رتبه ۵ گواهینامه صلاحیت پیمانکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته تاسیسات و تجهیزات یا هرگونه مجوز فعالیت از سایر مراجع ذیصلاح و ارائه گواهی تایید صلاحیت ایمنی
۲	پروژه تعویض پوشش خط ۴۸اینچ گاز خروجی پالایشگاه مشتمل بر خاکبرداری، سند بلاست، ایجاد پوشش و خاکریزی	۲۰۰۱۰۹۲۲۷۳۰۰۰۰۲۸	ارزیابی کیفی / یک مرحله‌ای	۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰/-	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۲	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۶	رتبه ۵ گواهینامه صلاحیت پیمانکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته تاسیسات و تجهیزات یا هرگونه مجوز فعالیت از سایر مراجع ذیصلاح و ارائه گواهی تایید صلاحیت ایمنی
۳	پوشش داخلی تانک TK-101D بندر سیراف به روش کامپوزیت	۲۰۰۱۰۹۲۲۷۳۰۰۰۰۲۳	ارزیابی کیفی / دو مرحله‌ای	۵,۶۷۵,۰۰۰,۰۰۰/-	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۲	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۶	رتبه ۵ گواهینامه صلاحیت پیمانکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته تاسیسات و تجهیزات یا هرگونه مجوز فعالیت از سایر مراجع ذیصلاح و ارائه گواهی تایید صلاحیت ایمنی
۴	پروژه رنگ‌آمیزی منازل شهرک توحید	۲۰۰۱۰۹۲۲۷۳۰۰۰۰۲۵	فراخوان عمومی / یک مرحله‌ای	۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰/-	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۲	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۲	رتبه ۵ گواهینامه صلاحیت پیمانکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته ابنیه یا گواهینامه صلاحیت اداره کارو تاییدیه در کد مربوط به تعمیر و نگهداری و ارائه گواهی تایید صلاحیت ایمنی
۵	ایزوگام کاری در منازل و اماکن عمومی منطقه توحید	۲۰۰۱۰۹۲۲۷۳۰۰۰۰۲۷	فراخوان عمومی / یک مرحله‌ای	۱,۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰/-	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۲	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۲	رتبه ۵ گواهینامه صلاحیت پیمانکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته ابنیه یا گواهینامه صلاحیت اداره کارو تاییدیه در کد مربوط به تعمیر و نگهداری و ارائه گواهی تایید صلاحیت ایمنی

۳- میزان ونوع تضمین شرکت در مناقصه: مطابق با جدول فوق و بصورت نقدی یا ضمانتنامه بانکی می‌باشد.

۴- آدرس: استان بوشهر - شهرستان جم - شرکت پالایش گاز فجر جم - امور پیمانها (کدپستی ۷۵۵۱۵۶۱۵۴۸۶۴) می‌باشد و تلفن ۶-۳۱۶۸۲۰۳۴-۰۷۷ پاسخگوی شما خواهد بود.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۱۱ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۱۶

روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم

آگهی مزایده اجاره

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران در نظر دارد مکان مازاد بر نیاز خود ، را به مدت یکسال بصورت اجاره اي به شرح ذیل واگذار نماید

موضوع مزایده :

اجاره استخر کانون مفتح با شماره مزایده در ستاد ایران : ۵۰۰۱۰۰۳۰۷۹۰۰۰۰۰۹

متقاضیان از تاریخ انتشاراین آگهي به مدت ۳ روز جهت دریافت اسناد و مدارك مزایده و۱۰ روز جهت ارسال پیشنهاد قیمت درسامانه تدارکات الکترونیکي دولت (www.setadiran.ir) مهلت دارند .

برای بازدید و رویت مکان مورد نظر به : تهران – خ شریعتی – پایین تر از حسینیه ارشاد – کانون مفتح مراجعه نمایید

شناسه آگهی : ۱۳۲۴۱۵۷ م الف / ۸۰۸

«آگهی مناقصه عمومی»

شماره ۰۱۰ – T – ۴۰۰

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین در نظر دارد:

تهیه مواد، پخت و توزیع غذای روزانه برای کارکنان سایت

خود را با مشخصات در اسناد مناقصه را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید.

لذا از شرکت‌های توانمند در این حوزه جهت دریافت اسناد، از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۶ لغایت ۱۴۰۱/۰۳/۲۱ دعوت به عمل می‌آید.

محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: تهران، بلوار آفریقا، بلوار آرش غربی، پلاک ۱۲، شرکت سنگ آهن گهر زمین

لازم به ذکر است مهلت تحویل پاکت‌ها به دبیرخانه مرکزی تهران تا ساعت ۱۵ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۹ می‌باشد.

شایان ذکر است شرکت‌کنندگان محترم بایستی جهت خرید اسناد مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال را به شماره شبای IR۶۸۰۱۵۰۰۰۰۰۰۱۱۳۷۸۰۰۲۰۰۰۷۵ بانک سپه واریز نمایند.

شماره تماس جهت کسب اطلاعات بیشتر: ۰۹۲۱۳۰۱۴۸۳۱

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین

با ما سبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید

www.Gostaresh.news

نگاه نو

«الکترونیک‌ها» جای تجارت سیگار را می‌گیرند

تدوین و ترجمه: ملیکا انصاری_ شرکت‌های تولیدکننده دخانیات از سال ۲۰۱۲ شروع به خرید مارک‌های سیگار الکترونیکی و توسعه محصولات سیگار الکترونیکی خود کردند. در آن زمان، بازار جهانی سیگار الکترونیکی بسیار پراکنده و تحت‌سلطه شرکت‌های مستقل بود؛ به‌طوری که فایننشال‌تایمز در ژوئن ۲۰۱۳ تخمین زد بازار سیگارهای الکترونیکی در این زمان تنها ۳ میلیارد دلار ارزش داشت. شرکت‌های دخانیات پس از مدت کوتاهی در روند رو به رشد مناسبی در بازار قرار گرفتند. آنها همچنین در موقعیتی بودند که بتوانند تقاضاهای مالی و قانونی را با هرگونه مقررات مربوط به سیگارهای الکترونیکی، برآورده کنند. به‌بیانی دیگر، شرکت‌های تولیدکننده سیگارهای الکترونیکی در آغاز فعالیت‌های خود، توانستند در مسیر همراه کردن قانون با فعالیت‌های خود قدم بردارند، بدین‌ترتیب در مقررات جهانی استفاده و به‌طورکلی تجارت سیگارهای الکترونیک در متن مقررات بین‌المللی قرار گرفت. در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳، سرمایه‌گذاری شرکت‌های دخانیات در سیگارهای الکترونیکی، هم در بریتانیا و هم در ایالات‌متحده روند صعودی داشت و این شرایط همچنان ادامه دارد.

براساس گزارش Euromonitor International، بین سال‌های ۲۰۱۴ (پس از ورود نخستین شرکت‌های فراملیتی تولیدکننده سیگار الکترونیکی به بازار) تا سال ۲۰۱۸، ارزش بازار جهانی سیگار الکترونیکی بیش از ۲برابر شد و به بیش از ۱۵۷ میلیارد دلار رسید. بازارهای بزرگ جهانی تجارت سیگار الکترونیک اعم از ایالات‌متحده امریکا و اروپای غربی بیشترین رشد را در این مدت تجربه کردند. ارزش بازار سیگار الکترونیک امریکا در سال ۲۰۱۴، ۲.۶ میلیارد دلار بود که در سال ۲۰۱۹ به ۹.۶ میلیارد دلار رسید. ارزش بازار اروپای غربی در این مدت از ۲.۳ میلیارد دلار به ۵.۵ میلیارد دلار افزایش یافت. پس از سال ۲۰۱۹ اروپای غربی نتوانست جلوی رشد ارزش بازار سیگار الکترونیک خود را بگیرد؛ این در حالی است که ارزش بازار ایالات‌متحده‌امریکا همچنان به روند رو به رشد خود ادامه می‌دهد. افزایش ارزش بازار سیگار الکترونیک در منطقه آسیا و اقیانوسیه، هدف اصلی شرکت‌های دخانیات غربی قرار گرفت. ارزش بازار در این مناطق بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ کمابیش ۲ برابر شد و به ۱.۴ میلیارد دلار رسید. با جهش ارزشی در ابتدای سال ۲۰۱۹، ارزش بازار سیگار الکترونیک در آسیا به ۲.۲ میلیارد دلار افزایش یافت.

رشد ارزش بازار سیگار الکترونیک در برخی کشورهای اروپای شرقی به‌ویژه مجارستان، جمهوری چک و لهستان نیز سریع بود. ارزش بازار در اوکراین که از سال ۲۰۱۵ به‌طور پیوسته رشد کرد؛ در بین سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ارزش این بازار ۲ برابر شده و به رقمی معادل ۱۵۰ میلیون دلار رسید.

بازار روسیه به‌طور پیوسته در این دوره رشد کرد و در سال ۲۰۱۹، ارزشی معادل ۲۵ میلیون روبل (۱۳۰ میلیون دلار امریکا) داشت. بازار سیگار الکترونیکی در امریکای‌لاتین، با رشد سریع در کلمبیا، شیلی و جمهوری دومینیکن، به‌طورتقریبی ۳ برابر شد و به ۶۲.۵ میلیون دلار در سال ۲۰۱۹ رسید.

اندازه بازار به‌وضوح تحت‌تاثیر قوانین ملی حاکم بر فروش محصولات سیگار الکترونیکی است. با این حال، وجود مقرراتی که فروش سیگارهای الکترونیکی را محدود یا ممنوع می‌کند، به این معنی نیست که محصولات شرکت دخانیات برای خرید در یک کشور خاص در دسترس نیستند. نگاهی به حضور شرکت‌های بین‌المللی نشان می‌دهد، شرکت‌های بزرگ تولیدکننده سیگار حاوی تنباکو، در بازار سیگار الکترونیک نیز نقش پررنگی دارند.

در سال ۲۰۱۹، Euromonitor International سهم شرکت BAT (British American Tobacco)) از بازار جهانی سیگار الکترونیکی (براساس ارزش) را ۱۲ درصد اعلام کرد. در سال ۲۰۱۶، سهم این شرکت در بازار ۳.۴ درصد بود، اما چنین روند رو به رشدی برای تمام شرکت‌های بزرگ تولیدکننده سیگار صادق نبوده و سهم بازار JTI (Japan Tobacco International) و PMI (Philip Morris International) در این مدت کاهش داشته است.

پیوستن به کمپین‌های «نه به دخانیات»

مدیرکل سلامت شهرداری تهران بااشاره به شعار هفته دخانیات گفت: شعار این هفته «اراده‌ها روشن، سیگارها خاموش» است و به‌همین سبب از همه شهروندان تقاضا داریم برای پیوستن به پویش‌های مختلف این هفته همراه ما باشند. به‌گزارش فارس، حمید صاحب، مدیر کل سلامت شهرداری تهران بانظر به هفته مبارزه با دخانیات، گفت: این هفته فرصتی است که همه مردم و دستگاه‌ها برای کاهش مصرف دخانیات باید متحد شوند و با این پدیده شومی که صدمات جبران‌ناپذیر بسیاری را متوجه جامعه می‌کند، مبارزه کنند. صاحب بااشاره به اهداف این هفته در شهرداری تهران گفت: توانمندسازی مردم محلات به‌منظور اصلاح شیوه زندگی و کاهش رفتارهای پرخطر و مشارکت در برنامه‌های کنترل دخانیات در سطح محلات و ایجاد بستر لازم برای ترک مصرف مواد دخانی، حساس‌سازی شهروندان نسبت به حقوق شهروندی خود، ارتقای سطح سواد شهروندان نسبت به دود تحمیلی، مطالبه‌گری و جلب مشارکت شهروندان در حوزه مبارزه با مصرف دخانیات در بوستان‌ها و اماکن عمومی، ایجاد ساختارهای شهری بدون دخانیات شامل محیط‌های سازمانی شهرداری تهران-پارک‌ها، ساختمان‌ها و میادین و مراکز تجاری -محیط‌های شغلی و... و ایجاد شهری بدون دخانیات از اهداف این هفته است. وی بانظر به سایر برنامه‌های این هفته اظهار کرد: برگزاری راهپیمایی نمادین اعتراض کودکان درباره عدم‌مصرف مواد دخانی با شعار «نه به سیگار»، افتتاح کافه بدون دخانیات، چالش «نه به دخانیات»، اجرای پویش «زمین بدون ته سیگار» اجرای مسابقه نامه‌ای برای ترک سیگار به فرد سیگاری و... از مهم‌ترین برنامه‌ها است.

رد پای بزرگان جهان در تجارت سیگار

ترجمه و تدوین: ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

روز جهانی بدون دخانیات (WorldNoTobaccoDay) یا به تعبیری روز جهانی بدون تنباکو، عنوان روزی است که هر سال مصادف با ۳۱ ماه می یا دهم خرداد، در سراسر جهان برای جلب توجه و تشویق افراد در راستای ترک محصولات دخانی برگزار می‌شود. در این روز از افراد مصرف‌کننده دخانیات خواسته می‌شود تا ۲۴ ساعت از استعمال دخانیات صرف‌نظر کنند، اما تجارت پرسود دخانیات به‌ویژه سیگار، تمام دولت‌ها و فعالان تجاری را برای استمرار چرخه اقتصادی این کالاها ثابت‌قدم کرده است. نگاهی اجمالی بر اقتصاد جهانی و ابعاد بین‌المللی تجارت دخانیات نشان‌دهنده این اهمیت بوده و به‌نظر می‌رسد مقابله با چنین فعالیت اقتصادی پرسودی، تنها با کنش‌های اجتماعی امکان‌پذیر نباشد.

عکس: آیدا فریدی

تجارت کالاهای پرسود جهان

تنباکو به‌عنوان ماده اصلی تولید کالاهای دخانی، همواره تجارت پرسودی را سالانه به جیب دولت‌ها و حتی فعالان غیرقانونی آن می‌ریزد. براساس آمار oec.world در سال ۲۰۲۰، تنباکوی خام که همچون دخانیات خام نیز شناخته می‌شود، با معامله ۸.۳۵ میلیارد دلار، رتبه ۳۵۷ را در محصولات پرمعامله جهان دارا است. بین سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰، صادرات تنباکو خام ۱۵ درصد کاهش یافت و از ۹.۸۲ میلیارد به ۸.۳۵ میلیارد دلار رسید. تجارت دخانیات خام ۰.۰۵ درصد از کل تجارت جهانی را تشکیل می‌دهد که رقم قابل توجهی است.

در میان کالاهای دخانی و مشتقات تنباکو، سیگار به‌عنوان پرمصرف‌ترین آنها شناخته شده و در جایگاه ۱۲۱ تجارت کالاهای پرسود جهانی ایستاده است. باید توجه کرد تولید، خرید و فروش کالاهای با پایه تنباکو تنها تجارت دخانیات نبوده و محصولاتی مانند سیگارهای الکترونیکی نیز جزوی از این اقتصاد به‌حساب می‌آیند.

ژاپن و لهستان، بزرگ‌ترین تاجران سیگار

تولید تنباکو در ایالات‌متحده از دهه ۱۹۸۰ به‌طورقابل توجهی کاهش یافته است، اما ایالات‌متحده همچنان یکی از تولیدکنندگان اصلی برگ تنباکو است. ایالات‌متحده پس از چین، هند و برزیل، چهارمین کشور بزرگ تولیدکننده تنباکو در جهان محسوب می‌شود. در سال ۲۰۲۰، برزیل بزرگ‌ترین صادرکننده تنباکوی تولیدنشده (تنباکوی طبیعی) از نظر حجم صادرات بود. کمابیش نیم میلیون کیلوگرم تنباکوی تولیدنشده در آن سال از برزیل صادر شد. در مقایسه، چین دومین صادرکننده بزرگ این کالا در سال ۲۰۲۰ بود و حدود ۱۸۶ میلیون کیلوگرم تنباکوی تولیدی صادر کرد. براساس آمار کمیسیون تجارت فدرال ایالات‌متحده (FTC)، کل مقدار تنباکوی بدون دود فروخته‌شده توسط تولیدکنندگان به عمده و خرده‌فروشان در ایالات‌متحده حدود ۱۲۶ میلیون پوند در سال ۲۰۱۹ بود که نسبت به فروش ۱۲۸.۴۱ میلیون پوند این محصول در سال ۲۰۱۸، کاهش داشت. در فاصله زمانی ژوئن ۲۰۱۸ تا ژوئن ۲۰۱۹، ۳ شرکت Altria Group Inc.، British American Tobacco و Swedish Match حدود ۹۸ درصد از فروش دلاری تنباکوی بدون دود را به خود اختصاص دادند که در مجموع بیش از ۶ میلیارد دلار فروش داشتند.

در سال ۲۰۲۰، بزرگ‌ترین صادرکنندگان سیگار حاوی تنباکو به‌ترتیب لهستان با ۴.۰۶ میلیارد دلار، امارات‌متحده‌عربی ۳.۴۶ میلیارد دلار، آلمان ۱.۳۸ میلیارد دلار، لیتوانی ۱.۰۵ میلیارد دلار و جمهوری چک با صادرات ۹۲۸ میلیون دلار سیگار بودند. از سویی دیگر، در همین سال، ژاپن با بیش از ۲.۲ میلیارد دلار واردات سیگار حاوی تنباکو، بزرگ‌ترین واردکننده این محصول دخانی شناخته شد. پس از آن، ایتالیا با ۱.۸۷ میلیارد دلار، آلمان ۱.۶۱ میلیارد دلار، اسپانیا ۹۹۱ میلیون دلار، عراق ۹۲۱ میلیون دلار و فرانسه با واردات ۷۲۸ میلیون دلار به‌عنوان مهم‌ترین واردکنندگان سیگار به‌شمار می‌روند.

سیگار کمترین تعرفه تجارت را دارد

در سال ۲۰۱۸، متوسط تعرفه سیگارهای حاوی تنباکو ۱۱.۳ هزار درصد بود؛ این رقم نشان می‌دهد سیگار کمترین نرخ تعرفه را در جهان میان طبقه‌بندی محصولات برمبنای HS-CODE دارد. (کد بین‌المللی کالا یا HS-CODE کد کالای بین‌المللی است که جزئیات کالا را در بازارهای تجارت خارجی مشخص می‌کند.) براساس آمار oec.world، کشورهایی که بالاترین تعرفه وارداتی برای سیگارهای حاوی تنباکو دارند به‌ترتیب جزایر کوک با ۳۸.۷ میلیون درصد، سنت کیتس و نویس ۴۹۵ هزار درصد، مصر ۴۱۴ هزار درصد، سوئیس ۳۵۷ هزار درصد و لیختن اشتاین ۳۵۷ هزار درصد هستند. از سویی دیگر، نرخ تعرفه واردات سیگار در کشورهای مصر، موریس، امارات‌متحده‌عربی، ارمنستان و هنگ‌کنگ صفر درصد است.

اقتصاد سیگار امریکا

ایالات‌متحده به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان تنباکو و محصولات زنجیره آن، اقتصاد وابسته‌ای به این کالاها در تجارت داخلی و خارجی دارد. براساس آمار کمیسیون تجارت فدرال ایالات‌متحده (FTC)، در طول سال ۲۰۱۷، حدود ۲۴۹ میلیارد نخ سیگار در ایالات‌متحده فروخته شد که این رقم کاهش ۳.۵ درصدی را نسبت به سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد. ۴ شرکت فیلیپ موریس امریکا، رینولدز امریکن، ITG برندز و لیگت، حدود ۹۲ درصد از فروش سیگار در ایالات‌متحده را به خود اختصاص دادند.

واردات سیگار برای امریکا بیشتر از ۲ کشور کانادا و کره‌جنوبی انجام می‌شود. حدود ۸.۳ درصد از موجودی سیگار ایالات‌متحده در سال ۲۰۱۶ و ۷.۹ درصد در سال ۲۰۱۷ را سیگارهای وارداتی تشکیل می‌دهند. به‌طور متوسط، ۴۴.۳ درصد از مالیات غیرمستقیم فدرال و ایالتی در امریکا را نرخ خرده‌فروشی سیگار تشکیل می‌دهد.

> لهستان با میزانی بالغ بر ۴ میلیارد دلار صادرات و ژاپن با حدود ۲.۲ میلیارد دلار واردات، عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده و واردکننده سیگار حاوی تنباکو را به خود اختصاص داده‌اند

بازار سیگار در دست برندهای نام‌آشنا

در سال ۲۰۲۰، سیگارهای حاوی تنباکو با تجارت ۲۰۸ میلیارد دلار، ۱۲۱ امین محصول پرمعامله جهان بود. براساس آمار کمیسیون تجارت فدرال ایالات‌متحده (FTC)، بین سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰، صادرات سیگارهای حاوی تنباکو به‌میزان ۱۱.۴ درصد کاهش یافت و از ۲۳.۴ میلیارد دلار به ۲۰.۸ میلیارد دلار رسید. شرکت امریکایی فیلیپ موریس اینترنشنال با کمی بیش از ۳۱.۵ میلیارد دلار فروش، نخستین شرکت پیشرو در میان شرکت‌های دخانیات در سراسر جهان در سال ۲۰۲۰ بود. این شرکت که مقر اصلی آن در نیویورک است، محصولات خود را در بیش از ۱۸۰ کشور به‌فروش می‌رساند. Marlboro از معروف و محبوب‌ترین برندهای سیگار این شرکت محسوب می‌شود، اما فیلیپ موریس اینترنشنال باوجود داشتن شناخته‌شده‌ترین برند سیگار امریکایی، سیگار در ایالات‌متحده نمی‌فروشد. بریتیش امریکن توباکو یکی دیگر از شناخته‌شده‌ترین تولیدکنندگان سیگار و تنباکو است. دفتر مرکزی این شرکت در لندن مستقر است و ۴ نشان تجاری برتر این شرکت از نظر فروش شامل برند بومی دانهیل و نشان‌های امریکایی لاکی استرایک، کنت و پال مال هستند. بریتیش امریکن توباکو پس از ادغام با شرکت امریکایی آر. جی. رینولدز در سال ۲۰۰۴، یک شرکت تابعه به‌طور کامل متعلق به شرکت رینولدز امریکا است. مهم‌ترین و معروف‌ترین برند سیگار شرکت آر. جی. رینولدز، سری سیگارهای camel است. بریتیش امریکن توباکو، دومین شرکت در تجارت جهانی سیگار در سال ۲۰۲۰ بود. امپریال برندز، پس از شرکت‌های فیلیپ موریس، بریتیش امریکن توباکو به‌عنوان سومین تولیدکننده بزرگ سیگار جهان (برپایه میزان ارزش بازار) محسوب می‌شود. این شرکت همچنین بزرگ‌ترین تولیدکننده سیگارهای برگ جهان است.

گرداب سیگارهای قاچاق

در بیشتر کشورها، سیگارهای غیرقانونی بسیار ارزان‌تر از سیگارهای قانونی هستند. همواره هزینه‌های مالیاتی و تعرفه‌های وارداتی منجر شده تا هزینه تمام‌شده سیگارهای قانونی بیشتر شود. این ارزان بودن سیگارهای قاچاق سبب می‌شود تا علاقه مردم به استفاده از آنها و در نتیجه واردات غیرقانونی سیگارها افزایش یابد. افزایش علاقه و دسترسی مردم به سیگارهای ارزان قاچاق، سلامت جامعه را مورد هدف قرار داده و اگر آن را در کنار فرارهای مالیاتی در این بحث قرار دهیم، تجارت سیگارهای قاچاق را می‌توان یک معضل اقتصادی-اجتماعی عنوان کرد، اما افزایش قاچاق تنها پیامد این مسئله نیست؛ افزایش تولید و واردات سیگارهای بی‌نام‌ونشان و حتی تقلبی یکی از بحران‌های مهم سیگارهای ارزان است. اگر تجارت غیرقانونی جهانی سیگار از بین برود، دولت‌ها از سال ۲۰۳۰ به بعد به‌طور سالانه، حداقل ۳۱ میلیارد دلار سود اضافه از تجارت سیگار کسب خواهند کرد. همچنین این اتفاق می‌تواند جان بیش از ۱۶۰ هزار نفر را در سال نجات دهد. براساس مطالعات tobaccofreekids، حذف تجارت غیرقانونی سیگار پیامدهایی از جمله افزایش کلی نرخ سیگار به‌میزان ۳.۹ درصد و کاهش ۲ درصدی مصرف جهانی سیگار را در پی خواهد داشت، اما از سویی دیگر افزایش ۳۱.۳ میلیارد دلاری درآمد دولت‌ها به‌ویژه برای کشورهای کم‌درآمد را رقم خواهد زد.

آمارهای جهانی نشان می‌دهد کشورهایی که به نسبت سایرین درآمدهای کمتری دارند، بیشتر شاهد پدیده قاچاق سیگار و تجارت غیرقانونی دخانیات هستند. در میان آمارها دیده می‌شود کشورهای با درآمد کم و متوسط، تعرفه واردات کمتری نسبت به سایر کشورها برای تجارت سیگار دارند، اما همچنان بار تجارت غیرقانونی کالاهای دخانی بر دوش این کشورها است. براساس مطالعات tobaccofreekids، ۱۲.۱ درصد از بازار سیگار در کشورهای کم‌درآمد و متوسط درآمد غیرقانونی است؛ در حالی که این میزان در کشورهای با درآمد بالا، ۹.۸ درصد است.

هزینه تبلیغات دخانیات

در سال ۲۰۱۹، بزرگ‌ترین شرکت‌های تولیدکننده دخانیات ۸.۲ میلیارد دلار برای فروش سیگار و تنباکوی بدون دود در ایالات‌متحده هزینه کردند. این مبلغ به ۲۲.۵ میلیون دلار در روز یا نزدیک به یک میلیون دلار در هر ساعت تبدیل می‌شود. هزینه‌های تبلیغاتی تنها سیگار در سال ۲۰۱۹، حدود ۷.۶۲ میلیارد دلار بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است. شرکت‌های تولیدکننده سیگار در نظر گرفتند بخشی از هزینه‌های تبلیغاتی خود را در قالب تخفیف‌های قیمتی به خرده‌فروشان سیگار پرداخت کنند. این تخفیف‌های قیمتی باعث کاهش هزینه سیگار برای مصرف‌کنندگان و اقدامی موفقیت‌آمیز برای افزایش خرید سیگار شد. تولیدکنندگان تنباکو نیز در سال ۲۰۱۹ در مجموع ۵۷۶.۱ میلیون دلار برای تبلیغات و تبلیغ تنباکوی بدون دود هزینه کردند که نسبت به سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است. محصولات تنباکوی بدون دود شامل تنباکوی خشک، انفیه مرطوب، توتون جویدنی با برگ‌های شل، تنباکوی جویدنی، اسنوس و محصولات حلال است.

بازار سیگار الکترونیکی

از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۰، فروش سیگارهای الکترونیکی در ایالات‌متحده به‌طورکلی با کاهش نرخ این محصولات افزایش یافت. مجموع فروش سیگارهای الکترونیکی در این بازه زمانی ۱۲۲.۲ درصد رشد داشت. باوجود رشد کلی فروش سیگارهای الکترونیکی که جزوی از مشتقات تنباکو نیست، اما از کالاهای حوزه دخانیات محسوب می‌شود، فروش این محصول در طول زمان براساس نوع محصول نوسان داشت. به‌طورخاص، طی سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۹، فروش لوازم شارژی، کارتریج‌های از پیش پرشده و مایعات الکترونیکی در طول زمان رشد ثابت و مستمر داشت. کاهش مصرف سیگار حاوی تنباکو، دلیل اصلی مصرف‌کنندگان سیگارهای الکترونیکی است. این نظریه با کنار هم قرار دادن کاهش مصرف سیگار و رشد تقاضای سیگارهای الکترونیکی، تایید می‌شود.

کاهش مصرف با افزایش قیمت

مصرف جهانی سیگار که در سال ۲۰۰۹ به اوج خود رسید، از آن زمان به بعد روند نزولی یافته است؛ زیرا مصرف‌کنندگان بیشتری از خطرات سلامتی مرتبط با سیگار آگاهی دارند. فروش سیگارهای فیلیپ موریس نیز در ۱۰ سال گذشته، بیش از ۳۰ درصد کاهش یافته است. اما تنها آگاهی از معایب سیگار، عامل کاهش مصرف سیگار نیست. کارشناسان معتقدند افزایش نرخ محصولات دخانی، موثرترین راه برای کاهش مصرف است. براساس آمار موجود، کارشناسان برآورد کرده‌اند افزایش ۱۰ درصدی نرخ باعث کاهش ۳ تا ۵ درصد مصرف کلی سیگار می‌شود. براساس تحقیقات tobaccofreekids، جوانان ۲ تا ۳ برابر بیشتر از بزرگسالان به افزایش نرخ واکنش نشان می‌دهند؛ به‌عبارتی دیگر افزایش بهای سیگار می‌تواند قشر جوان مصرف‌کننده سیگار را از خرید این کالا منصرف کند. همچنین از سویی دیگر، بخش‌های جامعه با درآمد پایین، در واکنش به افزایش نرخ دخانیات، تلاش خود برای ترک سیگار را افزایش می‌دهند. تمام این مسائل نشان‌دهنده اهمیت شرایط اقتصادی بر بازار تجارت دخانیات است. نگاهی به آمارها نیز نشان می‌دهد در کشورهایی که بنا بر دلایل مختلفی مانند مالیات و تعرفه‌های واردات، نرخ تمام‌شده دخانیات در بازار به نسبت سایر کشورها بالاتر است، میزان تقاضا برای این کالا به‌طورمحسوسی کمتر است.

سخن پایانی

روز جهانی بدون دخانیات برای جلب‌توجه نسبت به شیوع گسترده تاثیرات تنباکو بر سلامت انسان در نظر گرفته شده است. دخانیات در حال حاضر منجر به مرگ‌ومیر مستقیم بالغ بر ۶ میلیون نفر در سال می‌شود و در کنار این معضل، حدود ۶۰۰ هزار مرگ غیرمستقیم تنها به‌دلیل استنشاق دود سیگار افراد سیگاری حاصل می‌شود. تمام تلاش‌های شکل گرفته برای کاهش مصرف دخانیات، در نهایت تبدیل به تولید سیگارهای الکترونیکی شده که به‌نظر می‌رسد این تصمیم و طرح تنها در نهایت سود غول‌های تولیدکننده سیگار و دخانیات را تامین می‌کند.

کاهش قاچاق سیگار در سال ۱۴۰۰

جدیدترین آمار منتشرشده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت حاکی از افزایش حدود ۱۰ درصدی تولید سیگار، کاهش ۴۹ درصدی برآورد قاچاق و حدود ۷ برابر شدن صادرات سیگار در سال ۱۴۰۰ است. به‌گزارش ایلنا، روند قاچاق سیگار در سال ۱۳۹۸ کاهشی بود، به‌طوری که برآورد وزارت صنعت، معدن و تجارت از میزان قاچاق سیگار نسبت به سال ۱۳۹۷ حدود ۳۹ درصد کاهش یافته بود، اما در سال ۱۳۹۹ به‌دلیل تخصیص نیافتن ارز برای واردات مواد اولیه در زمینه تولید سیگار و در ادامه توقف تولید در ۸ واحد از ۱۵ واحد تولید محصولات دخانی، قاچاق سیگار رو به افزایش گذاشت، تا جایی که در اردیبهشت ۱۳۹۹ برآوردها از میزان قاچاق سیگار نزدیک به ۲برابر ۲ماهه اول سال ۱۳۹۸ بود. اما از بهمن سال ۱۳۹۹ میزان افزایش قاچاق تک‌رقمی شد و در مجموع قاچاق سیگار در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش ۳۵.۹ درصدی داشته است. جدیدترین آمار منتشرشده درباره وضعیت تولید و قاچاق سیگار در سال ۱۴۰۰ نیز نشان می‌دهد در سال گذشته بیش از ۴۵ میلیارد و ۵۸۸ میلیون نخ سیگار تولید شده که نسبت به تولید بیش از ۴۱ میلیارد نخ در مدت مشابه سال قبل، ۱۰ درصد افزایش داشته است. همچنین آمارها نشان می‌دهد طی سال گذشته، صادرات سیگار با افزایش ۶۱۰ درصدی به ۵۷۷ میلیون نخ رسیده است. صادرات سیگار در مدت مشابه سال ۱۳۹۹، ۸۱ میلیون نخ بوده است، البته باوجود افزایش چشمگیر، همچنان رقم صادرات ناچیز است.

صمت سهم دخانی‌های غیرقانونی از بازار را بررسی کرد

قاچاق‌های پرمصرف

نخ به نخ قاچاق سیگار، سود مافیا را تضمین می‌کند

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

مسئله واردات و قاچاق دخانیات که در رأس پرمصرف‌ترین آنها سیگار قرار دارد، سال‌هاست سازمان‌های مختلف دولتی را درگیر کرده و نهادهای مردمی نیز خواستار رسیدگی به آن هستند. بنابر آمار ارائه‌شده، میزان قاچاق سیگار به کشور سالانه ۲۰ میلیارد نخ است. از سویی دیگر در اواخر سال گذشته کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی تصویب کرد از ابتدای سال ۱۴۰۱ به نرخ خرده‌فروشی هر نخ سیگار تولید داخل با نشان ایرانی، مبلغ ۲۳۰ تومان، تولید داخل با نشان بین‌المللی برند، ۸۰۰ تومان و هر نخ سیگار وارداتی، ۱۵۰۰ تومان به‌عنوان عوارض اضافه شود؛ موضوعی که با انتقادات و هشدارهای تولیدکنندگان نسبت به احتمال افزایش چشمگیر قاچاق همراه بوده است. هرچند برای میزان دقیق قاچاق سیگار در کشور هنوز آمار رسمی وجود ندارد، اما به‌طور کلی مشاهدات سهم مهم برندهای خارجی غیرقانونی در بازار سیگار ایران را نشان می‌دهد. به علاوه اینکه بسیاری در انتقاد به افزایش مالیات دخانیات در بودجه ۱۴۰۱ معتقدند با بروز مشکل برای تولید داخل، در عمل قاچاق برای این کالا افزایش خواهد یافت. صمت در این گزارش به اهمیت جلوگیری از میزان قاچاق دخانیات و سهمی که سیگار در اقتصاد داخلی دارد، پرداخته است. در این بین مافیای دخانیات همچنان زیر سایه امنیت، بازار این کالای پرمصرف را در اختیار دارد.

عکس: صمت

> باوجود ارزان‌تر بودن سیگارهای داخلی، هنوز بخش مهمی از مصرف‌کنندگان سیگار، برندهای خارجی را به سیگارهای تولید داخل ترجیح می‌دهند

خبرساز شدن واردات کاغذ سیگار با ارز دولتی و حواشی مربوط به افزایش مالیات سیگار در سال ۱۳۹۸، موضوعاتی بود که عبارت «مافیای سیگار» را بر سر زبان‌ها انداخت، اما با گذشت ۳ سال هنوز هم تکلیف مافیای سیگار مشخص نشده و هیچ‌گونه شفاف‌سازی در این زمینه انجام نشده که اصلا آیا چنین مافیایی حضور دارند یا نه و اگر حضور دارند چرا با آنها برخورد نمی‌شود. با این وجود کشمکش‌ها بر سر مالیات سیگار ادامه دارد.

چگونه مافیای سیگار بر سر زبان‌ها افتاد؟

اواخر خردادماه سال ۹۸، علیرضا رئیسی، معاون وزارت بهداشت با انتقاد از آنچه دست داشتن مافیای قدرتمند در واردات توتون و کاغذ سیگار خواند، گفته باوجود تحریم‌های ظالمانه امریکا، ۱۶ میلیون دلار ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی به واردات کاغذ سیگار داده شده است؛ با این حال این ادعا چند روز بعد از سوی رئیس گروه امور صنعتی مرکز برنامه‌ریزی و نظارت بر دخانیات کشور رد شد.

او گفت: تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کاغذ سیگار اوایل سال ۱۳۹۷ اتفاق افتاد که هنوز ضوابط جدید تخصیص ارز ابلاغ نشده بود.

به‌گزارش ایسنا، اشاره این مقام مسئول به مقاطعی در سال ۹۷، از ۲۱ فروردین تا زمان راه‌اندازی بازار ثانویه در ۱۶ مردادماه بود که برای واردات همه کالاها، ارز ۴۲۰۰ تومانی تخصیص داده شد، چرا که از نیمه دوم مردادماه سال گذشته، ارز دولتی فقط برای واردات کالاهای اساسی اختصاص یافت و تولیدکنندگان ملزم شدند برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود از ارز نیمایی استفاده کنند.

اما این پایان گمانه‌زنی‌ها درباره حضور مافیای سیگار نبود و ۶ماه بعد رئیسی دوباره این بحث را باز کرد، البته این بار موضوع افزایش مالیات بر سیگار بود. آذرماه سال ۱۳۹۷، معاون وزیر بهداشت در هفتمین کنگره ملی پیشگیری و درمان چاقی گفته بود که ۲۰ هزار میلیارد تومان از درآمد ناشی از افزایش نرخ بنزین می‌توانست از افزایش ۱۰ درصدی مالیات بر سیگار تامین شود، اما مافیای سیگار از آن جلوگیری کردند.

با این حال رئیس انجمن تولیدکنندگان محصولات دخانی چند روز بعد در همان سال ۹۷، درآمد ناشی از افزایش ۱۰ درصدی مالیات سیگار را با در نظر گرفتن میزان تولید و نرخ پایه هر بسته سیگار تنها حدود ۹۶۰ میلیارد تومان عنوان کرد.

او همچنین افزایش غیرمتعارف عوارض و مالیات بر سیگار تولید داخل را موجب تضعیف صنعت دخانیات و تقویت قاچاق این محصول به داخل توصیف کرد.

تفاوت میان قاچاق و تخلف

یکی از مهم‌ترین مسائل در بحث قاچاق سیگار، نقش گمرک در جلوگیری از ورود و انجام تخلفات وارداتی است. علی لطیفی، سخنگوی گمرک در گفت‌وگو با صمت به تشریح فرآیند واردات و صادرات سیگار از ایران پرداخت.

او ضمن تاکید بر مستقل بودن نظام تولید و توزیع سیگار از فرآیندهای تجاری آن در کشور، گفت: گمرک بنا بر آمار رسمی ثبت‌شده در اسناد خود می‌تواند در رابطه با میزان دقیق واردات و صادرات کالاها از مبادی رسمی اظهار نظر کند؛ در رابطه با مسائل تجاری سیگار و دخانیات نیز چنین روندی صادق است، چرا که نظام توزیع و تولید کالاها از جمله سیگار، با گمرک نبوده و سایر نهادهای مسئول دولتی باید درباره عملکرد خود در برخورد و کاهش میزان مصرف کالای قاچاق در جامعه پاسخگو باشند.

لطیفی ادامه داد: ایران یکی از کشورهای مهم تولیدکننده سیگار بوده و حتی به کشورهای همسایه نیز صادرات این کالا انجام می‌شود، هرچند برخی شبهات پیرو مسائل مختلف تجاری درباره صادرات سیگار به کشورهای همسایه وجود دارد؛ به‌عنوان مثال برخی کشورهای هدف، خود تولیدکننده سیگار بوده و به ایران صادرات دارند.

اگر در این کشورها سیگار ارزان است، چرا از ایران به آن کشورها صادرات داریم. بحث‌های این چنینی ممکن است مسائلی را فراتر از تجارت پیش بکشد، اما در کل می‌توان گفت ایران در تولید و صادرات سیگار عملکردی نسبتا پویا دارد. سخنگوی گمرک در ادامه صحبت‌های خود به عملکرد بخش مبارزه با قاچاق کالا در گمرک اشاره کرد. او تلاش گمرک برای جلوگیری از ورود کالاهای قاچاق و انجام تخلفات را مناسب عنوان کرد و در این‌باره گفت: پیش از پرداختن به‌نحوه مبارزه با قاچاق، باید به اهمیت تفاوت بین قاچاق و تخلف توجه کرد. در اذهان عمومی، قاچاق به‌معنای پنهانکاری کامل در واردات یک کالا در حجم بالا است؛ در حالی که قاچاق به‌طور کلی به‌معنای عبور از خط قرمز قانون است. لطفی تصریح کرد: اگر کالای مجازی ثبت سفارش شده باشد، اما بیشتر از مقدار ثبت‌شده به کشور وارد شود، این اقدام قاچاق است. همچنین اگر کالایی غیر از مورد ثبت‌شده، وارد شود نیز قاچاق محسوب می‌شود. بنابراین تنها قاچاق را نمی‌توان شیوه‌های مرسوم در اذهان عمومی قلمداد کرد.

از سویی دیگر برخی خطاها قاچاق نبوده و تنها تخلف محسوب می‌شوند.

تفکیک قاچاق از تخلف، خود یک مسئله مهم بوده و باید با بررسی‌های دقیق، این دو را از هم مستقل دانست. طبیعی است تفاوت این ۲ عملکرد، پیگیری‌های قانونی متفاوتی نیز خواهند داشت.

▣ کنترل بازار، وظیفه وزارت صنعت،معدن و تجارت است

سخنگوی گمرک در ادامه به وظیفه بخش مبارزه با قاچاق گمرک در تشخیص خطاهای تجاری اشاره کرد و گفت: بخش مبارزه با قاچاق در گمرک وظیفه دارد تا در تمامی موارد مانند موادمخدر، کالای قاچاق و دیگر خطاها ورود کرده و از انجام تخلفات جلوگیری کند.

این بخش همواره تلاش دارد تا با بررسی تمام خطاها و تخلفات، کشفیات مناسبی در بحث جرائم داشته و از ورود هرگونه کالای قاچاق یا فعالیت‌های تجاری با ایراد در ثبت اسناد، جلوگیری کند.

در ادامه بررسی وجود میزان کالای قاچاق در جامعه و خریدوفروش آنها از وظیفه گمرک خارج بوده و مدیریت نظام توزیع کالاها و برخورد با متخلفان در بازار، برعهده سایر نهادهای دولتی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

> گمرک بنا بر آمار رسمی ثبت‌شده می‌تواند درباره میزان واردات و صادرات کالاها از مبادی رسمی اظهارنظر کند، از این‌رو نظام توزیع و تولید کالاها از جمله سیگار، با گمرک نیست

سود در فروش سیگار است

گزارش میدانی صمت از بازار نشان می‌دهد، فروش سیگار سود بسیاری از مغازه‌ها را تامین می‌کند. صاحبان مغازه‌ها در گفت‌وگو با خبرنگار صمت اذعان کردند فروش دخانیات بخش مهمی از منفعت مالی گردش حساب آنها را شامل می‌شود. یکی از مغازه‌دارها ضمن تاکید بر این مسئله، درباره میزان فروش و مصرف سیگارهای داخلی گفت: بخش عمده‌ای از سیگارهایی که در مغازه‌ها فروخته می‌شود، تولیدات داخلی است، اما سیگارهای خارجی همچنان طرفداران خود را دارد. در چند سال اخیر نرخ سیگار، به‌ویژه سیگارهای وارداتی افزایش چندبرابری داشته است، به‌همین دلیل بخشی از مصرف‌کنندگان سیگارهای خارجی به‌دلیل بالا بودن قیمت‌ها، رو به سیگارهای داخلی آورده‌اند. وی ادامه داد: نرخ سیگارهای خارجی ۲ تا ۳ برابر سیگارهای داخلی بوده و برای همه مصرف‌کنندگان، پرداخت این قیمت‌ها آسان نیست. اما باید تاکید کرد هنوز بخش مهمی از مصرف‌کنندگان سیگار، برندهای خارجی را با وجود گرانقیمت بودن، به سیگارهای تولید داخل ترجیح می‌دهند. این فروشنده در ادامه به میزان تاثیر فروش سیگار در سود کسب‌وکار خود اشاره کرد و گفت: سیگار یکی از کالاهای سودآور برای هر مغازه‌داری است، حتی در بعضی از روزها مانند روزهای تعطیل که تقاضا برای خرید کالاها بسیار کم است، همچنان فروش سیگار داریم. افزایش فروش سیگار در مغازه‌ها هم نشان از رشد تقاضا و مصرف سیگار در جامعه است.

▣ سیگارهای خارجی؛ نخی ۳ هزار تومان

فروشنده‌ای دیگر در گفت‌وگو با خبرنگار صمت درباره میزان فروش سیگارهای قاچاق و تقاضا برای این نوع کالاها سخن گفت: سیگارهای خارجی با وجود گران بودن، هنوز مصرف‌کنندگان خود را دارد و دلیل این تقاضا هم برای هر فرد متفاوت است؛ اما بیشتر به‌دلیل کیفیت و سازگاری بالاتر، برندهای خارجی را انتخاب می‌کنند. بیشتر مردم در انتخاب سیگار، قاچاق بودن یا مجاز بودن آن را در نظر نمی‌گیرند و مولفه‌های دیگری که پیش‌تر عنوان شد، در نظر آنها تاثیرگذار است.

برندهایی مانند مارلبرو از سیگارهای نسبتا پرتقاضای خارجی هستند که واردات آنها از طریق قاچاق انجام می‌شود. قاچاقی بودن این برندهای سیگار، نرخ آنها را چندبرابر کرده، اما هنوز تقاضا برای خرید آنها وجود دارد. حتی بخش عظیمی از مصرف‌کنندگان سیگارهای عنوان‌شده، خبر از قاچاقی بودن آنها ندارند. این مغازه‌دار ادامه داد: رونق فروش سیگارهای داخلی هم به‌دلیل پایین‌تر بودن قیمت‌های آنها بد نیست، به‌عنوان مثال یک نخ سیگار برند داخلی ۱۰۰۰ تومان تا ۱۵۰۰ تومان است اما قیمت یک نخ سیگار وارداتی از ۳ هزار تومان شروع می‌شود؛ همین اختلاف قیمت، بسیاری از مصرف‌کنندگان را به‌سمت سیگارهای تولید داخل سوق داده است.

سخن پایانی

قاچاق سیگار محرزترین و نمایان‌ترین نوع قاچاق در کشور است؛ کالایی که به‌طورعیان در تمامی مغازه‌ها یافت شده و هیچ‌کس بابت خریدوفروش آن به هیچ نهاد رسمی پاسخگو نیست؛ شاید مهم‌ترین علت آن، مطالبه‌گر نبودن نهادهای رسمی دولتی از فروشندگان و خریداران کالای قاچاق باشد.

از سویی دیگر به‌وفور یافت شدن برندهای غیرمجاز سیگار در سراسر کشور، توجیهی غیر از کم‌اهمیت بودن مسئله قاچاق در نگاه مسئولان دولتی ندارد، اما سوال اصلی اینجاست که اگر استفاده و خریدوفروش این برندهای خارجی سیگار در کشور ایرادی ندارد، پس چرا همچنان جزو کالاهای غیرمجاز برای واردات به‌حساب آمده و بازار قاچاق آن، چنین داغ است؟

هر چند سال یک‌بار هم دستگاه‌های مرتبط با قاچاق سیگار مثل ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، برای اینکه خودی نشان دهند، خبرگزاری‌های تصویری و مکتوب کشور را بسیج می‌کنند و با خود به بازار می‌کشانند و با برخورد با یکی، دو مغازه کوچک که سیگار قاچاق می‌فروشند، به همه نشان می‌دهند که در حال مبارزه با قاچاقچیان سیگار هستند، اما اگر سری به بازار بزنیم، می‌بینیم که در همه این سال‌ها، قاچاقچیان به‌راحتی در حال فعالیت هستند و فراوانی سیگار قاچاق در سطح عرضه نشان می‌دهد که انگار هیچ دستگاهی با قاچاقچیان سیگار، کاری ندارد.

یادداشت

بازی با کلمات سیگار را گران می‌کند

زهرا حسامی ـ متخصص ترک سیگار
انجمن مبارزه با دخانیات

خبرگزاری صداوسیما چندی پیش مطلبی درباره بازار سیاه قاچاق سیگار منتشر کرد و در این گزارش به نقل از وزارت بهداشت نوشت تفاوتی میان سیگار اصل و سیگارهای تقلبی وجود داشته و سیگار تقلبی به‌مراتب آسیب‌رسانی بیشتری بر سلامت مردم دارد؛ چرا که سیگار تقلبی از ضایعات گیاهان و فضولات حیوانات تهیه می‌شود. در توضیح این نظر باید گفت به‌طورکلی سیگار تقلبی نداریم که بخواهیم مضرات آن را با سیگار اصل مقایسه کنیم. تمامی سیگارها به سلامت انسان آسیب رسانده و سیگارهایی که با برچسب برندهای مطرح در بازار ارزان‌تر فروخته می‌شوند، لزوما تقلبی نبوده و تنها از عنوان مارک‌های پرفروش استفاده کرده‌اند. همچنین از آنجایی که بر سیگارهای قاچاق تعرفه‌های گمرکی اعمال نشده، می‌توانند ارزان‌تر از سیگارهای وارداتی از مجاری قانونی باشند، بنابراین با دور زدن قانون، این سیگارها ارزان‌تر از حالت معمول به‌دست مشتریان می‌رسند. برخی افراد درباره نوع تنباکوی استفاده‌شده در این سیگارهای ارزان‌نرخ بحث می‌کنند که باید گفت تفاوت آنچنانی بین مواد به‌کار گرفته شده در انواع سیگارها از نظر میزان آسیب‌رسانی وجود ندارد؛ همه آنها صدمه‌آفرین بوده و تمایز قائل شدن بین سیگارها و استفاده از لقب سیگار تقلبی و اصلی، نوعی تبلیغ برای این کالا است. در بازار بارها دیده شده افراد سعی دارند با بازی با کلمات، نشان دهند برخی سیگارها ضرر کمتری داشته و استفاده از آنها مانعی ندارد. سپس با ایجاد چنین فضای روانی، نرخ کالای تبلیغ‌شده را بالا برده و از سود آن به‌نفع کسب‌وکار خود استفاده می‌کنند. باید تاکید کرد هیچ آزمایشی برای تبیین میزان تفاوت انواع سیگارهای اعلام‌شده بر سلامت افراد وجود ندارد. به بیانی دیگر آزمایشی در کار نبوده تا متوجه شویم بین سیگارهای تقلبی و اصل (براساس القابی که بازار از آنها استفاده می‌کند) تفاوتی وجود دارد و سیگارهای اصل آسیب‌رسانی کمتری دارند.

در کشور ما برای سیگار تبلیغی به‌طور مستقیم نداریم و این را می‌توان به فال نیک گرفت؛ به‌عنوان مثال در تلویزیون یا حتی در سطح شهر، تبلیغاتی برای استفاده از سیگار نمی‌بینیم. اما نکته حائزاهمیت، تبلیغات غیرمستقیم دخانیات است که امروزه شاهد گسترش آن هستیم. در فیلم‌ها و سریال‌های مختلف شاهد استعمال دخانیات و سیگار توسط شخصیت‌ها هستیم، در سوپرمارکت‌ها سیگارها به‌طور بسیار شکیل و زیبا چیده شده‌اند که افراد به‌راحتی می‌توانند آنها را ببینند.

حتی دکه‌های روزنامه‌فروشی طبق قانون مجوزی برای فروختن سیگار ندارند و در قانون تعبیه‌شده تنها مراکز ویژه‌ای اجازه فروش دخانیات دارند، اما امروزه به‌طورگسترده شاهد خریدوفروش سیگار در سطح شهر هستیم.

تمامی این موارد در عمل شرایط مناسبی را برای تبلیغ غیرمستقیم سیگار فراهم می‌کند که به‌طبع بر میزان تقاضا و مصرف این کالا تاثیرگذار خواهد بود. برای کنترل و کاهش مصرف سیگار در جامعه، در گام نخست مناسب به‌نظر می‌رسد تا جلوی تمام تبلیغات غیرمستقیم در شهر گرفته شود؛ سیگار تنها در مراکزی ویژه عرضه شده و به‌صورت مستقیم در اختیار عموم قرار نگیرد.

همچنین توجه به فعالیت‌های مربوط به فرهنگ‌سازی نیز از اهمیت زیادی برخوردار است.

تمامی این فعالیت‌ها و اقدامات مناسب در کنار یکدیگر، فضا را برای تبلیغ و اشاعه استعمال دخانیات تنگ‌تر کرده و می‌توان در ادامه به کاهش مصرف سیگار در جامعه امیدوار بود.

در پایان باید تاکید کرد استفاده از الفاظ برای نشان دادن تفاوت میان آسیب‌رسانی انواع سیگارها، چیزی جز فرار از نشان دادن زیانبار بودن استعمال دخانیات نیست و باید برای مدیریت این اتفاق در سطوح کلان، برنامه‌ریزی‌های مدون و مدیریت‌های کارآمد را در دستور کار خود قرار دهیم.

یادداشت

بازار بهینه‌سازی انرژی

رضا فلاح
کارشناس تغییر اقلیم

برخی کشورها برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، اقداماتی را در دستور کار قرار داده‌اند که دو نمونه آن وضع مالیات بر کربن و بازار تبادل کربن است. در ایران نیز قوانین و اسناد بالادستی با هدف اعمال مکانیسم‌هایی برای کاهش انتشار کربن پیش‌بینی و وضع شده است، هرچند کاملا شبیه مالیات کربن نیست.

با این همه، در سال‌های اخیر اجرای این اسناد بالادستی در نهایت منجر به تحول در سیستم بازار انرژی شده است و با ارتقای بهره‌وری انرژی، مزیت‌های اقتصادی برای کشور به همراه دارد. در این مکانیسم، کالاهایی با کیفیت صادراتی به‌ویژه برای اتحادیه اروپا به‌عنوان یک مقصد صادراتی که حساسیت بالایی نسبت به ردپای کربن دارد، تولید می‌شود. در این قوانین، ظرفیت‌هایی برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نیز دیده شده است.

از دهه ۷۰ به بعد، همواره در ایران موضوع ارتقای بهره‌وری انرژی در دستور کار دولت‌ها بوده و نهادهای گوناگونی برای آن تاسیس شدند. به‌طور مثال در زیرمجموعه وزارت نفت، واحد بهینه‌سازی مصرف سوخت یا در وزارت نیرو، مرکزی به‌نام سانا ایجاد شد.

امروز هم سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر (ساتبا) برنامه‌ریزی‌های قابل توجهی در این حوزه دارد. البته باوجود تمام این برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات تشویقی، عملا این اقدامات نتایج محدودی داشته است.

وقتی درباره کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و کربن صحبت می‌کنیم باید توجه داشته باشیم که بیش از ۸۰ درصد انتشار کربن ناشی از بخش انرژی است؛ بنابراین برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در گام نخست با بحث ارتقای بهره‌وری انرژی یا بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور سروکار داریم که البته اجرای آن نیز همواره با موانعی روبه‌رو است.

در سال ۱۳۹۴ قانون رفع موانع تولید برای ارتقای نظام مالی کشور تصویب شد که در ماده ۱۲ این قانون، موضوع رفع موانع تولید در بخش انرژی مطرح شده است. برهمین اساس در سال ۹۴، در یک طرح پایلوت، موضوع اصلاح فنی سیستم موتورخانه‌ها در دستور کار قرار گرفت تا موانع طرح بهینه‌سازی و ارتقای بهره‌وری بهتر شناسایی شود. به‌طور مثال، سطح پایین قیمت انرژی، وابستگی کلی آن به دولت، کمبود امکانات مالی بخش خصوصی و عدم‌دسترسی به فناوری‌های جدید و با راندمان بالا، از جمله مشکلات محدودکننده دستیابی به اهداف در این حوزه به‌شمار می‌روند. به علاوه، نبود محیط مناسب و مساعد برای بهینه‌سازی انرژی در فعالیت‌های بخش خصوصی از دیگر موانع است.

به‌گفته بسیاری از کارشناسان، با توجه به اهمیت این موضوع و محدودیت‌های اجتماعی و اقتصادی برای حذف یارانه سوخت، طرحی به‌عنوان بازار بهینه‌سازی انرژی مطرح و اجرایی شده است. عملکرد بازار بهینه‌سازی انرژی به این صورت است که صرفه‌جویی در بخشی مانند بخش خانگی که دارای تعرفه انرژی پایین‌تر است باید در بخش دیگری از مصرف‌کنندگان مانند صنایع پتروشیمی که دارای تعرفه بالاتر هستند به مصرف برسد. این انرژی نیز در بورس انرژی به صنایع مصرف‌کننده عرضه شده و به فروش برسد. بنابراین می‌توان گفت نخستین ایده‌های این سازکار با محوریت تبادل انرژی در بازار بهینه‌سازی انرژی با هدف کاهش انتشار کربن قابل اجراست. در این سازکار «معادل تبادل انتشار کربن» می‌تواند جایگزین صرفه‌جویی مصرف انرژی در سازکار یادشده شود. سیاست‌های گوناگونی در ارتباط با موضوع بهینه‌سازی انرژی و ترکیب آن با محیط‌زیست در کشور تصویب و ابلاغ شده اما این سیاست‌ها هنوز به‌طور کلی به اجرا درنیامده‌اند. اگر این سیاست‌های بالادستی به‌طور کامل اجرایی می‌شد، صرفه‌جویی زیادی در مصرف انرژی به‌دنبال داشت و قطعا منجر به رشد تولید ناخالص داخلی می‌شد و با افزایش شغل‌های جدید و تخصصی مواجه بودیم. ضمن اینکه کاهش انتشار قابل توجهی در میزان انتشار دی‌اکسیدکربن را هم به‌دنبال داشت. به هر حال، ایجاد یک بازار بهینه‌سازی انرژی که در دل خود همان بازار کربن را خواهد داشت می‌تواند فرصتی ارزشمند برای ارتقای فعالیت‌های دانش‌بنیان و توسعه‌محور در کشور باشد. همچنین نه‌تنها این اقدامات زمینه مشارکت ایران در کنار تلاش‌های بین‌المللی برای مقابله با تغییرات اقلیمی را فراهم می‌کند، بلکه باعث تعامل به نسبت پایداری میان اقتصاد کشور با اقتصاد کشورهای دیگر خواهد شد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی یک کارشناس پسماندهای شهری با صمت

یک پُک از محیط زیست

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

نخستین موردی که در نگاه اول به یک بسته سیگار به چشم می‌خورد، هشداری است که روی پاکت سیگار نسبت به عوارض مصرف آن بر سلامتی انسان درج شده اما تا کنون مطلب و هشداری نسبت به تاثیر مخرب سیگار بر محیط‌زیست از زمان تولید تا مصرف عنوان نشده است. سعید مرادی‌کیا، کارشناس پسماندهای شهری در گفت‌وگو با صمت می‌گوید سیگار از یک سو در زمان تولید نیاز به استفاده از انرژی و منابع طبیعی دارد و از سوی دیگر، باقیمانده سیگار پس از مصرف، علاوه بر اینکه می‌تواند عامل آتش‌سوزی جنگل‌ها باشد، آب و خاک را هم مسموم و به‌طور کل اکوسیستم را تخریب می‌کند.

فیلتر سیگار از مواد مقاوم و الیاف مصنوعی ساخته شده که تجزیه آنها در طبیعت به‌راحتی انجام نمی‌شود. یک فیلتر سیگار ۵۰ تا ۱۵۰ سال در طبیعت باقی می‌ماند

۶ نکته درباره تهدیدهای سیگار برای محیط‌زیست

سیگار فارغ از تمام آسیب‌هایی که برای انسان به‌دنبال دارد، به‌عنوان یک ماده بسیار خطرناک برای طبیعت شناخته می‌شود، چون در فیلتر آن تا ۴ هزار ماده خطرناک اعم از فلزات سنگین وجود دارد که تجزیه آن در طبیعت بین یک تا ۳۶ ماه طول می‌کشد.

به گزارش ایسنا، در فیلتر سیگار بین ۲ تا ۴ هزار ماده خطرناک اعم از فلزات سنگین وجود دارد که می‌تواند حیات انسان و حیوان را تهدید کند. در ادامه فاطمه اکبرپور، رئیس اداره محیط زیست انسانی استان تهران در گفت‌وگو با ایسنا به ۶ نکته درباره آسیب‌های سیگار به محیط زیست اشاره کرده است:

*۹۰ درصد فیلتر سیگارهای تولیدی در جهان از اَستان سلولز تشکیل‌شده که به‌سختی تجزیه می‌شوند. این ماده به‌دلیل داشتن مواد شیمیایی و خطرناک علاوه بر تهدید محیط‌زیست، سلامت انسان، گیاهان و سایر جانداران را به مخاطره می‌اندازد.

*تجزیه و تخریب اَستان سلولز در طبیعت در شرایط بی‌هوازی بین یک تا دو ماه، در خاک بین ۶ تا ۹ ماه و در آب‌های شیرین ۳۶ ماه طول می‌کشد؛ بنابراین یکی از معضلات زیست‌محیطی ناشی از استعمال دخانیات از جمله سیگار صرف‌نظر از ضررهای آن بر سلامت انسان‌ها، دفع ته‌سیگارها (فیلتر سیگار) در محیط زیست است که آلودگی خاک و اثرات منفی در رشد گیاهان، جانداران و پرندگان را به‌دنبال دارد.

*فیلتر سیگار از طریق روان‌آب‌ها و باران به جریان‌های آبی منتقل و با ورود به زنجیره غذایی سبب مسمومیت پستانداران دریایی، موجودات آبزی، لاک پشت‌ها و... می‌شود و تنوع زیستی را تهدید می‌کند.

*فیلتر سیگار دارای مواد شیمیایی متعدد و خطرناک است که باعث آسیب رساندن به محیط‌زیست می‌شود همچنین افزون بر ۴ هزار ترکیب شیمیایی بر اثر استعمال سیگار حاصل می‌شود که ۳ هزار مورد در فاز گازی و هزار مورد در فاز جامد و نیمه‌جامد از جمله فیلتر سیگار است.

*هیدروکربن‌های پلی‌آرماتیک، نیتروز آمین‌ها، آمین‌های آرماتیک، فرمالدئید، استالدئید، بنزن و فلزات سمی مانند آلومینیوم، روی، سرب، سلنیم، کروم، نیکل و کادمیوم از جمله این مواد خطرناک است که به شکل بیش از ۶۰ ماده شیمیایی ترکیبی دارای خاصیت سرطان‌زایی تولید می‌شود. این مواد خطرناک با ورود به محیط زیست سبب آلودگی آب، خاک و هوا می‌شوند و سلامتی انسان و تنوع زیستی را نشانه می‌گیرند.

*کاغذ دور فیلتر سیگار از بهترین جنس کاغذ یعنی شیت است که برای تولید آن درختان زیادی نابود می‌شود.

سعید مرادی کیا

دخانیات صنعت بسیار درآمدزایی است و هیچ دولتی را نمی‌توانید پیدا کنید که جلوی این صنعت را گرفته باشد. این واقعیت تلخی است که هیچ‌کس درباره آن بلندبلند صحبت نمی‌کند

◉ بسیاری از کارشناسان محیط‌زیست معتقدند پیامدهای مصرف دخانیات و به‌طور مشخص سیگار برای محیط‌زیست فقط به مصرف آن محدود نمی‌شود و در فرآیند تولید نیز تاثیرات مخربی بر جا می‌گذارد. این تاثیرات چه هستند؟

برای تولید هر نخ سیگار مقدار زیادی مواد اولیه و انرژی و برای کاشت توتون مقدار زیادی زمین، آب و کود و هزینه زیادی هم برای این فرآیند صرف می‌شود. همچنین می‌توان به جابه‌جایی، انبارداری، انرژی‌های گوناگونی که صرف خشک‌کردن و فرآوری این محصول می‌شود، اشاره کرد. برای بسته‌بندی و ساخت پاکت‌های سیگار یا انواع دخانیات از کاغذ استفاده می‌شود و برای تولید کاغذ باید از چوب استفاده کرد. سایر قسمت‌ها و پلاستیک دور آن هم نیاز به صرف منابع طبیعی دارد. همه این موارد باعث می‌شود در پشت پرده با مصرف سیگار، مقدار زیادی از منابع طبیعی را از دست بدهیم. فرآیند تولید سیگار یکی از آسیب‌های آن است که معمولا کمتر به آن توجه می‌شود.

◉ آیا ضوابط و قوانینی هم در مقابل شرکت‌های تولید سیگار وجود دارد؟

در دنیا قانونی با عنوان EPR یا امتداد مسئولیت تولیدکننده وجود دارد. اگر در کشور یا در اتحادیه‌ای مانند اتحادیه اروپا این قانون اعمال و وضع شود، تمام تولیدکنندگان در قبال پسماندهای محصولات خود باید پاسخگو باشند. متاسفانه در ایران این قانون به‌طور رسمی که مثلا مجلس شورای اسلامی آن را مصوب کرده باشد، نیست. برای توضیح این قانون مثالی می‌زنم. مثلا زمانی که شرکت X می‌خواهد کارخانه سیگار راه‌اندازی کند، سازمان حفاظت محیط‌زیست و وزارت صنعت، معدن و تجارت از آن شرکت می‌پرسد، چقدر تولید خواهد داشت؟ آن شرکت می‌گوید A تن در سال تولید سیگار دارد. از آن شرکت پرسیده می‌شود چقدر از آن تولید به پسماند تبدیل می‌شود؟ آن شرکت می‌گوید N تن تبدیل به پسماند می‌شود. بر همین اساس، شرکت X موظف می‌شود برای مدیریت، جمع‌آوری و بازیافت این مقدار از پسماند محصولاتش، یک برنامه اجرایی ارائه کند یا اینکه هزینه این فرآیند را تقبل کرده تا به شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های مربوطه تزریق شود و پسماندهای این محصول از خطوط پردازش و از صنعت بازیافت بیرون کشیده شده و به‌عنوان ماده اولیه از آنها استفاده شود. حال به‌دلیل اینکه چنین ضوابطی در ایران وجود ندارد، سود اصلی را شرکت‌های تولیدکننده می‌برند و پسماندهای آنها به فرض مثال در شهر تهران وارد مجتمع آرادکوه (کهریزک قدیم) می‌شود و هزینه‌های دفع و پردازش آنها را مردمی پرداخت می‌کنند که حتی از آن محصول استفاده هم نکرده‌اند. هزینه‌ای که مردم در قبال این پسماندها پرداخت می‌کنند در قالب بهای خدمات مدیریت پسماند یا بودجه‌هایی است که دولت از محل فروش نفت و منابع معدنی به شهرداری‌ها تخصیص می‌دهد تا این پسماندها را دفع کنند؛ پسماندهایی که شرکت‌ها هیچ مسئولیتی را درباره آن متقبل نمی‌شوند.

◉ قابلیت بازیافت سیگار و پاکت آن به چه صورت است. آیا می‌توان مانند بطری آب معدنی از آنها دوباره استفاده کرد؟

بطری آب معدنی محصولی است که شاید بتوانیم با تولید یک قمقمه برای آن جایگزین ایجاد کنیم. اما حداقل درباره بطری آب معدنی این مسئله وجود دارد که این پسماند اگر هم به چرخه بازیافت برگردد می‌تواند برای تولید یک محصول جدید مانند پارچه و موکت استفاده شود. در واقع یک بازخورد و برگشت را می‌توانیم در چرخه شاهد باشیم. متاسفانه در بسته‌بندی سیگار و ته‌سیگار به خاطر پیچیدگی طراحی و اینکه مقدار زیادی مواد گوناگون در هم تنیده شده، بازیافت به‌شدت سخت می‌شود. به‌طور مثال، مقوای روی پاکت سیگار چاپی دارد که جنس آن ضدآب است و باعث می‌شود بازیافت آن به‌شدت سخت شود. نه‌تنها ایران که در بسیاری از کشورهای دنیا، سیگار و پاکت آن به واحدها و سطل‌های مخصوص بازیافت خشک انداخته نمی‌شود، در طبیعت رها یا همراه با پسماندهای خیابانی به دور انداخته می‌شود و متاسفانه این‌ها همراه با لجن و مواد دیگر به مراکز دفن می‌رود.

◉ پسماند سیگار چه تاثیری بر محیط‌زیست می‌گذارد؟

بیش از ۱۰۰ نوع ماده سمی گوناگون در سیگار وجود دارد. حال اگر ته‌سیگار در معرض آب قرار بگیرد و آب درون آن نفوذ کند و خارج شود، این فلزات سنگین، آلودگی‌ها و سموم گوناگون وارد آب‌های سطحی می‌شود و اگر حیوان یا انسانی از آن آب مصرف کند، باعث مسمومیت می‌شود.

فیلتر سیگار از مواد مقاوم و الیاف مصنوعی ساخته‌شده که تجزیه آن در طبیعت به‌راحتی انجام نمی‌شود و ۵۰ تا ۱۵۰ سال در طبیعت باقی می‌ماند.

در بسیاری از اوقات شاهد بودیم که پرنده‌ها ته‌سیگار را با یک ماده غذایی اشتباه گرفته و آن را خورده‌اند که باعث مرگ‌شان شده است.

مطالعات مختلف اعداد و نتایج گوناگونی از پیامدهای رها شدن ته‌سیگار در طبیعت ارائه می‌دهد و دلیل آن این است که تنباکوها و حتی اندازه سیگارها با هم متفاوت است. اما آنچه در تمام نتایج متفق‌القول به آن اشاره شده این است که رها شدن سیگار علاوه بر اینکه می‌تواند باعث آتش‌سوزی به‌ویژه در فصول گرم سال در جنگل‌ها شود، اگر در معرض آب قرار بگیرد یا در خاک مرطوب باشد به‌واسطه آب‌شویی، سموم سیگار می‌تواند روی رشد گیاهان تاثیر بگذارد. از سوی دیگر، با رها شدن سیگار در طبیعت بسیاری از میکروارگانیسم‌هایی که در خاک زندگی مشارکتی با ریشه گیاه دارند و مواد غذایی برای ریشه گیاهان تولید می‌کنند یا حتی باعث ایجاد یک‌سری جانوران کوچک می‌شوند، از بین می‌روند. زمانی که میکروارگانیسم‌ها از بین بروند، اکوسیستم آن ناحیه هم از بین می‌رود. متاسفانه در بعضی جاها در کنار اتوبان‌ها در فاصله دو باند پر از ته‌سیگار شده که به یقین این وضعیت بر اکوسیستم آنجا تاثیر جدی می‌گذارد.

همه می‌دانیم که صفر تا صد مصرف سیگار آسیب‌زاست. هرچند دخانیات، صنعت بسیار درآمدزایی است و هیچ دولتی را نمی‌توانید پیدا کنید که جلوی این صنعت را گرفته باشد. این واقعیت تلخی است که هیچ‌کس درباره آن بلندبلند صحبت نمی‌کند. اما به هر صورت در زمینه مدیریت پسماندهای سیگار، گزینه‌های پیش‌روی ما برای انتخاب بین بد و بدتر است. گزینه بدتر این است که پسماند تعداد زیادی سیگار که در روز مصرف می‌شود به صورت پراکنده همراه با پسماندهای تر که می‌توانند تبدیل به یک کود ارگانیک به اسم کمپوست شوند، در جایی مانند آرادکوه تهران وارد مدیریت پسماند شوند.

سوزاندن میلیون‌ها قطعه سیگار همراه با پسماندهای تر و خشک در کنار آلودگی کمپوستی که تولید می‌شود، گزینه بدتر است.

اما فرض کنید مخزنی داشته باشیم که داخل این مخزن، سیگار و خاکستر آن همراه با زباله‌های سرگردان خیابانی مستقیم و بدون‌واسطه به مراکز دفن برود.

اگر در یک نقطه از زمین که یک لایه عایق و پوشش روزنه خاک وجود دارد، میلیون‌ها قطعه سیگار قرار بگیرد و شیرابه‌ها هم تصفیه شود ما با گزینه بد، مواجه هستیم. در این شرایط ترجیح می‌دهیم سیگارمان را جایی بیندازیم که یک مخزن مخصوص باشد، چون می‌دانیم به یک مرکز دفن می‌رود که حداقل گاز و شیرابه آن کنترل می‌شود و تمام آلودگی‌های آن در یک نقطه تمرکز پیدا می‌کند.

◉ در برخی کشورها برای اندختن ته‌سیگار جریمه‌هایی وضع می‌شود. چقدر این قوانین بازدارنده را موثر می‌دانید؟

به‌نظر من، عامل اصلی که می‌تواند در این زمینه تاثیرگذار باشد و نمی‌توانیم آن را نادیده بگیریم، ارتباط بین اقتصاد و شرایط محیط‌زیستی کشورهاست. در کشورهایی که شرایط اقتصادی خوبی دارند و مردم دغدغه‌های اقتصادی آنچنانی ندارند، وجود این قوانین بازدارنده باعث می‌شود مردم توجه بیشتری به این مسائل داشته باشند. اما تجربه نشان می‌دهد در کشورهای در حال توسعه که مردم دغدغه نان روزانه خود را دارند و مسائل محیط‌زیستی در اولویت‌های اول تا دهم هم نیستند، اعمال این قوانین نه‌تنها نمی‌تواند اثربخش باشد، بلکه ممکن است نتیجه معکوس بدهد.

گفته می‌شود بسیاری از آتش‌سوزی‌های جنگلی که در کشور رخ می‌دهد، تعمدی است. حتی بسیاری از موقع‌ها زمانی که شکار را محدود می‌کنند سر حیوانات بریده‌شده را مثلا به نشانه اعتراض جلوی سازمان محیط‌زیست می‌گذارند. در نتیجه اگر می‌خواهیم از این قوانین استفاده کنیم باید شرایط اقتصادی خوب و البته آموزش و فرهنگ‌سازی بلندمدتی داشته باشیم. شخصیت اجتماعی ما انسان‌ها در ۱۸ تا ۲۲ سالگی شکل می‌گیرد و به ثبات می‌رسد. اگر می‌خواهیم این مسئله تبدیل به یک هنجار شود باید از دوران کودکی با سعه‌صدر این آموزش‌ها و قوانین بازدارنده را به بچه‌ها بیاموزیم تا به ۱۸ تا ۲۲ سالگی که می‌رسند آن را به‌عنوان یک هنجار قبول کنند.

سخن پایانی

یکی از خلأهای موجود در مدیریت پسماند در ایران، نبود ضوابط در مقابل مسئولیت تولیدکنندگان نسبت به پسماند محصولات‌شان است. از سویی برخی کارشناسان معتقدند قوانین بازدارنده و وضع جریمه برای دورانداختن پسماندی مانند سیگار در کشورهای در حال توسعه با درآمد پایین، نه‌تنها لزوما کارآ نیست، بلکه ممکن است جواب عکس هم بدهد.

مجلس از طرح تولید آلومینا از نفلین‌سینیت حمایت می‌کند

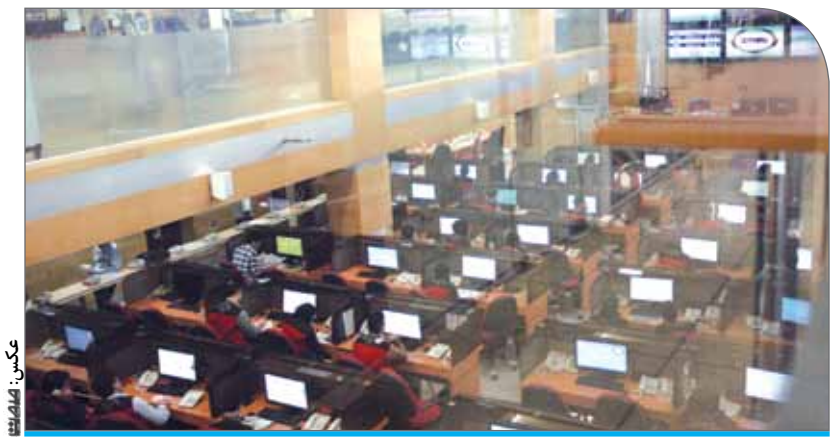
مجلس از تکمیل طرح تولید آلومینا از نفلین‌سینیت حمایت می‌کند و این طرح پیشرفت مناسبی دارد. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، عزت‌الله اکبری‌تالارپشتی، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در نشست بررسی طرح تولید آلومینا از نفلین‌سینیت سراب عنوان کرد: بدنه دولت به‌طور ویژه برای اجرای طرح تولید آلومینا از نفلین‌سینیت تلاش کرد و رئیس هیات عامل سابق ایمیدرو نیز به آن سرعت بخشید. این طرح پیشرفت مناسبی دارد اما باید تلاش کنیم مدت زیادی طول نکشد که توجیه‌پذیر بودن آن زیر سوال برود. وی با اشاره به واردات سالانه حدود ۹۰۰ میلیون دلار پودر آلومینا، افزود: اگر نیمی از ارز یک سال واردات این محصول را به اجرای طرح اختصاص دهیم، طرح تکمیل می‌شود. برای توسعه منطقه، بستر حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دستی این حوزه باید فراهم شود. یوسف داودی، نماینده مردم سراب در مجلس شورای اسلامی، طی برگزاری این نشست با بیان اینکه قرارداد طرح نفلین‌سینیت سراب در زمان رئیس هیات عامل سابق ایمیدرو نهایی شد، گفت: واردات سالانه ۲ میلیون پودر آلومینا از منظر پدافند غیرعامل به نفع کشور نیست و در راستای شعار سال رهبر معظم انقلاب، طرح نفلین‌سینیت جزو طرح‌های شاخص است. وی تاکید کرد: تکمیل این طرح علاوه بر اینکه وابستگی به خارج را کم می‌کند، یک طرح دانش‌بنیان نیز به‌شمار می‌رود، چراکه از سیستم خشک و کم‌آب بهره‌مند است. اشتغالزایی مستقیم طرح نفلین‌سینیت، ۸۵۰ تا هزار نفر و غیرمستقیم ۵ تا ۶ هزار نفر در هر فاز است. نماینده مردم سراب در مجلس شورای اسلامی یادآور شد: یکی از شاخص‌های پیشرفت کشورها، سرانه تولید آلومینیوم است و به همین دلیل، پودر آلومینا و آلومینیوم در رده‌های سوم و چهارم تحریم‌های بی‌رحمانه کشور بود تا ایران را تحت فشار قرار دهند.

سیاست‌گذاری غلط، فروش محصولات از بورس کالا را از ریل خارج کرد

تنظیم بی‌حاصل بازار

بورس کالا بستری برای تقابل میان عرضه و تقاضا و کشف قیمت در فضایی شفاف است. استفاده از این بستر برای خریدوفروش محصولات حوزه معدن و صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته موردتوجه سیاست‌گذاران و حتی تولیدکنندگان قرار گرفته است. این سازکار به‌ویژه در موقعیت‌هایی که با کاهش عرضه یک محصول در بازار مواجه می‌شویم، بیشتر به‌کار می‌آید. از آنجا که در آستانه فصل گرما قرار داریم و پیش‌بینی می‌شود در آینده نزدیک محدودیت‌های جدی در روند تامین فولاد و سیمان ایجاد شود، عرضه این محصولات در بورس کالا بیش از پیش موردتوجه قرار گرفته است. به اعتقاد مدیران و سیاست‌گذاران سیاست‌های دولت در تنظیم بازار و عرضه این محصولات با سازکار یادشده، موفقیت‌آمیز بوده، با این وجود، فعالان صنعتی و تولیدکنندگان ضمن تاکید بر ظرفیت‌های بورس کالا انتقادهای جدی را به آن وارد می‌کنند. در همین حال تاکید دارند با توجه به محدودیت تامین انرژی طی ماه‌های آینده ایجاد التهاب و رشد قیمت در بازار فولاد و سیمان گریزناپذیر است. در چنین شرایطی، مسئولان نمی‌توانند با اعمال فشار هرچه بیشتر به تولیدکنندگان مانع تداوم فعالیت آنها شوند، چراکه این اقدامات، نه‌تنها نتیجه‌بخش نیستند، بلکه چالش‌های بیشتری در مسیر فعالیت صنعتگران ایجاد خواهد کرد.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

عرضه یک محصول از مجرای بورس کالا به‌منزله ارتقای شفافیت در معاملات است. با این وجود، گاه مقررات ناکارآمدی در این حوزه مصوب می‌شود که کارآیی بورس کالا را هم زیر سوال می‌برند

برنامه دولت برای افزایش عرضه در بورس کالا

چندی پیش وزارت نیرو اعلام کرد از نیمه خرداد محدودیت توزیع برق را برای بنگاه‌های صنعتی کشور اعمال می‌کند، به همین دلیل انتظار می‌رود در ماه‌های گرم سال با کاهش تولید و عرضه بسیاری از محصولات معدنی و صنایع معدنی همچون فولاد و سیمان روبه‌رو شویم.

به گزارش سنا، وجیه‌اله جعفری، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل ایمیدرو با تاکید اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت کمیته مشترک را با وزارت نیرو برای عبور از این مشکل تشکیل داده، گفت: برنامه‌های این کمیته این است که قطعی برق واحدهای اثرگذار در بازار به حداقل ممکن برسد.

جعفری با اشاره به اینکه در چند ماه نخست سال شرکت‌های تولیدی برای حفظ عرضه خود در بورس کالا تولیدات خود را افزایش داده‌اند، گفت: در ۲ ماه اخیر فولادسازان کشور بیشتر از ماه‌های قبل تولید کرده‌اند.

در حال حاضر، برنامه امسال ما در بخش فولاد افزایش تولید و عرضه در بورس کالاست.

گریزی از رشد قیمت نیست

علی‌محمد زمانی، مدیرعامل شرکت صبافولاد زاگرس در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: عرضه محصولات گوناگون در بورس کالا مزیت‌های متعددی دارد. عرضه یک محصول از این مجرا به‌منزله ارتقای شفافیت در معاملات است. با این وجود، گاها مقررات ناکارآمدی در این حوزه مصوب می‌شود که اساس کارآیی بورس کالا را هم زیر سوال می‌برند.

این فعال صنعت فولاد افزود: وزارت صنعت، معدن و تجارت سال گذشته با هدف تنظیم بازار فولاد، فعالان این زنجیره را موظف کرد تمامی محصولات خود را در بورس کالا عرضه کنند. با این وجود، بخشنامه موردبحث از سوی فعالان زنجیره فولاد اجرایی نشد. چراکه همواره برخی از شرکت‌ها از امتیازات و حمایت‌های دولتی برخوردار هستند و درنتیجه از اجرای این مقررات سرباز می‌زنند. علاوه بر این، همواره امیدی به بخشایش تخلفات از سوی دولت وجود دارد.

در چنین فضایی، بسیاری از تولیدکنندگان از اجرای کامل قوانین و بخشنامه‌ها خودداری می‌کنند.

زمانی گفت: نبود سازکاری دقیق برای اجرای مصوبات و بخشنامه‌ها و همچنین نبود نظارت کافی بر اجرای آنها، مانع از اجرایی شدن دستورالعمل‌ها می‌شود و اهدافی همچون تنظیم بازار در عمل بی‌اثر می‌شوند. البته نباید از این نکته غافل بود که عرضه ۱۰۰ درصدی تمامی محصولات این زنجیره از معدن تا محصول نهایی در بورس، توجیه‌پذیر نیست؛ یعنی انتظار می‌رود چنین مقرراتی با درک درست‌تری از کارآیی هر زنجیره و خریداران آن تنظیم شود.

مدیرعامل شرکت صبافولاد زاگرس در ادامه با اشاره به سیاست‌گذاری‌های اشتباه دولت برای تنظیم بازار فولاد گفت: متاسفانه این دست سیاست‌ها و مصوبات ادامه‌دار هستند. به‌عنوان مثال چندی پیش روی صادرات محصولات زنجیره فولاد عوارض صادراتی وضع شد. این عوارض با هدف تنظیم بازار داخلی از صادرات اخذ می‌شود. درحالی‌که بازار داخلی با کمبود این محصولات روبه‌رو نبود. درنتیجه این مقررات از میزان صادرات صنایع فولاد کشور کاسته شد و سودآوری این صنایع تحت‌تاثیر قرار گرفت.

وی در ادامه افزود: التهاب و هیجان در بازار داخلی تحت‌تاثیر محدودیت‌های موجود در مسیر تولید ایجاد می‌شود. از جمله مهم‌ترین این محدودیت‌ها باید به کمبود برق در کشور اشاره کرد.

براساس اعلام وزارت نیرو برق فولادسازان از نیمه خردادماه با محدودیت در اختیار این صنایع قرار خواهد گرفت. درنتیجه بازار فولاد تحت‌تاثیر این خاموشی‌ها و کاهش تولید با رشد قیمت مواجه خواهد.

یعنی اقداماتی که دولت با هدف تنظیم بازار فولاد در ماه‌های آتی انجام داده است، عملا بی‌نتیجه خواهد ماند. یا به بیان دیگر سیاست‌های دولت که عموما با شعار تنظیم بازار اجرایی می‌شود تنها فشاری به فعالان این صنعت تحمیل می‌کند.

زمانی گفت: محدودیت در تامین برق فولادسازان از نیمه خرداد آغاز می‌شود و طبق برنامه زمان‌بندی‌شده تا نیمه شهریور ادامه خواهد داشت. براساس این برنامه مقررشده از یک‌سو محدودیت زمانی برای تامین انرژی برق فولادسازان اجرایی شود و از سوی دیگر، میزان انرژی اختصاص‌یافته به صنایع محدود خواهد شد.

در نتیجه چنین شرایطی، میزان تولید ما دست‌کم ۳۰ درصد نسبت به ظرفیت‌های قبلی کاهش و به‌دنبال آن میزان عرضه فولاد به بازار نیز کمتر خواهد شد. درنتیجه گریزی از رشد قیمت در بازار فولاد نیست.

> عرضه سیمان در بورس کالا، فرصتی برای کشف قیمت این محصول ساختمانی در تقابل میان عرضه و تقاضا فراهم کرد؛ یعنی راه گریزی برای خروج این محصول از بند قیمت‌گذاری دستوری ایجاد شد

کاهش واسطه‌گری محقق شد

شهریار گراوندی، فعال صنعت سیمان در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: از سال گذشته روند فروش سیمان در بورس کالا آغاز شد. بورس کالا بستری برای واقعی شدن قیمت سیمان و حذف واسطه‌ها و دلالان را از این بازار را فراهم کرد. این اقدام با هدف فروش سیمان با قیمت واقعی به مصرف‌کننده نهایی اجرایی شد و تا حدودی نیز نتیجه‌بخش بود؛ یعنی از میزان التهاب و سوداگری در بازار این محصول ساختمانی کاسته شد.

این فعال صنعت سیمان افزود: عرضه سیمان در بورس کالا فرصتی برای کشف قیمت این محصول ساختمانی در تقابل میان عرضه و تقاضا را فراهم می‌کند؛ یعنی گریزی برای خروج این محصول از قیمت‌گذاری دستوری ایجاد شد. با این وجود، هدف موردبحث به واقعیت نرسید و همچنان سیاست‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت مانع کشف قیمت سیمان در روند معاملات بورس کالاست.

گراوندی تاکید کرد: در حال حاضر میزان عرضه و تقاضای سیمان، شاخصه اصلی و اثرگذار بر روند قیمت‌گذاری سیمان نیست، بلکه قیمت پایه ناعادلانه‌ای برای این محصول تعیین می‌شود که مانع شفافیت واقعی در این بازار است. سیاست قیمت‌گذاری دستوری در شرایطی بر روند خریدوفروش سیمان جریان دارد که از سال گذشته تمامی هزینه‌های تولید این محصول، رشد قابل‌توجهی داشته است. هزینه انرژی و گاز، قیمت تامین مواد اولیه و همچنین بهای خرید قطعات یدکی و تجهیزات موردنیاز صنعتگران، به‌شدت افزایش یافته است. در چنین شرایطی، بی‌توجهی سیاست‌گذاران به افزایش هزینه تولید و اصرار به قیمت‌گذاری دستوری سیمان مانع تداوم فعالیت در این بخش است.

حیات سیمان در خطر

این فعال صنعت سیمان افزود: متاسفانه سیاست‌های اشتباه وزارت صنعت، معدن و تجارت که اغلب هم با هدف تنظیم بازار اجرایی می‌شوند، ادامه‌دار است و گویی مسئولان حیات این صنعت را هدف گرفته‌اند. اواخر فروردین، بخشنامه‌ای منتشر و براساس آن، صادرات سیمان از ابتدای سال مشمول وضع عوارض صادراتی شد. این سیاست در شرایطی اجرایی شد که میزان تولید سیمان در کشور ما به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی برآورد می‌شود و با هیچ کمبودی در این بخش روبه‌رو نیستیم.

گراوندی گفت: ظرفیت تولید سیمان کشور افزون‌بر ۹۳ میلیون تن برآورد می‌شود؛ در حالی‌که نیاز کشور به این محصول حداکثر ۶۰ میلیون تن گزارش شده است. حال چنانچه مانعی در مسیر صادرات این محصول ایجاد شود، بدین معنی خواهد بود که بخش مهمی از ظرفیت‌های این صنعت خالی خواهد ماند.

وی افزود: صادرات به‌منزله ارزآوری است و در همین حال تولیدکنندگان می‌توانند از ارز حاصل از صادرات خود برای تامین قطعات و تجهیزات وارداتی خود استفاده کنند. درنتیجه مانع یادشده، تنها گریزگاه‌های صنعت سیمان برای تداوم فعالیت را هم مسدود کرده است.

این تولیدکننده سیمان افزود: این عوارض در شرایطی بر صادرات سیمان وضع شده که براساس بودجه ۱۴۰۱، معافیت‌های صادراتی کلینکر حذف شده است. گویی دولتمردان و سیاست‌گذاران هر روز مانعی جدید در مسیر فعالیت این صنایع قرار می‌دهند. با توجه رشد قابل‌توجه هزینه‌های حمل‌ونقل در سال‌های اخیر و همچنین با تاکید بر تاثیر بسزای قیمت حمل‌ونقل در هزینه تمام‌شده این محصول، دیگر صادرات سیمان صرفه اقتصادی ندارد.

وی با اشاره به شروع محدودیت تامین انرژی برق واحدهای سیمانی کشور از نیمه خرداد گفت: برق اختصاص‌یافته به این صنایع، کفایت راه‌اندازی تولید را نمی‌دهد. درنتیجه در ماه‌های آینده بازار داخلی با کمبود جدی سیمان مواجه خواهد شد.

بنابر اعلام رسمی وزارت نیرو این محدودیت‌ها تا نیمه شهریور ادامه خواهد داشت و بنابراین در اوج مصرف سیمان، تولید این محصول محدود خواهد شد.

گراوندی تاکید کرد: میزان برق اختصاص‌یافته به صنایع غیرکارشناسی است و نباید به تداوم تولید در این صنعت امید داشت.

میزان برق اختصاص‌یافته به صنعت سیمان بسته به ظرفیت تولید آنها مشخص شده است. به‌عنوان مثال، برای کارخانه ما که با دیماند ۴۱.۵ مگاوات فعالیت می‌کند، فقط ۱۱ مگاوات برق تامین می‌شود. در چنین شرایطی، توقف تولید در انتظار بسیاری از صنایع خواهد بود.

این فعال صنعت سیمان گفت: التهاب در بازار سیمان در سایه محدودیت‌های موجود در مسیر تولید به‌وجود می‌آید. در چنین شرایطی، عرضه یک محصول در بورس کالا، راهکار تنظیم بازار نیست. در واقع از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور، این محدودیت‌ها را برطرف کنند، نه‌اینکه هر روز سدی جدید در مسیر فعالیت ما بسازند.

سخن پایانی

فعالان صنعتی و تولیدکنندگان ضمن تاکید بر اهمیت و نقش بورس کالا در تنظیم بازار محصولات، تاکید دارند که بسیاری از تنش‌های حاکم بر بازار از سیاست‌گذاری غلط و همچنین محدودیت‌های موجود در مسیر تولید ایجاد می‌شود.

بنا بر اعلام وزارت نیرو از هفته آینده برق صنایع با محدودیت روبه‌رو خواهد شد. این محدودیت به کاهش تولید صنایع و افت عرضه آنها در بورس کالا منجر می‌شود. در چنین شرایطی، الزام به عرضه محصولات در بورس کالا، اگر نظارت دقیقی بر اجرای آن حاکم باشد، راهکار درستی است اما نباید به تنظیم بازار و گران نشدن قیمت‌ها امید داشت. افزایش قیمت‌ها در سایه کاهش تولید و عرضه، قانون بازار است و نمی‌توان با دستور مانع آن شد. درنتیجه از مسئولان انتظار می‌رود سیاست‌های کارآمدتری برای مقابله با این شرایط انتخاب کنند و همزمان به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور توجه داشته باشند.

یادداشت

چالش‌های تولید بیشتر می‌شود

امیرحسین کاوه
مدیرعامل گروه صنعتی سدید

این روزها حذف ارز ترجیحی به یکی از موضوع‌های بحث‌برانگیز در اقتصاد کشور بدل شده است. حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از لایحه بودجه ۱۴۰۱، موافقان بسیاری داشت. بسیاری از کارشناسان اقتصادی این ارز ترجیحی را عامل اصلی توزیع رانت و ناکارآمدی اقتصادی کشور می‌دانستند و بر حذف آن با هدف رفع مشکلات تاکید داشتند. با این وجود، جوانبی از این اقدام و تاثیر آن بر عملکرد صنایع هنوز موردتوجه قرار نگرفته است.

براساس قانون بودجه ۱۴۰۱، نرخ ارز محاسبه ارزش گمرکی کالاهای وارداتی در همه موارد از جمله محاسبه حقوق ورودی، براساس برابری نرخ ارز اعلام‌شده بانک مرکزی و مطابق ماده ۱۴ قانون امور گمرکی خواهد بود. پیش از این، نرخ ارز محاسبه ارزش گمرکی کالاهای وارداتی برای تمامی کالاها ۴۲۰۰ تومان بود و این تصمیم در بودجه سال آینده باعث ۵ برابر شدن این نرخ می‌شود.

براساس ماده یک قانون امور گمرکی، حقوق ورودی شامل دو ماخذ است که عبارتند از حقوق گمرکی تعیین‌شده از سوی مجلس شورای اسلامی و سود بازرگانی که از سوی هیات دولت تعیین می‌شود. حقوق گمرکی در حال‌حاضر حدود ۴ درصد برآورد می‌شود. البته با توجه به مصوبه اخیر مجلس شورای اسلامی و با توجه به آنکه نرخ ارز مبنای محاسبه ارزش گمرکی تغییر کرده، مقررشده حقوق گمرکی کالاهای اساسی و دارو به یک درصد کاهش یابد. همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد با توجه به تغییر نرخ ارز مبنای محاسبه ارزش گمرکی مبنای محاسبه ارزش گمرکی بیش از ۵ برابر افزایش خواهد یافت.

با توجه به محاسبه حقوق و عوارض گمرکی، عوارض هلال‌احمر و ارزش‌افزوده از مبنای محاسبه جدید، مبلغ پرداختی توسط صنایع افزایش قابل‌توجهی خواهد داشت. بدون تردید با تغییر شرایط، اغلب واحدهای تولیدی در تامین نقدینگی و همچنین ارائه ضمانتنامه بانکی با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهند شد.

در صورت وجود مشکلات مالیاتی و عدم‌شمول معافیت مالیاتی هنگام اظهار کالا، باید ۴ درصد به‌عنوان مالیات علی‌الحساب پرداخت شود. حال با توجه به تغییر نرخ ارز گمرکی، میزان پرداختی تولیدکنندگان به نهادهای دولتی به‌شدت افزایش خواهد یافت.

مسئله تغییر مبنای ارز در محاسبات مالی، به همین‌جا ختم نمی‌شود. چنانچه کالاهای وارداتی مشمول استاندارد اجباری باشند، واردکننده موظف است ۸ در هزار ارزش فوب کالا را به حساب سازمان ملی استاندارد واریز کند. حال تغییر یادشده در مبنای محاسبه ارز یادشده در این بخش نیز اعمال خواهد شد. اگر مسائل دیگری ایجاد و به متروکه شدن کالاهای وارداتی منتهی شود، مبالغ پرداختی از سوی واردکنندگان به دولت به‌شدت افزایش خواهد یافت.

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که باید منتظر اثرات تورمی ناشی از انتظارات تورمی نیز باشیم؛ یعنی اثرات این تغییر سیاست دولت بر همه جنبه‌های اقتصاد کشور نمایان می‌شود. البته این پایان کار نیست، چراکه تولیدکنندگان نیز با چالش‌هایی مانند کمبود نقدینگی، افزایش سرمایه در گردش موردنیاز، کاهش تقاضا و تعمیق رکود و... روبه‌رو هستند؛ یعنی چالش‌های ناشی از سیاست حذف ارز ترجیحی، عمیق‌تر از برآوردهای اولیه است.

یادداشت

ضرورت پایش مداوم لایه‌های ایمنی

محسن یحیایی
استاد دانشگاه کوئینزلند استرالیا

سوانح و حوادث معدنی شامل اتفاقاتی است که در هر بخش از زنجیره فعالیت‌های معدنی از اکتشاف تا استخراج، حمل‌ونقل، فرآوری و تولید محصول نهایی اتفاق می‌افتد. در دنیا سالانه هزاران معدنکار و پیمانکار معدنی دچار حادثه و آسیب ـ با شدت و تاثیرات مختلفی ـ می‌شوند.

حوادث معدنی که موجب صدمه به معدن و تجهیزات معدنی می‌شود، در مقایسه با سوانح انسانی، از اهمیت بسیار کمتری برخوردار است، حتی اگر خسارت‌های مالی بزرگ و قابل توجهی به‌بار آورد. دامنه حوادث معدنی بیشتر در محدوده خود معدن و پرسنل باقی نمی‌ماند و ممکن است جامعه‌ای بزرگ‌تر را تحت‌تاثیر قرار دهد. به‌عنوان نمونه حادثه شکستن سد باطله معدن Samarco متعلق به شرکت معدنی Vale در برزیل که در ۱۴ آبان سال ۱۳۹۸ (۵ نوامبر سال ۲۰۱۹ میلادی) رخ داد و جان ۱۹ انسان را گرفت، خسارتی بالغ بر ۶/۷۳ میلیارد دلار به‌بار آورد و مسیری به طول ۶۶۸ کیلومتر را با باطله‌های معدنی آلوده کرد.

در میان فعالیت‌های معدنی، معادن زیرزمینی و همچنین معادن زغال‌سنگ جزو پرحادثه‌ترین معادن به‌شمار می‌روند. این امر بیشتر به‌دلیل عوامل خطرآفرین زیادی است که در معادن زیرزمینی و معادن زغال‌سنگ وجود دارد. در معادن فلزات پایه اگرچه حوادثی رخ می‌دهد، اما میزان خطر در معادن زغال‌سنگ به‌سبب قرارگرفتن ماده معدنی در لایه‌های سست، بیشتر است.

اما به‌طور کلی ریشه هر حادثه‌ای را می‌توان در عوامل زیر جست‌وجو کرد: فرآیند کاری، مواد و ابزار کار، محیط کار، نیروی کار یا عامل انسانی و مدیریت.

سهل‌انگاری، کم‌توجهی و بی‌دقتی، نبود آموزش کافی، نقص در تجهیزات و روش‌های کاری، محیط کار غیراستاندارد و ضعف مدیریت هریک به‌تنهایی می‌توانند حادثه‌آفرین باشند. اما در بیشتر موارد مجموعه‌ای از این عوامل در بروز حوادث دخیل هستند، بنابراین برای پیشگیری از حوادث باید سازکارهای پایشی و مراقبتی برای هریک از این ۵ گروه تهیه و به‌دقت به‌کار گرفته شود.

براساس مدلی که به مدل پنیر سوئیسی معروف است، با ایجاد لایه‌های مختلف محافظتی می‌توان شانس همراستا شدن حفره‌های ایمنی طی فرآیند کار را کاهش داد و به این ترتیب از بروز حوادث جلوگیری کرد. اما به‌دلیل اینکه لایه‌های محافظتی موجب کندی و پیچیدگی روال کاری می‌شوند، اضافه کردن نامحدود لایه‌های محافظتی عملی نیست. به‌همین دلیل لازم است تا با بازنگری مداوم و ارزیابی عملکرد لایه‌های محافظتی به‌ویژه بعد از گزارش هر حادثه ـ صرف‌نظر از بزرگی آن ـ حفره‌های ایمنی موجود در هر لایه برطرف شود.

همان‌طور که اشاره شد، به‌ندرت یک عامل در بروز حادثه دخیل است. این نکته نشان می‌دهد که همه ما در هر سطح و مسئولیتی در تامین ایمنی محیط کار، ایمنی خود و همکاران‌مان و همچنین محیط و جامعه اطراف نقشی جدی داریم و هر نوع بی‌توجهی یا سهل‌انگاری، اگرچه ممکن است بلافاصله منجر به بروز حادثه‌ای نشود، اما وقتی که مجموعه‌ای از حفره‌های ایمنی در لایه‌های مختلف هم‌راستا شوند، احتمال بروز حادثه را به‌شدت افزایش می‌دهند.

نکته مهم دیگر سازکار و روال بررسی حوادث ایمنی است. در این زمینه باید علاوه بر تعیین عوامل موثر در ایجاد حادثه و تعیین سهم هر عامل، به بررسی ریشه‌های بروز حادثه نیز توجه شود و با همکاری کارگروهی خبره، دستورالعمل‌ها و روال‌هایی که در هر مرحله نتوانسته‌اند از بروز حادثه جلوگیری کنند، بازبینی و اصلاح شوند.

علاوه بر این، تمامی یافته‌ها و آموخته‌ها باید از طریق بسترهای همکاری بین صنایع به اشتراک گذاشته شود. به‌طور معمول خروجی این بررسی‌ها منجر به بازنگری و بروزرسانی دستورالعمل‌ها و قوانین در سطح ملی و همچنین مواد آموزشی در همه واحدهای آموزش ایمنی نیز می‌شود. به این ترتیب، تاثیر حوادث هرچند کوچک، در حد تشخیص و مجازات عوامل بروز حادثه باقی نمی‌ماند و در نهایت منجر به تغییراتی در روال‌ها و دستورالعمل‌ها، قوانین و شیوه آموزش افراد می‌شود تا از بروز حوادث مشابه پیشگیری کند. نکته آخر، نقش فناوری‌های پیشرفته در بالا بردن ایمنی کار و کاهش تاثیر حوادث است. امروزه با پیشرفت فناوری‌های خودکار و توسعه فناوری‌های دیجیتال نه‌تنها این امکان فراهم شده است تا نیروی کار انسانی از محیط‌های کاری خطرناک خارج شود، بلکه امکان پایش و ارزیابی مداوم شرایط، تشخیص سریع عوامل و شرایط بروز حادثه و هشدار به‌موقع به‌وجود آمده است که میزان بروز حوادث به‌ویژه حوادث انسانی را کاهش می‌دهد. امروزه فناوری توسعه و راهبری معادن بدون ورود نیروی انسانی (Zero entry mines) به‌سرعت در حال توسعه است و نمونه‌های متعددی از محیط‌های کاری با شرایط سخت را می‌توان نام برد ـ مثلا معادن زیرزمینی زغال‌سنگ و فلزات پایه ـ که بدون حضور نیروی انسانی و تنها با استفاده از ماشین‌های خودکار یا کنترل از راه دور فعالیت می‌کنند.

امیداست که با همکاری همه عوامل موثر در ایمنی محیط کار و بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته، از بروز حوادث در صنایع جلوگیری شود تا دیگر شاهد حوادث شدید شغلی در این حوزه نباشیم.

نوسازی ماشین‌آلات معدنی با تسهیلات

رئیس کمیته مصالح ساختمانی خانه معدن گفت: مصوبه‌ای برای واردات ماشین‌آلات معدنی نو و دست دوم ابلاغ شده است و به‌زودی واردات در این بخش انجام خواهد شد، اما ماشین‌آلات رده پایین و خرد از تولیدات داخل تامین خواهد شد.

محمدنبی یوسفیان در نشستی خبری اظهار کرد: این تصمیم در راستای سیاست‌های توسعه بخش معدن اتخاذ شده است و امیدواریم این روند همچنان ادامه پیدا کند.

از سوی دیگر، مدیرعامل صندوق سرمایه‌گذاری گفت: برای خرید ماشین‌آلات صنعتی و معدنی تسهیلات ۴ درصدی به معدنکاران تخصیص داده می‌شود.

به‌گزارش خبرگزاری صداوسیما، فرید دهقانی گفت: یکی از اهداف عمده وزارت صنعت،معدن و تجارت، توسعه و ساخت ماشین‌آلات معدنی داخلی است که در این حوزه باید حمایت‌های لازم انجام شود، به این منظور با هدف حمایت موثر از هپکو و دیگر سازندگان داخلی، یارانه سود تسهیلات به‌میزان ۴ درصد برای خریداران از سازندگان داخلی ارائه کرده‌ایم تا هزینه‌های مالی این بخش کاسته شود و مشوقی برای معدنکاران باشد.

وی در ادامه با تاکید بر توسعه فعالیت‌های مالی صندوق سرمایه‌گذاری از فعالیت‌های معدنی افزود: در این زمینه قراردادی با بانک تجارت به‌منظور گسترش فعالیت و خدمات مالی با معدنکاران و فرآوری‌کنندگان معادن داشته‌ایم.

گفت‌وگوی صمت با کارشناسان درباره ایمنی معادن و چند و چون آن

حادثه خبر نمی‌کند، اما...

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

وقتی خبر حادثه پیچید و با حجم عظیمی از درد و رنج مردمان روبه‌رو شدیم، آسیب‌های اقتصادی‌اش را به‌چشم دیدیم و تبعات درازمدتش را تصور کردیم؛ خواه ناخواه، دلشوره‌ای به جان‌مان می‌افتد، نگاهی به دور و اطراف می‌اندازیم، شرایط ایمنی محیط اطراف‌مان را می‌سنجیم و شاید برای آرامش خیال کاری هم انجام دهیم؛ اما به‌طورمعمول نگرانی‌ها به همان سرعتی که آمده‌اند، می‌روند و ما می‌مانیم و روزمرگی‌های زندگی و بی‌خبری تا حادثه‌ای دیگر. مصیبت آبادان ـ که دل همگی ما را خون کرد ـ باز اهمیت رعایت استانداردهای ایمنی و توجه به اقدامات پیشگیرانه را یادآور شد.

عنوان صفحه پیش‌رو معدن است و این حوزه یکی از حادثه‌خیزترین زیرمجموعه‌های بخش صنعت به‌شمار می‌رود، به این بهانه صمت به‌سراغ یکی از صاحبان معدن زغال‌سنگ و یکی از امدادگران سوانح رفت و تلاش کرد تا باب گفت‌وگو در زمینه توجه به نکات ایمنی در فعالیت معدن را بگشاید.

عکس: صمت

اگر نسبت به استانداردها بی‌توجهی صورت گیرد، به معدن اخطار می‌دهند و اگر تخلف، خیلی جدی باشد یا تکرار شود، آن واحد تعطیل خواهد شد

حادثه چیست؟

سعید صمدی ـ دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران: هر نوع اتفاق یا پیامد غیرقابل‌پیش‌بینی که صدمات جسمی یا خسارات مالی به‌دنبال بیاورد، حادثه نام دارد و به ۳ دسته جزئی، شدید و خیلی‌شدید تقسیم می‌شود.

جنجال زغال‌سنگ

همه معادن مستعد حادثه هستند، اما در کشور ما آمار حوادث معدنی دقیق و به‌تفکیک منتشر نمی‌شود. معادن زغال‌سنگ به‌واسطه شرایط خاصی که دارند، زیر ذره‌بین هستند و حوادث آنها بیشتر به‌چشم می‌آید و رسانه‌ای می‌شود. در حالی که به‌عنوان‌مثال در معادن سنگ‌های تزئینی و دیگر زیرمجموعه‌های این صنعت هم هر سال سوانح زیادی رخ می‌دهد. شاید برای مثال بتوان گفت آمار سالانه حوادث منجر به فوت در معادن روباز به اندازه معادن زیرزمینی و به‌ویژه زغال‌سنگ است، اما میزان توجهی که به آنها می‌شود، با هم تفاوت دارد.

شاید به این دلیل که بعضی از حوادثی که در معادن زغال‌سنگ اتفاق افتاده‌اند، در دسته بسیارشدید قرار داشته‌اند، به‌همین دلیل در ذهن مردم نقش بسته و افکار عمومی را به‌شکلی آزرده است که آن را فراموش نمی‌کنند. به‌عنوان مثال، چند سال پیش انفجاری در معدن زغال‌سنگ زمستان یورت استان گلستان رخ داد که منجر به جان باختن بیش از ۳۵ معدنکار شد. از این نظر، مشابه سوانح هوایی و خبر سقوط هواپیما است که بیشتر از دیگر حوادث به‌چشم می‌آید و موردتوجه قرار می‌گیرد.

پیشگیری از حادثه

معادن ـ از هر نوعی که باشند ـ ملزم هستند استانداردهای ایمنی را رعایت کنند. این استانداردها که در کتابچه‌ای گرد آمده است، از سوی وزارت کار یا صنعت، معدن و تجارت ابلاغ می‌شود، بنابراین معدنکار موظف است که این استانداردها را رعایت کند.

در این کتابچه، نکات ایمنی بخش‌های مختلف، از کارگاه استخراج گرفته تا کارگاه پیشروی، حمل‌ونقل و دیگر قسمت‌ها بسیار مفصل و با جزئیات ذکر شده است و این استانداردها باید در معدنکاری کشور رعایت شود، به‌عنوان‌مثال کارگاه استخراج در معادن زغال‌سنگ باید مجهز به سیستم تهویه مصنوعی باشد یا دستورالعمل‌های ویژه‌ای درباره لباس و کفش کارگران ذکر شده است. اگر نسبت به استانداردها بی‌توجهی صورت گیرد، به معدن اخطار می‌دهند و اگر تخلف خیلی جدی باشد یا تکرار شود، آن واحد صنعتی تعطیل خواهد شد.

بازرسی

مسئولیت اصلی بازرسی به‌عهده وزارت کار است، اما ناظران نظام مهندسی معدن هم از سوی وزارت صنعت،معدن و تجارت بازرسی‌هایی انجام می‌دهند. البته باید در نظر داشت که استاندارد کشور ما شاید منطبق با استانداردهای بین‌المللی نباشد. همین‌طور که درباره استانداردهای خودرو تفاوت‌هایی وجود دارد.

نظارت به‌عهده مهندس ناظر است که وظیفه و مسئولیتی دولتی است. مهندس ناظر باید حضور کمابیش مستمری داشته باشد. البته این موضوع بستگی زیادی به شرایط معدن دارد. برای مثال درباره معادن بزرگ شاید بیش از یک ناظر وجود داشته باشد و برای معادن بسیارکوچک شاید نظارت فقط یک بار در هفته انجام شود.

این سیستم به‌نیابت از وزارت صنعت،معدن و تجارت است. بازرسی‌های ادواری و سرزده‌ای هم هست که از سوی وزارت کار و باز هم با همکاری زیرمجموعه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام می‌شود.

یادگیری

بد نیست بدانید هر فردی که می‌خواهد وارد حوزه معدنکاری زغال‌سنگ شود، ابتدا باید تحت معاینات پزشکی خاصی قرار گیرد تا توانایی بدنی او اثبات شود. علاوه بر این، کارگران معدن زغال‌سنگ در هنگام کار هم به‌صورت دوره‌ای موردمعاینه قرار می‌گیرند. گذراندن دوره آموزشی ایمنی از دیگر پیش‌نیازهای فعالیت در این حوزه است. در این دوره‌ها متقاضی یاد می‌گیرد که چگونه با ابزار و تجهیزات برقی و مکانیکی کار، چطور از تجهیزات خودنجات استفاده کند و اگر حادثه‌ای اتفاق افتاد و مصدوم شد، چه باید بکند. مخاطب این دوره، کارگران و مهندسان شاغل درون معدن هستند.

مسئول آموزش

بار اصلی آموزش به‌عهده معدندار است و باید هزینه‌های آن را تقبل کند. درباره معادن زغال‌سنگ باید گفت ما در مواردی حتی از تونل شبیه‌ساز استفاده می‌کنیم تا کارگر قبل از شروع فعالیت در کارگاه اصلی، در این تونل‌ها آموزش عملی ببیند و روش استخراج زغال‌سنگ، حفاری، کار گذاشتن چوب‌بست و مانند آن را یاد بگیرد. علاوه بر این سازمان نظام مهندسی هم دوره‌های آموزشی خاصی برگزار می‌کند.

از طرف دیگر بعضی از فعالیت‌های معدنکاری ـ مثل آتشباری در معادن یا رانندگی بلدوزر و مشاغل تخصصی دیگری از این دست ـ نیاز به دریافت گواهینامه‌های خاص دارند. دوره آموزشی این مشاغل زیرنظر سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای برگزار می‌شود و متقاضی فقط پس از گذراندن موفقیت‌آمیز امتحانات، اخذ گواهینامه پایان دوره و تاییدصلاحیت حرفه‌ای اجازه فعالیت در آن بخش را به‌دست می‌آورد.

> ارتعاش مداوم باعث می‌شود دستان کاربر به‌طور کامل بی‌حس شود، کم‌کم رنگ ناخن‌ها بپرد و حالت سردی و کرختی به‌وجود آید که این شرایط، در بلندمدت باعث ناتوانی و کاهش فعالیت آن اندام خواهد شد

طبیعی یا غیرطبیعی

مهدی موذنی- مدرس مدیریت بحران و کارشناس امداد سوانح: آسیب‌هایی که در هنگام بهره‌برداری و فعالیت در معدن، به افراد یا اموال وارد می‌شود، زیر عنوان کلی سوانح معدنی قرار می‌گیرند. این حوادث ممکن است منشأ طبیعی یا غیرطبیعی داشته باشند.

سوانح طبیعی در شرایط طبیعی مثل سیل، زلزله یا رانش‌ها اتفاق می‌افتد و حوادث غیرطبیعی مثل انفجارات، بمب‌گذاری‌ها، حملات هوایی و مانند آن است.

خطرناک‌ترین‌ها

معادن به ۲ دسته روباز و زیرزمینی تقسیم می‌شوند. در معادن زیرزمینی و بسته، احتمال آسیب‌ها بالاتر می‌رود، علاوه بر آن فعالیت امداد و نجات هم بسیار سخت‌تر است، اما این به معنی ایمنی کامل در معادن روباز نیست.

در واقع باید گفت هر معدنی خطرات بالقوه خاص خود را دارد و باید موارد خاصی برای حفظ ایمنی آنها رعایت شود. سیل، رانش، انفجارات، تصادف‌ها، سقوط خودرو یا افراد و زیر آوار ماندن، از جمله حوادثی است که در معادن روباز رخ می‌دهد و مسدود شدن، ریزش تونل، محبوس شدن، کمبود اکسیژن و آب نمونه‌ای از حوادث معادن زیرزمینی هستند.

شبانه یا روزانه

برای افزایش ضریب ایمنی در معادن روباز، نخستین قدم، کاهش و حذف ریسک‌ها است، در مرحله بعد کنترل عوامل خطرزا اعم از طبیعی یا غیرطبیعی و جلوگیری از بروز خطاهای انسانی مطرح می‌شود که می‌تواند بسیار مهم و سرنوشت‌ساز باشد. در مرحله سوم، ضرورت استفاده از تجهیزات ایمنی فردی است که شامل کلاه، دستکش، عینک، ماسک، لباس مناسب، علائم هشداردهنده و امثال آن است که بسیار بسیار مهم تلقی می‌شود و از بروز حوادث بسیاری جلوگیری می‌کند. مورد بعدی استفاده از تجهیزات گروهی است که عبارتند از نوارهای خطر، آژیرهای خطر، بلندگو، پرچم، طنابچه‌ها و امثال آن. این قبیل تجهیزات به ۲ دسته شبانه و روزانه تقسیم می‌شوند که کاربری آنها از نام‌شان پیداست.

از جمله تجهیزات گروهی شبانه چراغ‌های چشمک‌زن، نورهای ال‌ای‌دی، انواع نورافکن و همچنین شبرنگ‌ها را می‌توان نام برد.

رواج آسیب‌ها

یکی از مشکلات عمده‌ای که در میان کارگران معادن روباز دیده می‌شود، آسیب‌های ناشی از ارتعاش تجهیزات است. ارتعاش مداوم دستگاه‌ها باعث می‌شود دستان کاربر به‌طورکامل بی‌حس شود، کم‌کم رنگ ناخن‌ها ببرد و حالت سردی و کرختی به‌وجودآید که این شرایط، در درازمدت باعث ناتوانی و کاهش فعالیت آن اندام خواهد شد. صدای بلند انفجارها، دستگاه‌ها و ابزار معدنی که می‌تواند روی حس شنوایی کارگران تاثیر منفی به‌جا گذارد از دیگر آسیب‌های متداول در میان کارگران است.

اهمیت نشت و ترک

باتوجه به تنوع حوادث و سوانح احتمالی برای هر معدن، شرایط و استانداردهای خاصی تعریف شده است. به‌عنوان‌مثال در معادن زیرزمینی، تونل‌ها باید به‌صورت مرتب و روزانه مورد بازرسی‌های دقیق قرار گیرد و شرایط محیطی و تغییرات آن از جمله هرگونه نشت، ترک، شکاف، تغییر جهت حرکت آب یا ریزش‌ها به‌دقت پایش شود. به این منظور، لازم است از ابزار خاصی مانند انواع گازسنج‌ها و لرزه‌نگارها استفاده کرد.

امداد و نجات

نجات، تکنیک‌های متفاوتی دارد. به‌عنوان مثال، آواربرداری، نفوذ، حفر تونل، استفاده از مته‌ها یا ابزار خاص از جمله این تکنیک‌ها است که باید مناسب‌ترین نوع آن باتوجه به ویژگی‌های معدن، شرایط منطقه و نوع حادثه انتخاب شود.

اما نکات کلیدی که باید در عملیات امداد و نجات در حوادث معدنی مدنظر قرار داد به‌ترتیب عبارتند از: ارزیابی کامل محیطی که نخستین و مهم‌ترین اقدام پیش از آغاز عملیات امداد و نجات در معادن روباز و زیرزمینی است.

در این مرحله باید خطرات بالقوه‌ای را که بعد از سانحه به‌وجود آمده است، شناسایی و ارزیابی کرد و برای رفع سریع این خطرات ـ که می‌توانند تیم‌های امدادی یا مصدومان را با آسیب‌های جدی روبه‌رو کنند ـ کوشید. دومین مرحله، عملیات جست‌وجو یا کشف است.

در این فاز اگر کسانی بر اثر حادثه حبس شده‌اند، باید مکان‌یابی شوند، بنابراین لازم است که ارزیابی مناسبی از منطقه صورت گیرد و نقشه محیط به‌طورکامل شناسایی شود.

به‌عنوان مثال برای نجات محبوس‌شدگان در معادن زیرزمینی، به‌طورمعمول از تونل‌های جانبی یا حمایتی استفاده می‌شود که برای حفر آنها باید ارزیابی درستی از نقشه و ویژگی‌های جغرافیایی منطقه وجود داشته باشد و در نهایت باید با استفاده از ابزار مناسب برای زنده‌یابی کار را پیش برد. نکته‌ای که در این مرحله بسیار حائزاهمیت است، دسترسی هرچه سریع‌تر به محل حبس‌شدگان است تا سریع‌تر عملیات آغاز شود، زیرا در این فاز، زمان، اهمیتی حیاتی دارد.

مرحله سوم فاز نجات است. برای این فاز، امدادگر باید از توانایی فیزیکی مناسبی برخوردار باشد، نجات در شرایط خاص را آموخته و به روش کاربری تجهیزات و کمک‌های اولیه تسلط کافی داشته باشد.

به‌عبارت ساده‌تر، امدادگران باید کاربلد باشند تا هم از خودشان در برابر خطرات محافظت کنند و هم دیگران را با استفاده درست از ابزار و تجهیزات لازم نجات دهند.

سخن پایانی

یاد قربانیان متروپل و دیگر حوادث ناشی از بی‌توجهی به ایمنی، گرامی باد. امید است از این پس، شاهد چنین سهل‌انگاری‌هایی نباشیم تا دیگر مصیبت‌هایی از این دست عزادار و سیاه‌پوش‌مان نکند.

اجرای سیستم‌های دانش‌بنیان در حوزه سلامت

رئیس سازمان نظام پرستاری کشور گفت: در مسیر تحقق شعار سال در حوزه تخصصی خودمان، برنامه‌های ویژه‌ای درباره ایجاد اشتغال‌های دانش‌بنیان در حوزه پرستاری داریم. محمد میرزابیگی در حاشیه هفتادونهمین اجلاس مدیران پرستاری دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور، در جمع خبرنگاران اظهار کرد: تعاملات بسیار خوب، عمیق و هدفمندی میان سازمان نظام پرستاری کشور و معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برقرار است، ما به‌عنوان نظام پرستاری و معاونت مربوطه در وزارت بهداشت به‌عنوان متولی این حوزه براساس اولویت‌های نظام سلامت در مسیر خدمت به مردم، برنامه‌های منسجم و مشترکی اجرا می‌کنیم. وی تصریح کرد: برنامه‌های این ۲ مجموعه در حوزه‌هایی همچون پذیرش دانشجو، بازنگری رشته‌ها و رشته مقاطع تحصیلی و بازآموزی‌ها و اخلاق پرستاری به‌صورت مشترک در حال اجرا است. رئیس سازمان نظام پرستاری کشور با ذکر این نکته که در راستای تحقق شعار سال در حوزه تخصصی خودمان، برنامه‌های ویژه‌ای درباره ایجاد اشتغال‌های دانش‌بنیان در حوزه پرستاری داریم، تاکید کرد: در حوزه دانش‌بنیان یکی از رشته‌هایی که می‌تواند اشتغال در موضوعات مراقبت در منزل، پرستاری جامعه‌نگر، خدمت به بیماران مزمن و خدمت به سالمندان ایجاد کند، رشته پرستاری است و در کنار آن این حوزه می‌تواند در زمینه راه‌اندازی سیستم‌های دانش‌بنیان مبتنی بر دنیای مجازی و فناوری‌های روز این حوزه، پیشگام این عرصه در حوزه سلامت باشد.

ترک سیگار به روش اپلیکیشنی

خدمات سلامت از سوی استارت‌آپ‌ها بر بستر پایش سلامت، به‌طورعموم از راه دور انجام می‌شود. به‌عبارت دیگر، اگر افراد به پزشک دسترسی نداشته باشند یا براساس شرایط اجتماعی مجبور باشند که در خانه بمانند، بهتر است از محصولات نرم‌افزاری دانش‌بنیان‌ها در این عرصه استفاده کنند. یکی از امکاناتی که فناوری در بحث پایش سلامت در اختیار افراد قرار می‌دهد، تغییر الگوی سبک زندگی است. کارشناسان معتقدند ترک سیگار و دخانیات با استفاده از اپلیکیشن‌ها می‌توانند فرد را در یک روال منظم قرار دهد، اما به‌راحتی نمی‌توانیم انتظار تاثیرگذاری جدی داشته باشیم. اپلیکیشن‌ها می‌توانند کاربرد مفیدی داشته باشند، به‌شرطی که هم خدمت‌گیرنده و هم خدمت‌دهنده، توانایی لازم را برای رسیدن به هدف موردتوجه به‌کار گیرند.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

ترک دخانیات جزو آن دسته از مسائلی است که فضای آنلاین به‌راحتی نمی‌تواند تاثیر جدی خود را روی فرد بگذارد

اصلاح سبک زندگی

همه ما می‌دانیم که استعمال دخانیات امری مضر است و در طولانی‌مدت می‌تواند آسیب جدی به افراد برساند. افزون بر اینکه فناوری‌هایی نظیر نانو با ساخت فیلترهای قلیان و سیگار اقداماتی فناورانه در این زمینه کرده است، اما نباید از تغییری که اپلیکیشن‌ها در سبک زندگی انسان عصر امروز ایجاد کرده‌اند، غافل شد. بنابراین می‌توان گفت همان‌گونه که برنامه‌های رژیم لاغری و اپلیکیشن‌های این حوزه مورداستفاده تعداد زیادی از جامعه هدف قرار گرفته است، به‌طورقطع برنامه‌های کاربردی برای ترک سیگار و دخانیات هم می‌توانند در این زمینه تاثیرگذار باشند.

صمت در این شماره به بهانه روز جهانی بدون دخانیات به اهمیت کاربرد این اپلیکیشن‌ها در اصلاح سبک زندگی و کمک به سلامت جامعه پرداخته است.

ایده‌پرداز و نوآور باشید

سیدسجاد مروجی در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت بروزرسانی در فناوری‌های سلامت‌پایه برای تجاری‌سازی گفت: مهم‌ترین مولفه برای ماندگاری یک استارت‌آپ، نوآوری و بروزرسانی آن است. این امر در فناوری‌های سلامت‌پایه بیش از هر چیز خود را نشان می‌دهد. به‌اعتقاد من، رهبران استارت‌آپ‌ها باید توجه داشته باشند آنچه با خود به بازار می‌آورند، هم جدید و هم به‌روز باشد. همچنین اگر استارت‌آپی می‌خواهد در حوزه سلامت به فعالیت بپردازد و در نهایت فرآیند تجاری‌سازی موفقی را تجربه کند، باید سرعت عمل بالایی داشته باشد.

وی گفت: سرعت نوآوری هم دیگر موضوعی است که در زمینه فناوری‌های سلامت‌پایه اهمیت زیادی دارد. از آنجایی که مباحث مربوط به سلامتی روزبه‌روز در جهان اهمیت زیادی پیدا می‌کند، شرکت‌های دانش‌بنیان یا استارت‌آپ‌هایی که در این زمینه فعالیت می‌کنند، علاوه بر اینکه باید نوآور باشند، لازم است با سرعت بالایی به تولید محصولات جدید بپردازند، اگر استارت‌آپی نتواند خود را با بازار به‌روزآوری کند، مسیر فروپاشی را طی خواهد کرد. سرعت بالای تحقیق و توسعه می‌تواند به دستیابی محصولات نو و جدید در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت بینجامد، بنابراین افراد باید بدانند که پژوهش، نخستین گام مهم در تولید محصولات سلامت‌پایه است.

ترک سیگار با تغییر رژیم غذایی

وی بااشاره به نقش فناوری در ترک دخانیات گفت: ترک دخانیات جزو آن دسته از روش‌های درمانی است که ارتباط زیادی با تغییر سبک زندگی دارد. استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیانی که در زمینه فناوری و سلامت فعالیت می‌کنند، می‌توانند رویکردهای مهمی در تغییر رژیم‌های غذایی اتخاذ کنند و کاربران با تغییر الگوی تغذیه‌ای خود در راستای ترک دخانیات و موادمخدر اقدام کنند. استعمال دخانیات بسان یک بیماری در نظر گرفته شده است و افراد برای ترک آن می‌توانند از محصولات دانش‌بنیان استفاده کنند و از طریق اپلیکیشن‌های موجود رصد شوند.

داده‌کاوی و تحول در پزشکی

وی با بیان اینکه، نخستین مولفه در ارتباط با دریافت اطلاعات افراد در تغییر سبک زندگی، داده‌کاوی است، گفت: شاید پرحجم‌ترین داده‌های پزشکی که داده‌کاوی درباره آن صحبت می‌کند، تصاویر پزشکی باشد که در حجم مگابایت اطلاعات ارائه می‌شود.

عضو شورای سیاست‌گذاری مرکز شتاب‌دهی سلامت اضافه کرد: البته ژنتیک مسئله داده‌کاوی را به‌طورکلی متحول کرد، به‌شکلی‌که اطلاعاتی که در این حوزه پزشکی ارائه می‌شود، در حجم گیگابایت است و به‌همین‌دلیل داده‌کاوی در این حوزه نقش خود را تغییر می‌دهد. در ایران و بسیاری از کشورها، داده‌های پزشکی در قالب فایل‌های داده‌ای به‌روز بانک اطلاعاتی ذخیره نمی‌شوند و در قالب «آنتولوژی بیس» هستند.

وی اضافه کرد: بخش عمده‌ای از داده‌کاوی‌هایی که اتفاق می‌افتد و بسترهایی که در این زمینه آماده می‌شود، در معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی انجام می‌شود، بنابراین برای داده‌کاوی صحیح، باید تلفیقی بین مجموعه‌های وزارت علوم و بهداشت شکل بگیرد یعنی مجموعه‌های مهندسی و پزشکی باید در کنار هم قرار بگیرند. بخش‌های دیگری در این زمینه در کلان ماجرا وظیفه‌ای دولتی است و بخشی دیگر می‌تواند در حوزه خصوصی باشد.

فردی که می‌خواهد سیگار را ترک کند در روزها یا حتی ماه‌های نخست، به‌لحاظ جسمی بدنش نیازمند نیکوتین است و بر اساس علم ترک اعتیاد، این فرآیند باید گام‌به‌گام و به‌آرامی سپری شود

ترک سیگار در فضای آنلاین دشوار است

داوود وحدت، کارآفرین و کارشناس فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با صمت گفت: ترک دخانیات جزو آن دسته از فرآیندهایی است که فضای آنلاین به‌راحتی نمی‌تواند تاثیر جدی خود را روی فرد بگذارد. اپلیکیشن‌ها می‌توانند کاربرد داشته باشند، به‌شرطی که هم خدمت‌گیرنده و هم خدمت‌دهنده، توانایی لازم را برای هدف موردتوجه داشته باشند. وی افزود: امیدوار هستیم باتوجه به تغییر نسل ـ که با فناوری اطلاعات مانوس‌تر هستند ـ از این فضا در راستای اصلاح سبک زندگی و ترک دخانیات بهره بیشتری گرفته شود، اما در وضعیت فعلی استارت‌آپ‌ها شرایط دشواری پیش‌روی خود دارند تا زمانی که ناظران حوزه بهداشت در کارشان شفافیت بیشتری به‌خرج ندهند، موفقیت در حوزه آنلاین برای استارت‌آپ‌ها دشوار است و درآمد آنچنانی ندارند و حتی با شکست مواجه می‌شوند.

آدامس به‌جای سیگار

وی ادامه داد: یکی از اقلامی که خوب است در خط تولید اقلام دخانی کشور قرار بگیرد، تولید قرص‌ها و آدامس‌های حاوی نیکوتین برای افرادی است که می‌خواهند سیگار را ترک کنند؛ با این تولیدات روند ترک این افراد را راحت‌تر کنیم. واضح است فردی که می‌خواهد سیگار را ترک کند در روزها یا حتی ماه‌های نخست به‌لحاظ جسمی بدنش نیازمند نیکوتین است و براساس علم ترک اعتیاد، این فرآیند باید گام‌به‌گام و به‌آرامی سپری شود.

به‌همین‌دلیل استفاده از قرص یا آدامس‌های حاوی نیکوتین کمک جدی به ترک سیگار می‌کند.

در واقع فرد با تهیه قرص‌هایی که ضرر بسیار کمتری از سیگار دارد یا آدامس‌های مشابه، می‌تواند نیکوتین بدن خود را تامین و به‌نوعی خود را از سیگار بی‌نیاز کند. در اصل هدف این است که یک سبک زندگی جدید برای افرادی ایجاد شود که تمایل شدید و همیشگی به استعمال دخانیات دارند. در ادامه، به معرفی اپلیکیشن‌های معروفی که در سطح دنیا مورداستفاده عموم افراد برای ترک سیگار قرار گرفته است، پرداخته‌ایم.

به‌آسانی تمام کنید

اپلیکیشن رایگان EasyQuit توانسته نمره بسیار بالایی از سوی کاربران اندروید و iOS دریافت کند. این برنامه قادر است اطلاعات مرتبط با روند ترک سیگار را ثبت کرده و جزئیات آن را برای افزایش انگیزه به افراد نشان دهد؛ روزها و ساعت‌های سپری‌شده از آخرین سیگار، مقدار پول پس‌انداز شده و میزان بهبود سلامت فرد طی زمان از جمله مواردی هستند که توسط اپ فراهم می‌شوند. برنامه EasyQuit دارای یک بازی داخلی است که بتواند حواس افراد را پرت و روحیه لازم برای مقابله با کشیدن سیگار در آنها را تقویت کند. دفترچه‌ای مخصوص نیز می‌تواند دفعاتی را که کاربر هوس سیگار کشیدن کرده است درون خود ذخیره کند. درون اپلیکیشن روشی جایگزین برای ترک تدریجی سیگار نیز در نظر گرفته شده است و برای افرادی که نمی‌توانند به‌صورت ناگهانی اقدام به ترک کنند، مفید است. طی زمان، نشان‌های مختلفی به کاربر اعطا می‌شود که نقش انگیزشی دارند؛ اگرچه جامعه کاربری یا محلی برای گفت‌وگوی افراد با یکدیگر درون اپلیکیشن وجود ندارد، نقدهای منتشرشده برای این برنامه، به‌صورت کلی مثبت هستند؛ نسخه رایگان EasyQuit دارای امکانات پایه است.

سیگار را حذف کن

برنامه Get Rich or Die Smoking روی جنبه اقتصادی ترک سیگار تمرکز دارد و جزئیات بیشتری پیرامون میزان ذخیره پس‌انداز ناشی از ترک را فراهم می‌کند. این اپ رایگان قادر است پس‌انداز کاربران را به دلار نمایش دهد و از ابزار داخلی برای تبدیل ارزهای مختلف به یکدیگر نیز پشتیبانی می‌کند. ردیاب سلامت نیز از دیگر قابلیت‌های موجود در آن به‌شمار می‌رود. یکی از نقاط قوت اپلیکیشن گفته‌شده، بهره‌گیری از انجمن گفت‌وگو است که کاربران در آن با یکدیگر در ارتباط هستند و نحوه خرج کردن پس‌انداز حاصل از ترک سیگار را با هم مقایسه می‌کنند. این مسئله از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، زیرا تحقیقات نشان داده‌اند که انگیزه مداوم برای ترک سیگار، عاملی بسیار ضروری و تعیین‌کننده محسوب می‌شود. ثبت فعالیت‌های معمولی از دیگر ویژگی‌های برنامه است که می‌تواند مسیر عادت‌های افراد را رهگیری کند. برخی کاربران شکایت‌هایی از عملکرد امکانات موجود در انجمن گفت‌وگو و باگ‌های مرتبط با آن داشته‌اند؛ اما ارائه رایگان خدمات موجب شده است تا به‌طور کلی رضایت بالایی از برنامه وجود داشته باشد.

آینده‌ات را ببین

اپلیکیشن Quit Genius با پرداخت درون‌برنامه‌ای براساس فرآیند رفتاردرمانی ـ شناختی توسعه یافته است و برای کاربرانی مناسب است که تمایل دارند از تکنیک‌های مخصوص تراپی نیز طی مسیر ترک سیگار بهره بگیرند. اگر سایر روش‌ها و برنامه‌های ترک سیگار پاسخگو نبوده است، این اپ می‌تواند جایگزین مناسبی به‌شمار رود. کاربر می‌تواند هدف اصلی خود را درون آن تعریف کند و سپس از تکنیک‌های مناسب برای دستیابی به آن بهره‌مند شود. شمارشگر میزان پس‌انداز و سال‌های اضافه‌شده به عمر افراد، از جمله مواردی هستند که در افزایش انگیزه کاربر تاثیرگذار خواهند بود. اگر هوس کشیدن سیگار کنید، می‌توانید از فایل‌های صوتی و تمرین‌های تنفسی موجود در برنامه استفاده کنید. در این برنامه، امکان چت کردن با مشاور شخصی ترک، امکان‌پذیر شده است که می‌تواند برای برخی افراد کمک بسزایی باشد. اطلاعات موجود در اپ Quit Genius بیشتر بر جنبه‌های روانشناسی ترک سیگار دلالت دارند. بازی‌های مبتنی بر دانش عمومی به‌شکل سوالات تستی یکی دیگر از ویژگی‌های جالب داخلی برنامه است و می‌تواند اطلاعات افراد را پیرامون فرآیند ترک سیگار به‌چالش بکشد؛ قابلیتی که در سایر عناوین مشابه به‌ندرت دیده می‌شود. استفاده از تمامی امکانات با خرید اشتراک ماهانه ۴ دلار امکان‌پذیر خواهد بود.

با انگیزه ترک کن

برنامه Kwit نیز از تکنیک‌های مبتنی بر رفتاردرمانی ـ شناختی برای کمک به کاربران برای ترک سیگار استفاده می‌کند. داشبورد شخصی افراد شامل میزان پیشرفت در مسیر ترک، همراه با دفترچه خاطرات شخصی است. کارت‌های انگیزشی یکی از قابلیت‌های منحصربه‌فرد و متفاوت اپلیکیشن هستند که در هنگام لغزش می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد. نمایش این کارت‌ها از طریق تکان دادن موبایل امکان‌پذیر است که نحوه تعامل بسیار جالبی محسوب می‌شود.

امکانات و ویژگی‌های مختلف Kwit به‌صورت رایگان در اختیار کاربران قرار گرفته است و نه‌تنها برای ترک سیگار عادی کاربرد دارد؛ بلکه می‌توان از آن برای ترک سیگارهای الکتریکی نیز استفاده کرد. هدف‌گذاری‌های داخلی شامل دستیابی به مقدار پس‌انداز مشخصی است که از طریق نخریدن سیگار حاصل می‌شود. کاربر می‌تواند در مواقعی که هوس سیگار کشیدن می‌کند، یادداشت‌هایی را برای مراجعه‌های آتی ثبت کند که بسیار امیدبخش ظاهر می‌شوند.

سخن پایانی

باتوجه به اینکه انسان عصر امروز تحت‌تاثیر جدی فناوری به‌ویژه نرم‌افزارهای مبتنی بر تلفن‌های هوشمند قرار گرفته است و این فرآیند جداناشدنی زندگی ما است، بی‌شک در مولفه‌ای نظیر سیگار نیازمند طراحی و ساخت اپلیکیشن‌هایی هستیم که بتوانند به افراد انگیزه و نظم کافی در ترک سیکار و دخانیات بدهد. این اپ‌ها باید حاوی اطلاعات کافی و درخوری باشند تا فرد را از روندی که می‌خواهد در ترک دخانیات در پیش بگیرد، آگاه‌تر کند.

نظرگاه

سهم تجهیزات پزشکی داخلی در بازار ایران

سیدحسین صفوی ـ رئیس هیات‌امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران: طی ۲۰ سال گذشته ایران در حوزه تولید تجهیزات و ملزومات‌پزشکی پیشرفت خوبی داشته و کشور ما در بسیاری از تجهیزات‌پزشکی و ملزومات مرتبط با این بخش به خودکفایی رسیده است. در ابتدای داخلی‌سازی تجهیزات‌پزشکی کالاهایی تولید شدند که فناوری پایینی داشتند، اما اکنون تولیدکنندگان ما به مرحله‌ای از رشد رسیده‌اند که محصولات خاصی که در دنیا تنها در انحصار برخی کشورها و کمپانی‌ها بوده یا فناوری آن انحصاری بوده، توسط تولیدکنندگان توانمند ما به مرحله تولید و داخلی‌سازی رسیده‌اند. این امر موجب صرفه‌جویی ارزی مطلوبی در زمینه تجهیزات‌پزشکی شده است.

نکته مهم دیگر این است که دسترسی ما به تجهیزات و ملزومات بخش سلامت در حوزه پزشکی و آزمایشگاهی و حفاظت فردی و پایش‌های سی سی یو و آی سی یو از قبیل مانیتور، ونتیلاتور و اقلام مهم دیگر در بحران‌هایی مثل کرونا بسیار بهتر شده است. این توفیق توسط بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌دست آمده است که تجهیزات فناورانه و مدرن حوزه تجهیزات‌پزشکی را با عمق تولید بالا و کیفیت استاندارد و نرخ رقابتی تولید کرده‌اند. چنین محصولاتی اگر از خارج کشور و به‌شکل واردات تامین شوند، نرخ بسیار بالایی دارند ضمن آنکه مشکلاتی نیز به‌دلیل تحریم داریم که زمان دسترسی به این تجهیزات را هم در مواقع بحرانی که زمان اهمیت فراوانی دارد، افزایش می‌دهد. محصولات مونتاژی در عمل کمکی به ما نمی‌کنند، چرا که همان مشکلات محصولات وارداتی را خواهند داشت. بر این اساس، سیاست هیات‌امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران بر حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تولیدکننده واقعی استوار است.

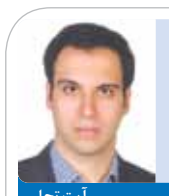
در بیش از ۸۰ درصد محصولات حوزه سلامت که در کشور توزیع می‌شود، از توانمندی شرکت‌های داخلی استفاده می‌کنیم و ۲۰ درصدی که از طریق واردات تامین می‌شود نیز کالاهای های‌تک هستند که مشابه تولید داخل ندارند. علاوه بر این، هیات‌امنای صرفه‌جویی ارزی، ۱۲ محصول حوزه سلامت را که برای نخستین‌بار درکشور تولید شده حمایت کرد و قرارداد بسته شد و خرید اول این محصولات را انجام دادیم. در سال ۱۴۰۰ بیش از ۴ هزار میلیارد تومان تجهیزات و ملزومات‌پزشکی تولید داخل با حمایت هیات‌امنای صرفه‌جویی ارزی خریداری شده که ضمن کمک به شرکت‌های تولیدکننده و دانش‌بنیان داخلی، تولید ملی و اقتصاد دانش‌بنیان نیز از این محل موردحمایت قرار گرفته است.

قیمت‌گذاری تجهیزات براساس کیفیت، برای تجهیزات و ملزومات‌پزشکی تولید داخل است. از آنجایی که تعداد تولیدکنندگان‌مان در این حوزه افزایش یافته است، شاهد ایجاد یک شرایط رقابتی در بین تولیدکنندگان تجهیزات و ملزومات‌پزشکی در داخل کشور هستیم. با این هدف که رقابت‌های موجود در میان تولیدکنندگان کالاهای پزشکی در کشور منجر به ارتقای کیفیت این کالاها شود، برنامه اداره‌کل تجهیزات‌پزشکی این است که محصولات پزشکی تولید داخلی را براساس کیفیت رتبه‌بندی کند. باید توجه کرد که این رتبه‌بندی هم بر قیمت‌گذاری تاثیر مستقیمی دارد؛ چرا که هزینه‌ای که تولیدکننده برای تولید محصول باکیفیت متحمل شده، بیشتر بوده است. این اقدام منجر به افزایش کیفیت در حوزه کالاهای پزشکی تولید داخلی خواهد شد. به‌عنوان مثال در حوزه باند و گازهای تولید داخل این طرح را اجرا کردیم و در نهایت شرکت‌هایی که در رتبه‌های پایین کیفی قرار داشتند، برای ارتقای کیفیت، تلاش کردند و اصلاحاتی را در خطوط تولیدشان ایجاد کردند تا رتبه خودشان را ارتقا دهند. از نظر تعدادی، کالاهای پزشکی تولید داخل به‌میزان ۷۰ درصد در کشور مورداستفاده قرار می‌گیرند.

از نظر ریالی هم ۴۰ درصد سهم بازار کشور را کالاهای پزشکی تولید داخلی به خود اختصاص می‌دهند که امیدواریم به‌تدریج بتوانیم این سهم را افزایش دهیم.

یادداشت

مالیات، ابزار کاربردی تامین بودجه

آیت تجلی
کارشناس بازار پولی و مالی

کشـور برای تامیـن منابع بودجـه نیاز به ابزارهـای مالـی دارد. ابزارهـای مالـی باید درآمدهـای بودجه را طبـق برنامه‌ای کلان و مـدون محقق کننـد. تامیـن منابع مالی بـرای فعالیت‌هـای اقتصـادی از مهم‌ترین سـرفصل‌های برنامه‌ها و اقدامـات نهادهای مسـئول در هر کشـوری اسـت. در اقتصاد ایـران سیاسـت‌های بودجه‌بنـدی و تامین منابع مالی بر پایه فروش نفت است. در کنار تامیـن مالی از طریق نفت‌فروشـی ابزارهای دیگری هم پیش‌بینی شـده است. بی‌تردید اقتصـادی ماننـد اقتصاد ایران بـرای حفظ تولید و اشـتغال و مبادلات تجاری حتی در همین سطح فعلی نیازمند تامین مالی است؛ چه رسـد به اینکه بخواهد به رشد اقتصادی مطلوبی نیز برسـد که در این صورت نیاز به تامین مالی در اقتصاد مضاعف می‌شود.

بانک مرکـزی در جایگاه یکی از مهم‌ترین نهادهای پولی، نقشـی انکارناپذیر در تامین مالی طرح‌های صنعتی، تولیدی و ساختمانی دارد. در حـال حاضر، بروز برخی مسـائل و مشکلات در اقتصاد کشور سبب شده بانک‌ها با مشکل تامین مالی روبه‌رو شوند. در همین راستا بانک مرکزی سیاست‌های پولی و مالی را تبیین کـرده که از دو طریق مسـتقیم و غیرمسـتقیم قابـل اجـرا اسـت. در اجرای سیاسـت پولی، بانک مرکزی می‌تواند به‌طور مستقیم قدرت تنظیم‌کنندگی خود را به‌کار گیـرد یا به‌طور غیرمسـتقیم از اثرگذاری بر شـرایط بازار پول به‌عنوان انتشاردهنده پول پرقدرت (اسـکناس و مسـکوک در جریان و سـپرده‌های نزد بانک مرکزی) استفاده کند. یکی از متداول‌تریـن روش‌های تامین مالی بانک‌ها اسـتفاده از اوراق بهادار با پشـتوانه وام‌های رهنی اسـت، اما استفاده از این ابزار در بانک‌های اسـلامی سـابقه فراوانی ندارد. با تصویـب قانون بازار اوراق بهادار در سـال ۱۳۸۴، بسـتر قانونـی لازم بـرای طراحی و انتشـار اوراق بهادار جدید پدیده آمده است. روش دوم اسـتفاده از منابـع مالیاتی اسـت که این راه سـابقه‌ای طولانـی در دولت‌های گوناگـون جهـان دارد. بر همین اسـاس دو نوع ابزار سیاست پولی قابل‌تفکیک است که ابزارهای مستقیم (عدم اتکا به شرایط بازار) و غیرمستقیم (مبتنی بر شرایط بازار) سیاست پولی نامیده می‌شوند.

تامیـن مالـی مجموعـه‌ای از شـیوه‌ها و عملیـات تامین مالی از قبیل تنزیل اسـناد دریافتنـی، خرید دیـن، عاملیـت، عاملیت معکـوس، پرداخـت تسـهیلات و اوراق بهادارسـازی اسـناد دریافتنی اسـت که در چارچـوب روش‌هـای زنجیـره‌ای، منجر به بهبود مدیریت سـرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی می‌شود.

در ایـن روش، به‌جـای شـیوه سـنتی دریافت تسـهیلات مسـتقیم، فرآیند تامین مالـی بنگاه‌ها به‌صورت پیوسـته و در طول زنجیره‌هـای تامین و مبتنی بر جریان واقعی کالا و خدمت صورت می‌گیرد.

شـاخص‌ترین ابزار پولی مالی که امسـال دولت بر درآمد حاصل از آن متمرکز شـده، مالیات است. مالیات معمول‌ترین و مهم‌ترین منبـع درآمد عمومـی و یکـی از موثرترین ابزارهای سیاسـت‌های مالی دولت‌ها به‌شمار می‌رود.

دولت می‌تواند به‌واسـطه این ابزار بسیاری از خدمـات اجتماعـی و رفاهی را در خدمت مـردم قرار دهـد و به بسـیاری از فعالیت‌ها و جریانات اقتصادی و اجتماعی سمت‌وسـو ببخشد.

دولـت سـال گذشـته منابـع و مصارف سـال پیـش روی خـود را در سـند بودجه تدویـن و بـه مجلس بـرای تصویـب ارائه کـرد. نکتـه‌ای کـه در ایـن بودجه بسـیار مهم اسـت، افزایش سـهم درآمـد مالیاتی است.

بالا بودن سهم منابع حاصل از فروش نفت و پایین بودن سـهم وصولی‌های مالیاتی در ترکیـب منابع بودجه عمومـی دولت، علاوه بـر آنکه عوارض ناگواری همچون وابسـتگی درآمد کشـور به صدور یک کالا دارد، اقتصاد کشور را از امکان استفاده موثرتر از مالیات‌ها برای اعمال سیاسـت مالی محروم سـاخته، اما با آسیب‌شناسـی مالیات‌ستانی در بودجه راهی به نسـبت جدید پیش پای تامین مالی بودجه کشور از طریق بانک‌ها باز شد.

امکان استعلام مبالغ مسدود شده حساب‌ها بابت چک برگشتی

بـه گزارش بانک مرکزی از این پس می‌توان با مراجعه به وب‌سـایت بانک مرکزی از مبالغ مسدود شده حساب‌ها بابت چک برگشتی آگاهی یافت.

بـه گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، در جریان اجرای طرح قانونی مسـدود کردن وجوه صادرکننده چک برگشـتی به اندازه کسری مبلغ چک در حسـاب‌های بانکـی، بانک مرکزی به‌منظور آگاهی مشـتریان از مبالغ مسـدود شده حساب‌ها بابت چک برگشـتی، تمهیدی را روی وب‌سایت خود فراهم کرده است.

بر این اسـاس هموطنان می‌توانند با مراجعه به سـایت بانک مرکزی به نشـانی www.cbi.ir، در قسمت فوتر (پانوشت) وب‌سایت، از بخش «اسـتعلام مبالغ مسدود شده حسـاب‌ها بابت چک برگشتی» از مبالغ مذکور آگاهی یابند. شـهروندان می‌توانند بـا مراجعه به این صفحه و با وارد کردن اقلام اطلاعاتی شـامل کد ملی یا شماره تلفن همراه صاحب حسـاب، از دو شـیوه «اطلاعات چک» و «کد رهگیری چک برگشتی» نسـبت به استعلام مبالغ مسـدود شده حسـاب‌ها بابت چک برگشتی اقدام کنند. رفرآیند مسدودسـازی حساب صادرکنندگان چک برگشتی به‌صورت تدریجی و براسـاس توالی چک‌هایی است که به بانک مرکزی ارسال می‌شود و این فرآیند در روزهای نخست آغاز طرح براساس تعداد پیش‌بینی شده انجام خواهد شد و پس از جمع‌آوری بازخوردهای طرح از بانک‌هـا، این فرآیند حداکثر طـی حدود یک هفته به تمام چک‌های برگشتی تسری پیدا خواهد کرد.

صمت از نگاه کارشناسان بررسی می‌کند

تبعات اخذ مالیات از دود

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

شـاخص‌ترین تفاوت بودجه مصوب ۱۴۰۱ نسـبت به بودجه سال‌های گذشـته، افزایش درآمدهای دولت با تکیه بر درآمدهای مالیاتی اسـت. در این بخش افزایش ۶۰ درصدی مالیات سیگار به‌عنوان ابزاری برای بازدارندگی از مصرف سـیگار در نوع خود جالب توجه اسـت. در کمیسیون تلفیق یکی از مصوبات پرسـروصدا دریافت مالیات از سـیگار بود. برای هر کارتن سیگار تولید داخل ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و هر کارتن سـیگار خارجی ۳ میلیون تومان مالیات نخی پیش‌بینی شده که ۸۲۰ درصد نسبت به مالیات نخی سال گذشته سیگار افزایش داشت. این موضوع از زمانی که مطرح شد، انتقادات زیاد تولیدکنندگان سیگار، وزارت صنعت، معدن و تجارت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز را به همراه داشت. از آنجا که سیگار در راسته کالاهای آسیب‌رسان به سلامت جامعه قرار می‌گیرد، در نگاه اول تعیین مالیات حداکثری برای آن منطقی به‌نظر می‌رسد اما برخی کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار دیدگاه مثبتی به این مسئله ندارند. مخالفان افزایش مالیات سیگار معتقدند با این اقدام مصرف سـیگار نه‌تنها کاهش پیدا نمی‌کند، بلکه ورود غیرقانونی و قاچاق این کالا به کشور تشدید می‌شـود و در مقابل میزان تولید و درآمدهای مالیاتی دولت کاهش می‌یابد. بنا به‌گفته سازمان امور مالیاتی پیش‌بینی می‌شود از محل افزایش مالیات سیگار حدود ۱۸ هزار میلیارد تومان مالیات اخذ شـود. البته طرح افزایش مالیات سـیگار در حالی با رای مثبت نمایندگان مواجه شـده که اخیرا نیز در قانون مالیات بر ارزش افزوده، برای انواع مواد دخانی و سـیگار مالیات وضع شده است. در ادامه این گزارش صمت در گفت‌وگو با کارشناسـان مالیات سیگار و تاثیر آن بر درآمدهای مالیاتی دولت را بررسی کرده است.

عکس: صمت

به‌دلیل افزایش نرخ یک نوع سـیگار فرد احسـاس می‌کند قدرت خرید آن سـیگار را ندارد و در نهایت کمتر از آن سیگار یا دخانیات استفاده می‌کند

جایگزینی سیگار با محصولات بی کیفیت‌تر

میثـم حاج‌محمـدی، کارشـناس امـور مالیاتـی درباره تاثیـر افزایش مالیات سـیگار به صمت گفت: تولیدکنندگان و واردکنندگان سـیگار و تنباکو موظف به پرداخت مالیات هستند.

همچنین در پایان هر دوره مالیاتی علاوه بر تسـلیم اظهارنامـه مالیـات بـر ارزش افـزوده که ویـژه کلیه عرضه‌کنندگان سـیگار و دخانیات اسـت، باید به‌طور جداگانه اظهارنامه موضوع ماده ۷۳ قانون برنامه ششم توسعه را نیز تسلیم و مالیات وضع‌شده را تمام و کمال پرداخت کنند.

وی بـا بیان اینکه هـدف اصلـی از افزایش یا وضع مالیات دخانیات کاهش مصرف است، گفت: با افزایش نرخ سـیگار، میـزان تقاضا، مصـرف و خرید دخانیات کاهش می‌یابد.

این کارشـناس امور مالیاتی دربـاره تاثیر مالیات بر مصـرف دخانیات اظهار کرد: دو وضعیت برای افراد در صورت گران شـدن سیگار محتمل اسـت؛ اول اینکه به‌دلیل افزایش نرخ یک نوع سـیگار فرد قدرت خرید آن را نـدارد و در نهایت کمتر از آن سـیگار اسـتفاده می‌کند.

دوم اینکه به‌دلیل نبود توان خرید نوع خاصی از یک برند سـیگار، نوع ارزان‌تـر و دارای کیفیت پایین‌تر را جایگزین می‌کند. در این حالت سلامتی مصرف‌کننده با آسیب بیشتری مواجه خواهد بود.

وضع مالیات بر کالاهای آسیب‌رسان

حاج‌محمدی با اشـاره به اینکه دولت در سـال‌های اخیـر با هـدف کاهش مصـرف دخانیـات و افزایش درآمـد، بر کالاهـای آسیب‌رسـان مانند «سـیگار»، «تنباکو» و «نوشـابه» مالیات وضع کرده، اظهار کرد: باید در نظر داشـت افزایش مالیات یک کالا به‌صورت غیراصولی نه‌تنها موجب کاهش مصرف نمی‌شود، بلکه کاهـش توان رقابت تولیدکنندگان مجاز سـیگار و در نهایت کاهـش تولید ایـن کالا در کشـور را به‌دنبال دارد.

وی در پاسـخ به این پرسـش که آیا افزایش مالیات دخانیـات باعث افزایش درآمد دولت می‌شـود، گفت: شـاید در ظاهر هدف اصلی از افزایش مالیات، افزایش درآمدهـای دولت به‌نظر برسـد، امـا مهم‌ترین هدف دولت از وضع مالیات، هدایت اقتصاد است.

دولت بر کالاهایی با آثـار بیرونی منفی (مانند مواد دخانـی) مالیات وضـع می‌کند و به کالاهایـی با آثار بیرونی مثبت بـرای جامعه (ماننـد محصولات لبنی) یارانه می‌دهد.

به‌طورمثـال در وضع مالیات بر سـیگار هدف اصلی هدایـت جامعـه به سـمت کاهش مصرف سـیگار در بلندمدت است.

آموزش، راهکار کاهش مصرف سیگار

وی در تایید استدلال وزارت بهداشت در زمینه فواید افزایش مالیات سیگار و استفاده از درآمدهای حاصل از آن برای پیشبرد برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی گفت: می‌توان این ادعا را که افزایش مالیات منجر به کاهش مصرف دخانیات می‌شود پذیرفت، اما متاسفانه از آنجا که تاکنون برنامه مدونی در این حوزه تبیین نشـده و همچنین کالای قاچاق به‌راحتی وارد کشـور می‌شـود نمی‌توان به اثر مثبت افزایش مالیات بر کاهش مصرف سیگار امیدوار بود.

این کارشـناس امور مالیاتی افـزود: افزایش نرخ در کالاهایی با کشـش قیمتی بالا باعـث کاهش مصرف می‌شود، اما در کالاهایی با کشش قیمتی پایین به افت زیادی در مصرف آنها منجر نمی‌شود.

سـیگار کالایی با کشـش قیمتی پایین است؛ یعنی افزایـش نرخ آن منجـر به کاهـش قابل‌توجه مصرف نخواهـد شـد؛ بنابرایـن افزایـش مالیات سـیگار بر کاهـش میزان مصـرف آن در کشـور ما تاثیر زیـادی ندارد و حتـی منجـر بـه افزایـش قاچـاق این کالا نیز می‌شـود و در نهایـت درآمـد فعلـی دولـت از مالیـات دخانیـات را هـم کاهـش خواهد داد.

تاثیر ابزار کنترلی

حاج‌محمدی در پاسخ به این پرسش که چرا افزایش مالیـات دخانیـات در ایـران نمی‌توانـد باعث کاهش مصرف و افزایش درآمدهای مالیاتی دولت شود، گفت: هر میـزان افزایش مالیات سـیگار، منجـر به افزایش درآمد دولت نمی‌شود و حتی از یک مرحله به بعد این مسئله نتیجه عکس خواهد داشت، زیرا قاچاق افزایش پیدا خواهد کـرد که کاملا از تاثیـر ابزارهای کنترلی اقتصاد رسمی مانند مالیات مصونیت دارد.

با موارد گفته‌شده می‌توان پیش‌بینی کرد با افزایش غیرمنطقـی مالیـات نه‌تنها تولید مجـاز دخانیات در کشـور کاهش می‌یابد، بلکه با تشـدید قاچاق سیگار، درآمد دولت از محل مالیات دخانیات نیز کمتر خواهد شد.

هر چه یک محصول آسیب‌رسان گران‌تر باشد، توان اقشار جامعه برای تهیه آن کمتر می‌شود

سوددهی سیگار هم‌اندازه پتروشیمی

میثـم رادپـور، کارشـناس اقتصـاد دربـاره اعمال مالیـات مضاعف بر کالاهـای مضر به‌ویژه سـیگار به صمت گفـت: یکـی از راهکارهـای کاهـش مصرف کالاهای آسیب‌رسـان، اعمال مالیـات ارزش‌افزوده یا افزایـش نرخ این نوع محصولات اسـت. در بسـیاری از کشـورهای توسـعه‌یافته جهـان، از اعمـال نـرخ مالیات بالا بر دخانیات به‌عنوان ابزار سیاسـت کنترل مصـرف این‌گونه مـواد، کاهش بیماری‌های ناشـی از مصـرف دخانیات و بهبود سـلامت جامعـه بهره برده می‌شود.

وی افـزود: افزایـش مالیـات سـیگار و دخانیـات، زمینه‌سـاز افزایش نرخ این مواد اسـت و افزایش نرخ نیز احتمال قطع مصرف در اقشـار کم‌درآمد و کاهش مصـرف در قشـرهایی بـا درآمد بالاتـر و به‌طور کل، کاهش قابل‌توجه میزان مصرف مواد دخانی در جامعه را به‌دنبال دارد.

این کارشـناس اقتصاد درباره حجـم بازار و گردش مالـی دخانیات در ایران و جهـان گفت: این صنعت و بازار آن جزو ۵ صنعت پرسود دنیا به‌شمار می‌رود و در بسیاری از کشورها نیز از نظر سوددهی هم‌رده صنعت فولاد و پتروشیمی است. ایران یکی از کشورهایی است کـه کمترین میزان مالیات را از مواد دخانی در منطقه خاورمیانه و جهان دریافت می‌کند.

سود دلالان در فقدان مالیات منطقی

این کارشناس اقتصاد ادامه داد: میزان مالیات سیگار در ایران در مقایسـه با کشـورهای دیگر بسیار ناچیز اسـت، اما این موضـوع به این مفهوم نیسـت که نرخ سـیگار برای مصرف داخلی خیلی ارزان است، چراکه عملا قیمت‌ها افزایش یافته‌اند، اما این سودها در فقدان نرخ‌هـای مالیاتی منطقی، عایـد دلالان، قاچاقچیان و واسطه‌ها شده است.

رادپور با تاکید بر اینکه مسـتندات علمی و قوانینی که در داخل کشور یا سطح بین‌الملل در زمینه مبارزه با دخانیات تصویب می‌شـود، با هدف حفاظت سلامت عمومی در برابر صنایع دخانی اسـت، گفت: هرچه نفع صنعـت دخانیـات افزایش یابد، منافع حوزه سـلامت که همان کاهش مصـرف دخانیات با اعمال تمهیدات مالیاتی است، کاهش می‌یابد.

وی با تاکید بر اینکه براسـاس اعلام سازمان جهانی بهداشـت در کشـورهای دارای درآمـد بـالا کـه بر توتـون و دخانیات مالیات بالایی وضـع کرده‌اند، بازار سـیاه سـیگار به‌وجود نیامده، گفت: بازار گرم قاچاق دخانیات در کشـورهایی با درآمد کـم، دقیقا به‌دلیل ضعف نظام‌هـای مالیاتی و قوانیـن کنترلی بر صنعت دخانیات اسـت. رادپور در ادامـه تصریح کرد: افزایش مالیـات مواد دخانـی میلیون‌ها نفـر را نجات خواهد داد.

در پایین‌ترین میـزان، افزایـش مالیاتی که موجب افزایـش ۲۰ درصدی نـرخ محصولات دخانی شـود، می‌توانـد از بیش از ۱۰ میلیـون مرگ‌ومیر زودهنگام ناشـی از مصرف دخانیـات در طول ۵۰ سـال آینده پیشگیری کند.

وی افـزود: باوجود اینکه کمیسـیون تلفیق مجلس شورای اسـلامی طرح افزایش مالیات را برای درج در قانـون بودجه ۱۴۰۱ پذیرفت، همچنان ایران کمترین مالیات را بر محصولات دخانی دارد و قاچاق فقط بهانه و توجیهـی برای جلوگیری از افزایش مالیات و متقاعد ساختن دولت و مجلس برای عقب‌نشینی از تصمیماتی که می‌تواند منجر به کاهش مصرف مواد دخانی از یک طرف و بکارگیری مالیات دریافت‌شده برای رفاه مردم از طرف دیگر شود.

وی ابـراز امیـدواری کـرد بـا افزایـش مالیـات از کاهش سـن مصرف‌کنندگان سـیگار جلوگیری شود تـا آثـار زیانبار مصـرف سـیگار بر سـلامتی کاهش پیـدا کنـد و دولت مجبور نباشـد چند برابـر میزانی کـه از فروش سـیگار نفع می‌برد بـرای درمان هزینه کند.

هرچه مالیات بیشتر: مصرف کمتر

این کارشـناس اقتصاد بـا تاکید بر اینکـه افزایش مالیات سـیگار می‌تواند الگوی مصـرف را تغییر دهد، اظهار کرد: هرچه یک محصول آسیب‌رسـان گران‌تـر باشـد، توان اقشـار جامعه برای تهیه آن کمتـر می‌شـود. همچنین دولت با وضع مالیات بر سیگار می‌تواند هزینه‌های آنی سیگار کشیدن را افزایش دهد و مصرف‌کننـده آن را تنبیه کنـد و فرد تعداد نخ‌های کمتری مصرف کند یا آنکه به‌طور کل سـیگار را ترک کند.

وی با تاکید بر اینکه یکی از مهم‌ترین سیاسـت‌های جهانـی در کاهش تقاضا برای سـیگار، تنظیم قیمت این محصول اسـت، اظهار کرد: تحمیل اشکال مختلف مالیات، یکی از راهبردهای کلیدی تنظیم قیمت برای جلوگیری از شروع مصرف و افزایش میزان ترک سیگار است.

وی افزود: براساس استانداردهای جهانی و در مقایسه با کشورهای توسـعه‌یافته باید بخشی از درآمد حاصل از فروش دخانیات در حوزه سـلامت هزینه شـود تا با اصلاح الگوی مصرف و کاهش تقاضا ناشـی از مالیات سرانه هزینه دارو و درمان کشور هم کاهش یابد.

سخن پایانی

هدف از افزایش مالیات محصولات آسیب‌رسان از جمله دخانیات، کاهش مصرف با هدف بالا بردن الگوی زیسـت سلامت در جامعه است. کارشناسان موافق این راهکار اعتقاد دارند توجه به مالیات بر مصرف یعنی تاکید بر کاهش مصرف محصول مضر در سطح جامعه. دولت‌ها با استفاده از عواید حاصل از این مالیات‌ها می‌توانند پروژه‌های اجتماعی و اقتصادی را حمایت کنند.

در مقابـل مخالفـان، افزایش مالیـات دخانیات را عاملی برای رونـق بازار قاچاق می‌داننـد و می‌گوینـد افزایش مالیات دخانیات نه‌تنها منجـر به کاهش مصرف این مواد نمی‌شـود، بلکه افزایش قاچـاق و کاهش درآمدهای دولـت را به‌دنبال خواهد داشت، زیرا یکی از راه‌های مقابله با قاچاق دخانیات تامین این کالا به‌صورت قانونی در داخل کشـور اسـت. اگر به‌نام کاهش مصرف دخانیات با اخذ مالیات غیرمنطقی سـیگار قانونی در بازار کاهش پیدا کند طبیعتا گرایش به سمت قاچاق افزایش پیدا می‌کند.

گزارشی از بازار دخانیات پایتخت

دورهمی با طعم تنباکو

آیدا فریدی: بازار دخانیات مولوی معروف به بازار حضرتی، محل فروش انواع دخانیات شامل توتون و تنباکو و متعلقات آن است. اینجا جایی است که تمام گزینه‌هایی که با ذائقه یک دورهمی دوستانه سازگار است را پیدا می‌کنید؛ گزینه‌هایی که بخش جدایی‌ناپذیر اغلب دورهمی‌های ایرانی است. انواع باربی‌کیو، کباب‌پز و منقل و سیخ‌های کباب و البته قلیان و انواع تنباکو. تاریخ ما با تنباکو گره خورده است. برایش قیام کردند و جنگیدند و در تاریخ ثبت شد و ما هم در دروس آموزشی بارها خواندیم و باز از یاد بردیم که قیام تنباکو و جنبش تحریم تنباکو و انحصاری کردن فروش و تجارت آن از نخستین اقدامات مثبت اقتصادی ایران در حدود ۱۵۰ سال پیش است. نهضت تحریم تنباکو در اعتراض به اعطای امتیاز توتون و تنباکو در سفر ناصرالدین شاه قاجار به فرنگ شکل گرفت و این‌گونه در خاطره ما ماجرای تنباکو تبدیل شد به تاریخ.

مصرف تنباکو به شکل قلیان نیز بخشی از آداب میزبانی ایرانیان از دوردست‌های تاریخ تاکنون بوده است. برای عزیز دانستن مهمان، قلیان برایش مهیا می‌کردند و آداب مهمان‌نوازی را این‌گونه بهتر بجا می‌آوردند.

گزارش تصویری این شماره صمت با موضوع دخانیات و بیشتر از همه قلیان، در ادامه همان قصه تاریخی و محبوبیت مصرف تنباکو است حالا اما با چاشنی‌های دیگری که مسائل فرهنگی و اجتماعی را هم با خود گره زده است. مصرف بیش از اندازه آن در میان رده‌های سنی پایین و تبدیل شدن استعمال قلیان به یک سرگرمی میان جوانان، بخشی است که مسائل فرهنگی را هدف گرفته است.

اگرچه حالا قلیان به همراه نسل‌ها تغییر شکل داده و با اشکال و ابعاد مختلف دیده می‌شود اما با حفظ همان نحوه مصرف تبدیل به گل سرسبد بسیاری از مهمانی‌ها و بخش جدانشدنی میزها و سفره‌های دورهمی شده است.

این روزها آنقدر نقش کلیدی و حیاتی یافته که گاهی مهمان قلیانش را هم با خود می‌آورد. همین است که در گذری به بازار دخانیات مردمانی را می‌بینیم که برای خریدن قلیانی شکیل‌تر هیجان‌زده هستند و برای یافتن بهترین تنباکو، گوی سبقت را از یکدیگر می‌ربایند تا قلیانی با تنباکوی بهتر برای مهمانی‌ها و دورهمی‌ها تدارک ببینند.

یکی بادگیر قلیان می‌خواهد و دیگری به‌دنبال آتشدان است. ما تازه‌واردان این بازار که سر از این میدان درنمی‌آوریم، متعجب خریداران مشتاق را تماشا می‌کنیم.

فروشگاه‌های بزرگ و کوچک انباشته از انواع شلنگ‌های رنگارنگ قلیان چشم‌نوازی می‌کنند.

فروشنده در حال توضیح دادن به یک خریدار است و پیشنهاد می‌دهد از شلنگ سیلیکونی استفاده کند و توضیح می‌دهد که شلنگ‌های سیلیکونی انعطاف‌پذیری زیاد، استحکام بالا و مقاومت در برابر حرارت دارند. روی بعضی از قلیان‌های برنجی کنده‌کاری‌های بسیار زیبایی شده که جزء صنایع‌دستی ایرانی هم به شمار می‌روند و در دسته قلیان‌های گران‌قیمت قرار می‌گیرند.

عکس‌ها: آیدا فریدی

فروشگاه‌های خرید آنلاین هم راه‌حل ساده‌تری یافته‌اند و برای قلیان‌های بهتر و پرطرفدارتر، بخش فروش ویژه در نظر می‌گیرند.

برخی سایت‌ها نحوه استفاده و مهیا کردن قلیان را آموزش می‌دهند و رستوران‌ها قلیان را به منوی سفارش خود اضافه می‌کنند.

قلیان محبوب قشری از جامعه ایرانی است که تعدادشان هم کم نیست. قشری که تفریحاتش دور سینی قلیان رقم می‌خورد.

یادداشت

تلخ اما پرطرفدار

آیدا فریدی: سیگار کشیدن برای آن که سیگار می‌کشد تنفس و برای آن که نمی‌کشد خفگی است. این جمله را در ذهن داشته باشید تا بعد از گذر از کوچه‌های باریک یکی از خیابان‌های مولوی که محل فروش سیگارهای قاچاق است، به مخاطب سیگار برسیم؛ مخاطبی از جنس روزمرگی و سیگار. در نوشتار پیش رو از لفظ فرد «سیگاری» استفاده نمی‌کنیم، چراکه از نظر نویسنده «ی» چسبیده به سیگار نوعی «ی» مصغر را در ذهن منعکس می‌کند که خواه ناخواه قضاوتی را در خود پنهان کرده است؛ از این رو سوژه مورد بحث ما «مخاطبان سیگار» هستند. کوچه‌ای باریک را تصور کنید که دو طرفش سیگارفروش‌ها انواع باکس‌های سیگارهای ایرانی و بیشتر خارجی را مقابل خود چیده‌اند. کوچه‌ای پیچ در پیچ در خیابان مولوی تهران که بورس فروش سیگارهای خارجی و قاچاق است. بیشتر فروشندگان اجازه عکاسی نمی‌دهند، اما برخی دیگر مشکلی با دوربین ندارند. برخی بساط فروش سیگار را به پسرکی سپرده‌اند و رفته‌اند و شاید این بخشی از کسب‌وکار پسرک در تعطیلات تابستان باشد. ماشین‌ها در صندوق عقب خود را بالا می‌دهند و باکس سیگارهای خارجی که در سوپرمارکت‌ها با قیمت‌های به‌اصطلاح لوکس فروخته می‌شوند، دست به‌دست می‌شود؛ همان باکس‌هایی که وقتی از کیفیت و تازگی‌شان کاسته می‌شود، با قیمتی نازل‌تر سر از چهارراه‌ها در می‌آورند و پشت چراغ‌های قرمز فروخته می‌شوند. جلوتر برخی برای مصرف شخصی بر سر نرخ باکس‌های سیگار چانه می‌زنند. برخی که فروشنده سر چهارراه هستند، به‌دنبال باکس‌های قدیمی‌تر جعبه‌ها را زیر و رو می‌کنند تا پشت چراغ قرمز سود اندکی به جیب بزنند. بیشتر این افراد فروشنده کیوسک‌های مطبوعاتی هستند؛ یعنی صنف اصلی فروش سیگار، حداقل در پایتخت. مصرف سیگار برای بسیاری بیشتر از اینکه خاصیت محدود و آنی تسکین‌دهنده داشته باشد، نوعی عادت است. اگر از فردی که روزی یک پاکت سیگار را به انتها می‌رساند بپرسید چرا این تعداد سیگار می‌کشد پاسخ‌اش نه برای شما قانع‌کننده است و نه برای دیگری؛ پاسخ تنها برای خود فرد قانع‌کننده است. سیگار کشیدن در نوع پیشرفته‌اش و بسته به تعداد سیگارهای مصرفی در روز جنبه‌های مختلفی پیدا می‌کند. معمولا یک عارضه روزمره و کنش عصبی به مرحله استیصال که برسد دست را به سمت فندک و سیگار می‌برد. می‌شود ترکیب‌های گوناگونی برای کلمه سیگار یافت. رابطه کار و سیگار، روزمرگی و سیگار، دورهمی و سیگار، قهوه و سیگار، اندوه و سیگار، تفریح و سیگار، فراغت و سیگار، وقت‌گذرانی در کافه و سیگار و... . موضوع پیش روی ما افرادی که تازه به جمع افراد مصرف‌کننده سیگار پیوسته‌اند نیست، چراکه بحث را وارد زمینه‌های زیستی و فرهنگی نوجوانان و جوانان می‌کند؛ دسته‌ای که تجربه زیسته‌شان کم است اما برای یافتن جایگاهی در میان دوستان یا همراهی با دوستان سیگار می‌کشند. نگاهی کلی به جامعه اطراف، دوستان و همکاران و حتی در خیابان کافی است تا شما را قانع کند که مصرف و رجوع به سیگار بیشتر از قبل شده است. البته به‌واسطه ازدیاد و رشد جمعیت نشانه‌های شهودی مصرف سیگار هم نسبت به قبل بیشتر شده و این اتفاق در شهرهای بزرگ‌تر بیشتر و راحت‌تر دیده می‌شود. حالا زنان و دخترانی که مخاطب سیگار هستند هم تعدادشان رو به فزونی است. گهگاه دیده‌ایم که در گوشه‌ای ایستاده‌اند و برخی با معذوریت و برخی با دل و جرات بیشتر سیگار می‌کشند. آنها هم جایگاه و حق خود را به‌عنوان مخاطبان سیگار یافته‌اند. مطلب پیش رو به‌دنبال تحلیل روانشناختی اینکه چرا مردم سیگار می‌کشند هم نیست و اندکی هم البته هست؛ نیست، چراکه در این مقال مجال تحلیل نیست و هست، از این نظر که نمی‌شود حضور این افراد را نادیده گرفت. فردی که در روز ۲۰ بار و بلکه بیشتر مقداری نیکوتین وارد بدنش می‌کند، آن لحظه به چه چیزی فکر می‌کند و آیا اساسا آن لحظه به چیزی فکر می‌کند؟! آیا سیگار کشیدن باعث می‌شود به چیزی فکر نکند یا اگر هم فکر می‌کند به درک شرایطش که در آن گرفتار آمده کمکی می‌کند؟ بیشتر این افراد پاسخ و سیگنال دلخواه خود را از کشیدن سیگارهای پی‌درپی گرفته‌اند. بیشترشان در فواصل کشیدن سیگارهای پی‌درپی ذهن خود را متمرکز کرده‌اند و به ادامه کار و زندگی روزمره‌شان پرداخته‌اند. اگر در مطب‌ها و کلاس‌های ترک سیگار شرکت کرده و موفق شده‌اند برای مدتی محدود سیگار را ترک کنند مدتی بعد دوباره تمایل‌شان به سمت سیگار و فندک کج شده است. موضوع «روزمرگی و سیگار» شاید یک ساختار و رویکرد بنیادی باشد که در جامعه مدرن سرفصل‌هایش ریشه در تولید و کار دارد. انسان به‌مثابه نیروی انسانی و یکی از اهرم‌های تولید مازاد، صبح را به شب و شب را به روز گره می‌زند تا ماه و سال بیایند و بروند و عمر کوتاه‌تر شود. عرصه برای چنین انسانی تنگ است. تنگناهای تاریخی و رویدادهای جهان اطراف، او را به درون خودش دعوت می‌کنند و دقیقا همین جا است که دست به سمت سیگار و فندک می‌رود. یک تلخی به تلخی دیگر گره می‌خورد و این‌طور روزمرگی و سیگار همنشین می‌شوند.

چهارشنبه
۱۱ خرداد ۱۴۰۱- اول ذی‌القعده ۱۴۴۳ - اول ژوئن ۲۰۲۲- شماره ۲۰۷۰- پیاپی ۳۳۸۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

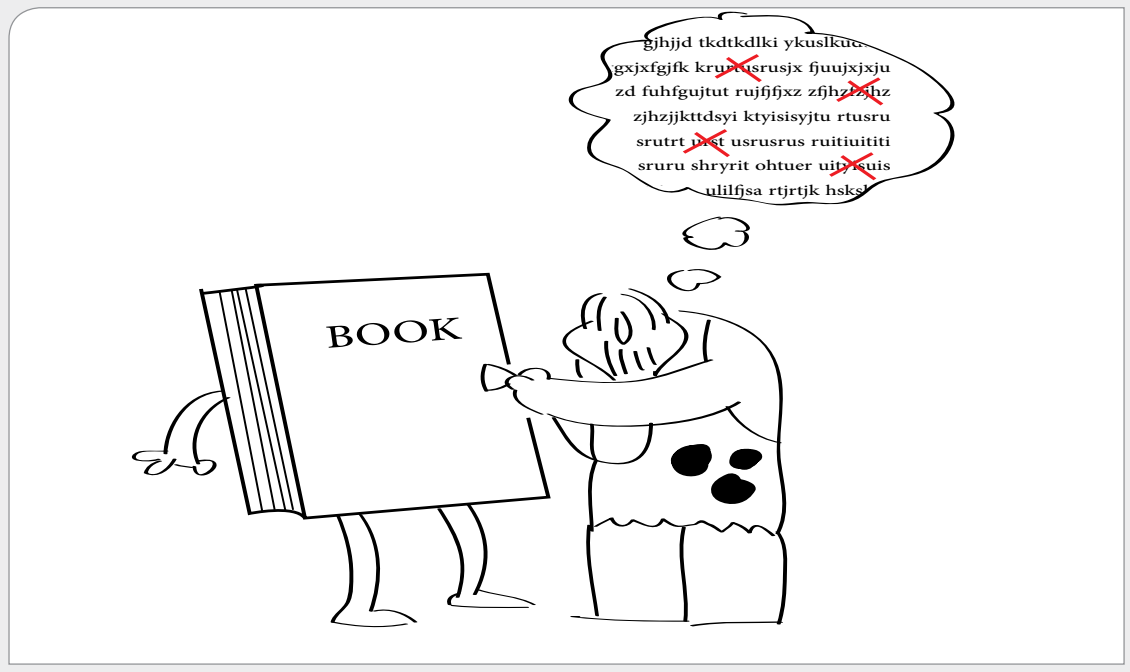
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

پشت پرده مافیای سیگار در ایران

آمارها نشان می‌دهد سالانه ۷۰ میلیارد تومان برای درمان افراد سیگاری در ایران هزینه می‌شود، این در حالی است که وجود مافیای قدرتمند سیگار در کشور، موجب افزایش مصرف سیگارهای قاچاق شده است.

قاچاق سیگار، یکی از تهدیدات اقتصادی و اجتماعی به‌شمار می‌رود که باتوجه به اوضاع اقتصادی و فرهنگی هر کشوری، تهدیدات آن نیز دچار شدت و ضعف است. متاسفانه این تهدیدات در کشور ما، باتوجه به اینکه اقتصاد ما یک اقتصاد نفتی است و از سوی دیگر، نسل جوان نیز از جمعیت بالایی برخوردار است، از شدت بیشتری برخوردار است.

بروز و علائم این تهدیدات را می‌توان در بین افرادی جست‌وجو کرد که باوجود سن پایینی که دارند، متاسفانه به سمت مصرف مواد دخانی گرایش پیدا کرده‌اند. ضمن اینکه، بازار سیگار کشورمان نیز مملو از انواع سیگارهای خارجی قاچاق است.

▣ مافیای قدرتمند

عبدالرضا مصری، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس، درباره مافیای قاچاق سیگار، می‌گوید: شنیده‌ها حاکی از آن است که برخی از قدرت‌ها پشت واردات سیگار قرار دارند و مافیای قدرتمندی برای واردات این محصولات به کشور فعالیت می‌کند.

وی با بیان اینکه در سیگارهای تولید داخل و وارداتی بهترین بسته‌بندی را برای ایجاد جاذبه در مصرف‌کننده در نظر می‌گیرند، می‌افزاید: حتی برای ایجاد انگیزه خرید سیگار در افراد نیز درباره نحوه در دست گرفتن نخ سیگار برنامه‌ریزی‌های زیادی انجام می‌دهند، این بدان معنا است که کارخانجات تنها به‌دنبال ایجاد چنین جاذبه‌هایی برای فروش بیشتر دخانیات هستند.

مصری معتقد است تا زمانی که انحصار دخانیات در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت بود تا حدودی تلاش می‌شد مردم گرایش زیادی به سیگار نداشته باشند، اما زمانی که این وزارتخانه کارخانه دخانیات را بابت بدهی‌ها در مقابل ۵ هزار میلیارد تومان به وزارت رفاه واگذار کرد، شاهد ارائه مجوزهایی برای تولید سیگار در داخل کشور به بخش خصوصی هستیم.

این نماینده مجلس با عنوان این مطلب که مجوز تولید سیگار در کشور به کسانی داده می‌شود که ۱۰۰ درصد به فروش خود می‌اندیشند و به فکر سلامت مردم نیستند، می‌گوید: اگر قرار است سیگاری تولید و توزیع شود می‌توان واردات برندهای خارجی را ممنوع و با برندسازی، سیگار داخلی را صادر کرد.

وی با تاکید بر اینکه نباید اجازه داد برندهای خارجی در کشور رشد کنند، می‌افزاید: تولید سیگار در کشور به دو شکل شهرت یافته است؛ اول تولید با برند و نام ایرانی و دوم سیگارهایی که تنباکوی آن از خارج وارد کشور شده و در ایران تنها بسته‌بندی می‌شود که در واقع نمی‌توان آن را به‌عنوان تولید داخل محسوب کرد.

▣ هزینه ۷۰ میلیارد تومانی درمان

محمدحسین قربانی، سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، با بیان اینکه سالانه ۷۰ میلیارد تومان برای درمان افراد سیگاری در کشور هزینه می‌کنیم، معتقد است قاچاق ۲۰ میلیارد نخ سیگار بدون هیچ‌گونه نظارت و پرداخت حتی یک ریال مالیات، صورت می‌گیرد.

وی با بیان اینکه سالانه حدود ۶۵ میلیارد نخ سیگار در کشور مصرف می‌شود، می‌گوید: از این میزان، حدود ۲۵ میلیارد آن تولید داخل است و ۲۰ میلیارد آن به‌صورت مشترک و با سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی در داخل کشور تولید و ۲۰ میلیارد نخ آن قاچاق می‌شود.

قربانی ادامه می‌دهد: ارقام یادشده قابل‌توجه است و کشورهایی که در سیستم بهداشت جهانی هستند، از آمار و ارقام مصرف سیگار در کشور بسیار متعجب می‌شوند، این در حالی است که قاچاق ۲۰ میلیارد نخ سیگار بدون هیچ‌گونه نظارت و پرداخت حتی یک ریال مالیات صورت می‌گیرد.

این نماینده مجلس، بهترین روش مدیریت مصرف سیگار در کشورمان را مالیات می‌داند و می‌گوید: در قانون برنامه نیز به این مهم اشاره شده که مالیات بر سیگار باید هر سال ۱۰ درصد افزایش یابد. در سال ۸۶ برای نخستین بار مالیات بر دخانیات به ۴۰ درصد رسید و آمارها نشان می‌دهد در آن سال قاچاق دخانیات به‌مراتب کاهش پیدا کرده بود.

قربانی معتقد است اخذ مالیات بر دخانیات سیاستی بین‌المللی است و همه کشورهای دنیا آن را تجربه کردند و برخی از کشورهای اطراف ایران، مالیات بر سیگار را به ۸۰ درصد هم رساندند اما متاسفانه نداشتن مالیات بر دخانیات و خرده‌فروشی در ایران باعث شده امروزه راه به روی بازار قاچاق باز شود.

وی می‌گوید: زمانی که قاچاق سیگار به‌راحتی در کشور صورت می‌گیرد، می‌توان گفت این اقدام به‌راحتی در حاکمیت پذیرفته شده و زمانی که وزارت صنعت، معدن و تجارت با اخذ مالیات بر سیگار مخالفت می‌کند این نشان می‌دهد با قاچاق سیگار موافق است.

قانون جدید مالیات دخانیات بساط قاچاق سیگار را جمع می‌کند؟

باید منتظر ماند و دید

عکس: صمت

در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ مقرر شد از تولید هر نخ سیگار مالیات جداگانه‌ای اخذ شود. در همین راستا مالیات هر نخ سیگار تولید داخل با نشان ایرانی از ۲۵ تومان در بودجه ۱۴۰۰ به ۲۳۰ تومان در سال جاری افزایش یافته و مالیات هر نخ سیگار تولید داخل با نشان بین‌المللی نیز از ۵۰ تومان در بودجه ۱۴۰۰ به ۸۰۰ تومان در بودجه ۱۴۰۱ افزایش داشته است. همچنین مقرر شد از هر بسته ۵۰ گرمی تنباکوی قلیان داخلی، ۳ هزار تومان به‌عنوان عوارض اخذ شود. از آنجا که سیگار جزو کالاهای آسیب‌رسان به سلامت جامعه قرار می‌گیرد، در نگاه اول تعیین مالیات حداکثری برای آن منطقی به‌نظر می‌رسد اما برخی کارشناسان و فعالان بازار دیدگاه مثبتی به این مسئله ندارند و از نظر آنها با اخذ مالیات از سیگار نه‌تنها مصرف آن کاهش نمی‌یابد، بلکه ورود غیرقانونی و قاچاق این کالا به کشور تشدید می‌شود و در مقابل میزان تولید و درآمدهای مالیاتی دولت کاهش می‌یابد. صمت در این گزارش به رابطه مالیات دخانیات و احتمال تقویت قاچاق پرداخته است.

نگرانی از سقوط صنعت دخانیات

از دی سال گذشته مقرر شده بود مالیات سیگار در قالب قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده تجمیع و هر سال ۵ درصد به آن اضافه شود که در لایحه بودجه ۱۴۰۱ هم مالیات سیگار بر همین اساس تعیین شد، اما در جریان بررسی لایحه بودجه کمیسیون تلفیق برای هر کارتن سیگار تولید داخل ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و در هر کارتن سیگار خارجی ۳ میلیون تومان مالیات نخی پیش‌بینی کرد که ۸۲۰ درصد نسبت به مالیات نخی سال گذشته سیگار افزایش داشت. این موضوع انتقادات زیادی را از سوی تولیدکنندگان سیگار، وزارت صنعت، معدن و تجارت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به همراه داشت و در نهایت هم مجلس شورای اسلامی با این بند مخالفت کرد؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد با سقوط صنعت دخانیات، سهم قاچاق در بازار ایران افزایش و به تبع آن حتی درآمدهای فعلی دولت از محل مالیات سیگار نیز کاهش یابد. براساس یک پژوهش بین‌المللی، معمولا در کشورهایی که با پدیده قاچاق کالا دست‌وپنجه نرم می‌کنند، به ازای هر ۱۰ درصد افزایش مالیات سیگار، حدود ۷ درصد گرایش به مصرف سیگار قاچاق افزایش می‌یابد؛ برهمین اساس بسیاری از کارشناسان ابراز نگرانی می‌کنند با سقوط صنعت دخانیات، سهم قاچاق در بازار ایران افزایش یابد و به تبع آن حتی درآمدهای فعلی دولت از محل مالیات سیگار نیز کاهش یابد.

دود افزایش مالیات سیگار به چشم چه کسی می‌رود

امیر محمدی- پژوهشگر اقتصاد: گاهی قانون‌گذاران تصور می‌کنند با افزایش نرخ سیگار یا وضع مالیات سنگین می‌توانند هزینه‌های موجود را کاهش دهند یا کسب درآمد کنند، در حالی که این راهکار عموما نتیجه عکس می‌دهد، چون سیگار جزو آن دسته کالاهایی محسوب می‌شود که به‌شدت قاچاق‌پذیر است؛ بنابراین اگر ترتیبی اتخاذ نشود تا از مبادی رسمی وارد شود به‌علت افزایش میزان تقاضا و مصرف در داخل کشور، قاچاق این محصول یک موضوع اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. در حال حاضر اگر بخواهیم میزان عوارض و مالیات سیگار را افزایش دهیم، در واقع منبع تامین آن را به سمت قاچاق سوق داده‌ایم، اما اگر میزان این مالیات معقول باشد و در کنار آن واردات متناسبی هم داشته باشیم، به افزایش درآمد دولت کمک خواهد شد. ظاهرا هدف کلی از افزایش مالیات سیگار کاهش سرانه مصرف در جامعه، کمک به بهداشت عمومی و جلوگیری از اتلاف سرمایه است؛ بنابراین اگر می‌خواهیم افزایش نرخ سیگار یا حتی کاهش تولید یا واردات آن را در نظر داشته باشیم باید به فکر عواقب ناشی از این سیاست هم باشیم؛ در غیر این صورت رواج سایر مواد دخانی دور از انتظار نیست.

حتی ممکن است شاهد رواج سیگارهای تقلبی و آلوده باشیم که اکثرا از مبادی مختلف به داخل کشور قاچاق می‌شوند.

به‌علاوه اینکه فرهنگ مصرف دخانیات از جنبه‌های مختلفی قابل‌بررسی است و به‌راحتی نمی‌توان با برخی ابزارهای بازدارنده مثل افزایش نرخ خرید یا مالیات آن را کنترل کرد؛ بنابراین باید برای موضوع دخانیات در کشور به‌درستی چاره‌اندیشی شود.

در این بین شاید بحث فرهنگی و آموزشی مهم‌ترین مسئله‌ای باشد که باید از طریق نهادهای ذی‌ربط در اولویت قرار گیرد. با این همه در نهایت دود افزایش مالیات سیگار به چشم مصرف‌کننده و سود آن به جیب مافیای قاچاق دخانیات می‌رود.

سودی که به جیب واسطه، دلال و تولیدکننده رفت

محمدرضا مسجدی- دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران: در سال ۱۳۸۴، ایران عضو معاهده جهانی کنترل دخانیات شد. معاهده کنترل دخانیات توافقنامه‌ها و اصولی دارد که کشورها براساس این بندها و اصول هر ۶ ماه یک بار پایش می‌شوند. یکی از مهم‌ترین اهرم‌های این سنجش نیز وضعیت مالیات بر دخانیات است. بارها و بارها سازمان بهداشت جهانی و بانک جهانی اعلام کرده‌اند یکی از ضعیف‌ترین نرخ‌های مالیات دخانیات در دنیا مربوط به ایران است و در منطقه نیز پایین‌ترین نرخ مالیات دخانیات را داریم؛ یعنی نرخ مالیات دخانیات ما در مقایسه با پاکستان، اردن، مصر و عراق بسیار پایین‌تر است. به‌علاوه اینکه دو اتفاق در کشور در حال رخ دادن است؛ نخست اینکه سیگار روز به روز در حال گران شدن است و مردم سیگار را گران‌تر می‌خرند. البته این افراد جمعیتی حدود ۸ میلیون نفر را تشکیل می‌دهند. در مقایسه بهمن سال گذشته با بهمن ۱۳۹۹، سیگار بین ۳۰ تا ۱۲۰ درصد گران‌تر شده، اما هیچ قسمت این افزایش نرخ، عاید مالیات کشور نشده و فقط به جیب عده‌ای واسطه، دلال و تولیدکننده رفته است. من تعجب می‌کنم که برق، آب، گاز، برنج، شکر، روغن و به‌طور کلی قوت لایموت مردم گران می‌شود اما زمانی که حرف از مالیات دخانیات به میان می‌آید، مجلس و دولت عقب‌نشینی می‌کنند. ماده ۸ قانون جامع کنترل دخانیات مصوب سال ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی می‌گوید دولت مکلف است هر سال از طریق افزایش مالیات، نرخ مواد دخانی را ۱۰ درصد افزایش دهد. اگر از آن سال نرخ دخانیات ۱۰ درصد بالا می‌رفت، مالیات دخانیات باید تاکنون ۱۵۰ درصد افزایش پیدا می‌کرد؛ یعنی حتی مجلس هم به مصوبه خودش عمل نکرده است. وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز نامه می‌نویسد که من مخالف افزایش مالیات هستم؛ به این دلیل که قاچاق زیاد می‌شود. به‌علاوه اینکه تعداد واحدهای تولید دخانیات در کشور نیز افزایش یافته است. معنی این مسئله چیست؟ اگر تولید سیگار یا هر یک از مواد دخانی سود نداشت که سرمایه‌گذاری ترغیب به تولید این کالا نمی‌شد. معلوم می‌شود تولید کالاهای دخانی از جمله سیگار سود فراوانی دارد. صنعت دخانیات کشور سالانه بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان سود خالص دارد. می‌گویند افزایش مالیات دخانیات باعث افزایش قاچاق می‌شود. در کجای دنیا قاچاق زیاد شود، جلوی مالیات را می‌گیرند؟ سازمان بهداشت جهانی که متولی مبارزه با دخانیات است، اعلام کرده ۱۱ فرمول برای کنترل قاچاق در دنیا وجود دارد. کدام یک از این روش‌ها در ایران به کار برده می‌شود؟ بنابراین افزایش مالیات سیگار شاید بتواند بخشی از سود دلال و سوداگر را به‌صورت قانونی و از طریق مالیات روانه خزانه دولت کند.

تبعات تصمیم‌گیری پشت درهای بسته

فرداد امیراسکندری- عضو سابق هیات‌مدیره شرکت دخانیات ایران: صنعت دخانیات ایران به‌دلیل پیوندهای عمیق اجتماعی و اقتصادی شکل گرفته طی نزدیک به یک قرن (از مراحل ابتدایی تولید بذر، تحقیقات، عمل‌آوری و کشت توتون تا تولید سیگار)، به یک صنعت بومی و قدرتمند تبدیل شده که قابل‌قیاس با صنعت‌های دیگر نیست. در دهه‌های گذشته از ۶۰ میلیارد نخ سیگار مصرفی در کشور، ۳۵ میلیارد آن به‌صورت مستقل یا مشترک در داخل تولید می‌شد (۲۰ میلیارد نخ برند داخلی، ۱۵ میلیارد نخ برند بین‌المللی)، اما متاسفانه به‌دلیل سوءمدیریت‌های پیش‌آمده از سال ۱۳۹۳ به بعد، تولید مستقل شرکت دخانیات ایران به ۶ و نهایت ۹ میلیارد نخ رسید؛ به‌طوری که امروز ۱۰ تا ۱۵ درصد نیاز بازار توسط شرکت ملی دخانیات، ۷۰ درصد توسط شرکت‌های نشان بین‌المللی و ۱۵ تا ۲۰ درصد هم توسط قاچاق تامین می‌شود. حال پس از گذشت ۹۰ سال از تصویب قانون انحصار دخانیات، باتوجه به خلأهای قانونی به‌وجودآمده نیاز به قانون راهبردی جدیدی در این صنعت داریم؛ بدین منظور باتوجه به عمق، پیچیدگی و تبعاتی که مالیات جدید در بودجه سال ۱۴۰۱ بر جای خواهد گذاشت، از مجلس انتظار می‌رفت با فرصت و فراغت بیشتری مصوبات خود را در این حوزه مطرح کند. تصمیم‌گیری و وضع مالیات غیراصولی بر دخانیات در پشت درهای بسته و بدون بررسی پیامدهای آتی آن منطقی نیست. پیشنهاد ما به قانون‌گذارانی که تصمیم به ساماندهی صنعت دخانیات دارند، این است که دولت را مکلف کنند (در قانون بودجه یا در قانون برنامه هفتم توسعه) سند راهبردی صنعت دخانیات را با مشارکت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، کار و تعاون، امور اقتصادی و بهداشت تنظیم کند، چراکه صنعت دخانیات دارای ابعاد چندوجهی است. در حالی که ارزش کالاهای تولیدی صنعت دخانیات سالانه بین ۱۸ تا ۲۰ هزار میلیارد تومان است، برای این مقدار، ۲۶ هزار میلیارد تومان مالیات وضع شده است. تحلیل‌های مالیاتی براساس نرخ خرده‌فروشی ارائه می‌شود اما مالیات تنها از تولیدکنندگان اخذ می‌شود، در صورتی که حتی در مواردی هم که قانون ناظر بر خرده‌فروشان است، به‌دلیل ساده‌تر بودن وصول مالیات، این مبلغ از تولیدکنندگان گرفته می‌شود. به‌علاوه اینکه عوارض و مالیات‌های مطرح‌شده در گزارش کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۱ بدون توجه به بار مالیاتی مندرج در لایحه دولت که بالغ بر ۸ هزار میلیارد تومان برای کالاهای دخانی بوده، است. شرکت دخانیات نزدیک ۵ هزار نفر نیروی انسانی، ۳ هزار میلیارد تومان بدهی و ۶۰۰ میلیارد تومان زیان انباشته دارد، پس آستانه تحمل پایینی نسبت به مالیات سنگین خواهد داشت اما شرکت‌های بین‌المللی توان بیشتری از شرکت‌های داخلی دارند. البته در قانون مالیات بر ارزش افزوده به‌نوعی به این تفاوت‌ها توجه شده و ضرایب مالیاتی، متفاوت تنظیم شده است. علاوه بر تمام موارد یادشده مافیای قاچاق سیگار منتظر افزایش نرخ سیگار تولید داخل است تا بار دیگر بازار ایران را تسخیر کند. در این شرایط بیشترین ضرر را تولید داخلی خواهد کرد و در گام بعدی شرکت‌هایی که در ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند، متضرر خواهند شد. در این بین برخی افراد معتقدند افزایش نرخ دخانیات با افزودن مالیات بر آن، میزان مصرف را کاهش می‌دهد و می‌توان از درآمدهای مالیاتی آن برای مبارزه با آسیب‌های استعمال دخانیات استفاده کرد و بودجه نهادهایی مانند آموزش‌وپرورش و وزارت بهداشت را افزایش داد: تردیدی نیست اخذ مالیات جدید موجب به‌هم‌خوردن توازن صنعت دخانیات و رونق خواهد شد. اگر هدف افزایش سلامت جامعه است به همان قوت که وضع مالیات بر دخانیات را پیگیری می‌کنند، باید وصول این منابع و تخصیص آن توسط خزانه و محل مصرف آن را هم پیگیری شود.

سخن پایانی

اگر بدانید آمار رسمی مصرف سیگار در بازار ۷۵ میلیارد نخ و آمار غیررسمی آن نیز حدود ۱۰۰ میلیارد نخ است و توان تولید داخل نیز فقط ۵۵ میلیارد نخ، به سود سرشار قاچاق این کالا و علت تشکیل و نفوذ مافیا در عمق شرکت دخانیات ایران پی خواهید برد. با این همه قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده تکلیف مالیات دخانیات را تا حدود ۸ سال آینده مشخص کرده است؛ بر این اساس تولیدکنندگان داخلی با برندهای ایرانی که حدود ۲۰ درصد تولیدکنندگان سیگار را تشکیل می‌دهند باید ۲۵ درصد و شرکت‌های بین‌المللی ۴۰ درصد، براساس نرخ فروش، مالیات پرداخت کنند. علاوه بر مالیات بر ارزش افزوده، تولیدکنندگان سیگار مکلف به پرداخت حقوق ورودی برای مواد اولیه شامل سود بازرگانی و حقوق گمرکی که برای مواد اولیه مختلف ۱۵ تا ۳۲ درصد است، شده‌اند. همچنین واحدهای فعال در این بخش پایان سال باید ۲۵ درصد سود خود را به‌عنوان مالیات بر عملکرد پرداخت کنند.

باید منتظر ماند و نتیجه افزایش مالیات دخانیات بر بازار مصرف و روزگار آتی قاچاق را دید. به‌هر حال قاچاق سیگار، معضلی است که هنوز نتوانسته‌ایم برای مبارزه با آن چاره‌ای بیندیشیم.